

DE IMITATIONE CHRISTI

LIBRI QUATUOR

LIBER I

ADMONITIONES AD SPIRITUALEM VITAM UTILES

CAPUT I

DE IMITATIONE CHRISTI ET CONTEMPTU OMNIUM VANITATUM MUNDI

1. Qui séquitur me, non ámbulat in ténebris, dicit Dóminus. Hæc sunt verba Christi, quibus admonémur, quátenus vitam eius et mores imitémur, si velímus veráciter illuminári et ab omni cæcitate cordis liberári. Summum ígitur stúdiu nostru sit, in vita Iesu Christi meditári. 2. Doctrína Christi omnes doctrínas Sanctórum præcél-
lit; et qui spíritum habéret, absconditum ibi manna inveníret. Sed contíngit, quod multi ex frequénti audítu Evangélíi parvum desidériu sentiunt, quia spíritum Christi non habent. Qui autem vult plene et sáptide Christi verba intellégere? intellegére, opórtet, ut totam vitam suam illi stúdeat conformáre. 3. Quid prodest tibi, alta de Trinitáte disputáre, si cáreas humilitáte, unde displiceas Trinitáti? Vere, alta verba non faciunt sanctum et iustum, sed virtuósa vita éfficit Deo carum. Opto magis sentíre compunctiónem, quam sci-
re eius definitiónem. Si scires totam Bíbliam extérius, et ómnium philosophórum dicta: quid totum prodésset sine caritáte Dei et grá-
tia? Vánitas vanitátum, et ómnia vánitas, præter amáre Deum et illi

solí servíre. Ista est summa sapiéntia, per contéptum mundi tén-
dere?tendére ad regna cæléstia. 4. Vánitas ígitur est, divítias peritú-
ras quærere?quærére et in illis speráre. Vánitas quoque est, honóres
ambíre, et in altum statum se extóllere?extollére. Vánitas est, carnis
desidéria sequi, et illud desideráre, unde póstmodum gráviter opór-
tet puníri. Vánitas est, longam vitam optáre, et de bona vita parum
curáre. Vánitas est, præsentem vitam solum atténdere?attendére, et
quæ futúra sunt, non prævidére. Vánitas est, diligere?diligére, quod
cum omni celeritáte transit, et illic non festináre, ubi sempitérnum
gáudium manet. 5. Meménto illíus frequénter provérbii: Quia non
satiátur óculus visu, nec auris implétur auditu. Stude ergo cor tuum
ab amóre visibílium abstráhere?abstrahére et ad invisibília te trans-
férre. Nam sequéntes suam sensualitátem máculant consciéntiam et
perdunt Dei grátiam.

CAPUT II De húmili sentíre sui ipsíus

1. Omnis homo naturáliter scire desíderat; sed sciéntia sine timó-
re Dei quid impórtat? Mélior est profécto húmilis rústicus, qui Deo
servit, quam supérbus philósophus, qui se neglécto cursum cæli con-
síderat. Qui bene se ipsum cognóscit, sibi ipsi viléscit, nec láudibus
delectátur humánis. Si scirem ómnia, quæ in mundo sunt, et non
essem in caritáte: quid me iuváret coram Deo, qui me iudicatúrus
est ex facto? 2. Quiésce a nímio sciéndi desidério, quia magna ibi in-
venítur distráctio et decéptio. Sciéntes libénter volunt vidéri et dici
sapiéntes. Multa sunt, quæ scire parum vel nihil ánimæ prosunt. Et
valde insípiens est, qui alíquibus inténdit quam his, quæ salúti suæ
desérviunt. Multa verba non sátiánt ánimam; sed bona vita refrí-
gerat mentem, et pura consciéntia magnam ad Deum præstat con-

fidéntiam. 3. Ouanto plus et mélius scis, tanto gráuius inde iudicáberis, nisi sánctius víxeris. Noli ergo extólli de ulla arte vel sciéntia, sed pótius time de data tibi notítia. Si tibi vidétur, quod multa scis et satis bene intéllegis: scito tamen, quia sunt multo plura, quæ nescis. Noli altum sápere, sed ignorántiam tuam magis fatére. Quid te vis alicui præférre, cum plures doctióres te inveniántur, et magis in lege períti? Si vis útiliter áliquid scire et díscere?discére: ama nescíri et pro níhilo reputári. 4. Hæc est altíssima et utilíssima lécio: sui ipsíus vera cognítio et despéctio. De se ipso nihil tenére?ténere, et de áliis semper bene et alte sentíre, magna sapiéntia est et perféctio. Si vidéres álium apérte peccáre, vel áliqua grávia perpetráre, non debéres te tamen meliórem æstimáre; quia nescis, quam diu possis in bono stare. Omnes frágiles sumus, sed tu néminem fragiliórem te ipso tenébis.

CAPUT III. De doctrína veritátis

1. Felix, quem véritas per se docet, non per figúras et voces transeúntes, sed sícuti se habet. Nostra opínio et noster sensus sæpe nos fallit et módicum videt. Quid prodest magna cavillátio de occúltis et obsúris rebus, de quibus nec arguémur in iudício, quia ignorávimus? Grandis insipiéntia, quod negléctis útilibus et necessariis ultro inténdimus curiósus et damnósus. Oculos habéntes non vidémus. 2. Et quid curæ nobis de genéribus et speciébus? Cui ætérnum Verbum lóquitur, a multis opinió nibus expéditur. Ex uno verbo ómnia, et unum loquúntur ómnia: et hoc est princípium, quod et lóquitur nobis. Nemo sine illo intéllegit?intellégit aut recte iúdicat. Cui ómnia unum sunt, et ómnia ad unum trahit, et ómnia in uno videt, potest stábilis corde esse et in Deo pacíficus permanére. O véritas Deus,

fac me unum tecum in caritatē perpétua. Tædet me sæpe, multa légere?legere et audire: in te est totum, quod volo et desídero. Táceant omnes doctóres, síleant univérsæ creatúræ in conspéctu tuo: tu mihi lóquere?loquere solus. 3. Quanto áliquis magis sibi únitus?únitus et intérius simplicatus fúerit, tanto plura et altióra sine labóre intéllegit?intellégit, quia désuper lumen intellegéntiæ áccipit. Purus, simplex et stábilis spíritus in multis opéribus non dissipátur, quia ómnia ad Dei honórem operátur, et in se otiósus ab omni própria exquisitióne esse nítitur. Quis te magis ímpedit et moléstat quam tua immortificata afféctio cordis? Bonus et devótus homo ópera sua prius intus dispónit, quæ foris ágere?agere debet. Nec illa trahunt eum ad desidéria vitiósæ inclinaciónis, sed ipse infléctit ea ad arbitrium rectæ ratiónis. Quis habet fórtius certámen, quam qui nítitur víncere?vincere se ipsum? Et hoc debéret esse negótium nostrum: víncere?vincere vidélicet se ipsum, et cotídie se ipso fortiórem fieri atque in mélius áliquid profícere. 4. Omnis perféctio in hac vita quandam imperfectiónem sibi habet annexam; et omnis speculatio nostra quadam calígine non caret. Húmilis tui cognítio cértior via est ad Deum, quam profúnda sciéntiæ inquisítio. Non est culpánda sciéntia aut quálibet simplex rei notítia, quæ bona est in se consideráta et a Deo ordináta; sed præferénda est semper bona consciéntia et virtuósa vita. Quia vero plures magis student scire, quam bene vívere?vivere: ídeo sæpe errant et pæne nullum vel módicum fructum ferunt. 5. O si tantam adhibérent diligéntiam ad exstirpánda vítia et virtútes inseréndas, sicuti ad movéndas quæstiónes, non fierent tanta mala et scándala in pópulo, nec tanta dissolútio in cœnóbiis. Certe adveniéntē die iudícii non quærétur a nobis, quid légimus, sed

quid fécimus; nec quam bene díximus, sed quam religióse víximus. Dic mihi: Ubi sunt modo omnes illi dómini et magístri, quos bene novísti, dum adhuc víverent, et stúdiis florérent? Iam eórum præbendas álii póssident?possident; et néscio, utrum de iis recógitant. In vita sua áliquid esse videbántur, et modo de illis tacétur. 6. O quam cito transit glória mundi! Utinam vita eórum sciéntiæ ipsórum concordasset! Tunc bene studuísset et legísset. Quam multi péreunt per vanam sciéntiam in sáculo, qui parum curant de Dei servítio! Et quia magis éligunt magni esse quam húmiles, ídeo evanéscunt in cogitatió nibus suis. Vere magnus est, qui magnam habet caritátem. Vere magnus est: qui in se parvus est et pro níhilo omne culmen honóris ducit. Vere prudens est, qui ómnia terréna arbitrátur ut stércora, ut Christum lucrifáciat. Et vere bene doctus est, qui Dei voluntátem facit, et suam voluntátem relínquit.

CAPUT IV. De providéntia in agéndis

1. Non est credéndum omni verbo nec instíntui; sed caute et longanímiter res est secúndum Deum ponderánda. Pro dolor, sæpe malum facílius quam bonum de álio créditur et dícitur, ita infírmi sumus. Sed perfécti viri non fácte credunt omni enarránti, quia sciunt infirmitátem humánam ad malum proclívam et in verbis satis lábilem. 2. Magna sapiéntia, non esse præcípitem in agéndis, nec pertínaciter in própriis stare sénsibus. Ad hanc étiam pértinet, non quibúlibet hóminum verbis crédere?credére, nec audíta?áudita vel crédita mox ad aliórum aures effúndere?effundére. Cum sapiénte et conscientioso viro consílium habe; et quære pótius a melióre ínstrui, quam tuas adinventiões sequi. Bona vita facit hóminem sapiéntem secúndum Deum et expértum in multis. Quanto quis in se humílior

fúerit et Deo subiéctior, tanto in ómnibus erit sapiéntior et pacátior.

CAPUT V. De lectione Sanctárum Scripturárum

1. Véritas est in Scriptúris Sanctis quærénda, non eloquéntia. Omnis Scriptúra Sacra eo spíritu debet legi, quo facta est. Quærere? Quærere pótius debémus utilitátem in Scriptúris, quam subtilitatem sermonís. Ita libénter devótos et símplices libros légere?legére debémus, sicut altos et profúndos. Non te offéndat auctóritas scribéntis, utrum parvæ vel magnæ litteratúræ fúerit; sed amor puræ veritatís te trahat ad legéndum. Non quæras, quis hoc díxerit; sed quid dicátur, atténde. 2. Hómines tránseunt, sed véritas Dómini manet in ætérnum. Sine personárum acceptióne, váriis modis lóquitur nobis Deus. Curióstitas nostra sæpe nos ímpedit in lectione Scripturárum, cum vólumus intellégere?intellegére et discútere, ubi simplíciter esset transeúndum. Si vis proféctum hauríre, lege humíliter, simplíciter et fidéliter; nec umquam velis habére nomen sciéntiæ. In-terroga libénter et audi tacens verba sanctorum; nec displiceant tibi parabolæ seniórum: sine causa enim non proferúntur.

CAPUT VI. De inordinátis?inordinatis affectiónibus

1. Quandocúmque homo áliquíd inordináte appetit, statim in se inquietus fit. Supérbus et avárus numquam quiéscunt; pauper et húmilis spíritu in multitúdine pacis conversántur. Homo qui necdum perfécte in se mórtuus est, cito temptátur et vincítur?víncitur in parvis et vílibus rebus. Infírmus in spíritu et quodámmodo adhuc carnális et ad sensibília inclinátus difficúlter se potest a terrénis desidéris ex toto abstráhere?abstrahére. Et ídeo sæpe habet tristítiam, cum se súbtrahit; léviter étiam indignátur, si quis ei resístit. 2. Si autem prosecúsus fúerit, quod concupíscit, statim ex reátu conscién-

tiae gravatur: quia secutus est passionem suam, quae nihil iuvat ad pacem, quam quæsit. Resistendo igitur passionibus invenitur pax vera cordis, non autem eis serviendo. Non est ergo pax in corde hominis carnalis, non in homine exterioribus dedito, sed in fervido et spirituáli.

CAPUT VII. De vana spe et elatione fugienda

1. Vanus est, qui spem suam ponit in hominibus aut in creaturis. Non te pudeat aliis servire amore Iesu Christi, et pauperem in hoc sæculo vidéri. Non stes super te ipsum, sed in Deo spem tuam constitue. Fac quod in te est, et Deus aderit bonæ voluntati tuæ. Non confidas in tua scientia vel astutia cuiuscumque vivéntis, sed magis in Dei grátia, qui adiuvat humiles, et de se præsuméntes humiliat. 2. Ne gloriéris in divítiis, si adsunt, nec in amicis?amicis, quia poténtes sunt, sed in Deo, qui ómnia præstat et se ipsum super ómnia dare desiderat. Non te extóllas de magnitúdine vel pulchritúdine corpóris, quæ módica infirmitate corrumpitur et defœdatur. Non pláceas tibi ipsi de habilitate aut ingenio tuo, ne displiceas Deo, cuius est totum quidquid boni naturaliter habúeris. 3. Non te réputes aliis meliorem, ne forte coram Deo detérior habeáris, qui scit, quid est in homine. Non supérbias opéribus bonis, quia áliter sunt iudícia Dei quam hóminum, cui sæpe displicet, quod homínibus placet. Si áliquid boni habúeris, crede de aliis melióra, ut humilitátem consérves. Non nocet, si ómnibus te suppónas; nocet autem plúrimum, si vel uni te præpónas. Iugis pax cum húmili; in corde autem supérbi zelus et indignátio frequens.

CAPUT VIII. De cavenda nímia familiaritate

1. Non omni hómini revéles cor tuum, sed cum sapién-te et timén-

te Deum age causam tuam. Cum iuvénibus et extráneis rarus esto. Cum divítibus noli blandíri, et coram magnátibus non libénter appáreas. Cum humílibus et simplicibus, cum devótis et morigerátis sociáre, et quæ ædificatiónis sunt, pertrácta. Non sis familiáris álí cui mulieri; sed in commúni omnes bonas mulieres Deo comméndá. Soli Deo et ángelis eius opta familiáris esse, et hómínium notiám devíta. 2. Cáritas habénda est ad omnes, sed familiáritas non expedit. Quandóque áccidit?accídit, ut persóna?pérsóna ignóta ex bona fama lucéscat; cuius tamen præsentia óculos intuéntium ofúscat. Putámus aliquándó áliis placére ex coniunctiône nostra, et incípimus magis displicére ex morum improbitáte in nobis considéráta.

CAPUT IX. De obœdiéntia et subiectiône

1. Valde magnum est, in obœdiéntia stare, sub præláto vívere?vivére, et sui iuris non esse. Multo tútius est, stare in subiectiône, quam in prælatúra. Multi sunt sub obœdiéntia magis ex necessitáte, quam ex caritáte; et illi pœnam habent et léviter múrmurant. Nec libertátem mentis acquírent, nisi ex toto corde propter Deum se subíciant. Curre hic vel ibi: non invénies quiétem, nisi in húmili subiectiône sub regímine præláti. Imaginátio locórum et mutátio multos fefélit. 2. Verum est, quod unusquísque libénter agit pro sensu suo, et inclinátur ad eos magis, qui secum sentiunt. Sed si Deus est inter nos, necesse est, ut relinquámus étiam quandóque nostrum sentire propter bonum pacis. Quis est ita sápiens, qui ómnia plene scire potest? Ergo, noli nimis in sensu tuo confidere?confidére, sed velis étiam libénter aliórum sensum audíre. Si bonum est tuum sentíre, et hoc ipsum propter Deum dimíttis et álium séqueris?sequéris, magis

exinde proficies. 3. Audívi enim sæpe, secúrius esse audíre et accípere consílium, quam dare. Potest étiam contíngere?contingére, ut bonum sit uniuscuiúsque sentíre; sed nolle áliis acquiescere?acquiescére, cum id rátio aut causa póstat, signum est supérbiæ et pertináciæ.

CAPUT X. De cavénda superfluitáte verbórum

1. Cáveas tumúltum hóminum, quantum potes; multum enim ímpedit tractátus sæculárium gestórum, étiam si símplici intentióne proferántur. Cito enim inquinámur vanitáte et captivámur. Vellem me plúries tacuísse et inter hómines non fuísse. Sed quare tam libénter lóquimur et ínvicem fabulámur, cum tamen raro sine læsióne consciéntiæ ad siléntium redímus? Ideo tam libénter lóquimur: quia per mútuas locutiónes ab ínvicem consolári quárimus; et cor divérsis cogitatió nibus fatigátum optámus releváre. Et multum libénter de his, quæ multum dilígimus vel cúpimus, vel quæ nobis contrária sentímus, libet loqui et cogitáre. 2. Sed pro dolor, sæpe inániter et frustra. Nam hæc extérior consolátio interióri et divínæ consolatió nis non módicum detriméntum est. Ideo vigilándum est et orándum, ne tempus otíose tránseat. Si loqui licet et expedit, quæ ædificabilia sunt, lóquere?loquére. Malus usus et neglegéntia proféctus nostri multum facit ad incustodiam oris nostri. Iuvat tamen non parum ad proféctum spirituálem devóta spirituálium rerum collátio; máxime ubi pares ánimo et spírítu in Deo sibi sociántur.

CAPUT XI. De pace acquirénda et zelo proficiéndi

1. Multam possémus pacem habére, si non vellémus nos cum aliórum dictis et factis, et quæ ad nostram curam non spectant, occupáre. Quómodo potest ille diu in pace manére, qui aliénis curis se

intermíscet? qui occasiões forínsecus quærit? qui parum vel raro se intrínsecus cólligit? Beáti símlices, quóniam multam pacem habébunt. 2. Quare quidam sanctórum tam perfécti et contemplatívi fuérunt? Quia omníno se ipsos mortificáre ab ómnibus terrénis desidériis studuérunt: et ídeo totis medúllis cordis Deo inhærere atque libére?libere sibi vacáre potuérunt. Nos nímium occupámur própriis passióibus, et de transitóriis nimis sollicitámur. Raro étiam unum vítium perfécte vincímus?vincimus, et ad cotidiánum proféc-tum non accéndimur: ídeo frígidi et tépidi remanémus. 3. Si essémus nobis ipsis perfécte mórtui, et intérius mínime implicáti: tunc possémus étiam divína sápere, et de cælésti contemplatióne áliquid experíri. Totum et máximum impediméntum est, quia non sumus a passióibus et concupiscéntiis libéri?líberi, nec perféctam sanctórum viam conámur íngredi. Quando étiam módicum adversitatís occúrrit, nimis cito deícimur, et ad humánas consolatiónes convértimur. 4. Si niterémur, sicut viri fortes, stare in prælio: proféc-to auxili-um Dómini super nos viderémus de cælo. Ipse enim certántes et de sua grátia sperántes parátus?páratu est adiuváre: qui nobis certándi occasiões procurat, ut vincámus. Si tantum in istis exterióribus observántiis proféc-tum religiónis pónimus, cito finem habébit devótio nostra. Sed ad radícem secúrim ponámus, ut purgáti a passióibus pacíficam mentem possideámus. 5. Si omni anno unum vítium ex-stirparémus, cito viri perfécti efficerémur. Sed modo e contráριο sæ-pe sentímus, ut melióres et purióres in inítio conversiόnis nos fuísse inveniámus, quam post multos annos professiόnis. Fervor et proféc-tus cotídie debéret créscere?crescére; sed nunc pro magno vidétur, si quis primi fervóris partem posset retinére. Si módicam violéntiam

facerémus in princípíio, tunc póstea cuncta possémus fácere cum levitáte et gáudio. 6. Grave est, assuéta dimítttere? dimittére: sed grávius est, contra própíriam voluntátem ire. Sed si non vincis parva et lévia, quando superábis difficilióra? Resíste in princípíio inclinatóni tuæ, et malam dedísce consuetúdinem, ne forte paulátim ad maiórem te ducat difficultátem. O si advérteres, quantam tibi pacem et áliis lætítiam fáceres, te ipsum bene habéndo, puto, quod sollicítior esses ad spirituálem proféctum.

CAPUT XII. De utilitáte adversitátis

1. Bonum nobis est, quod aliquándo habeámus áliquis gravitátes et contrarietátes; quia sæpe hóminem ad cor révocant, quátinus se in exílio esse cognóscat, nec spem suam in áliqua re mundi ponat. Bonum est, quod patiámur quandóque contradictiões, et quod male et imperféccte de nobis sentiátur, étiam si bene ágimus et inténdimus. Ista sæpe iuvant ad humilitátem et a vana glória nos deféndunt. Tunc enim mélius interiorem testem Deum quáerimus, quando foris vilipéndimur ab homínibus, et non bene nobis créditur. 2. Ideo debéret se homo in Deo táliter firmáre, ut non esset ei necesse multas humánas consolatiões quærere? quærére. Quando homo bonæ voluntátis tribulátur vel temptátur, aut malis cogitatió nibus affligitur: tunc Deum sibi magis necessarium intéllegit? intellégit, sine quo nihil boni se posse deprehéndit. Tunc étiam tristátur, gemit, et orat pro misériis, quas pátitur. Tunc tædet eum diútius vívere? vívere, et mortem optat veníre: ut possit dissólvi et cum Christo esse. Tunc étiam bene advértit, perféctam securitátem et plenam pacem in mundo non posse constáre.

CAPUT XIII. De temptatió nibus resistédis

1. Quámdu in mundo vívimus, sine tribulatióne et temptatióne esse non pódsumus. Unde in Iob scriptum est: Temptátio est vita humana super terram. Ideo unusquísque sollícitus esse debéret circa temptatiónes suas et vigiláre in oratió nibus, ne diábolus locum inveníret decipiéndi, qui numquam dormítat, sed círcuit quærens, quem dévoret. Nemo tam perféctus est et sanctus, qui non hábeat aliquándó temptatiónes; et plene eis carére?cárere non pódsumus. 2. Sunt tamen temptatiónes hómini sæpe valde útiles, licet moléstæ sint et graves; quia in illis homo humiliátur, purgátur, et erudítur. Omnes sancti per multas tribulatiónes et temptatiónes transiérunt et profecérunt. Et qui temptatiónes sustinére nequívérunt, réprobi facti sunt et defecérunt. Non est áliquis ordo tam sanctus, nec locus tam secrétus, ubi non sint temptatiónes vel adversitatés. 3. Non est homo secúrus a temptatió nibus totáliter, quámdu víxerit: quia in nobis est, unde temptámur, ex quo in concupiscéntia nati sumus. Una temptatióne seu tribulatióne recedénte, ália supervénit?supervénit, et semper áliquíd ad patiéndum habébimus, nam bonum felicitátis nostræ perdídimus. Multi quærun t temptatiónes fúgere?fugére, et grávius incidunt?incidunt in eas. Per solam fugam non pódsumus víncere?vincére; sed per patientiam et veram humilitátem ómnibus hóstibus effícimur fortióres. 4. Qui tantúmmodo extérius declínat nec radícem evéllit, parum profíciet; immo cíti us ad eum temptatiónes redient et peius séntiet. Paulátim, et per patientiam cum longanimitáte Deo iuvánte mélius superábis, quam cum durítia et importunitáte própria. Sæpius áccipe consílium in temptatióne, et cum temptáto noli dúriter ágere?agére, sed consolatió nem íngere, sicut tibi optáres fieri. 5. Inítium ómnium malárum temptatiónum in-

constántia ánimī et parva ad Deum confidéntia. Quia sicut navis sine gubernáculo hinc inde a flúctibus impéllitur: ita homo remíssus et suum propósitum déserens várie temptátur. Ignis probat ferrum, et temptátio hóminem iustum. Nescímus sæpe quid póssumus; sed temptátio áperit quid sumus. Vigilándum est tamen præcípuè circa inítium temptatiónis; quia tunc facílius hostis vincítur?vincitur, si óstium mentis nullátenus intráre sínitur; sed extra limen, statim ut pulsáverit, illi obviátur. Unde quidam dixit: Princípiis obsta, sero medicína parátur. Nam primo occúrrit menti simplex cogitátio, deínde fortis imaginátio, póstea delectátio et motus pravus, et as-sénsio. Sicque paulátim ingréditur hostis malígnus ex toto, dum illi non resístitur in princípio. Et quanto diútius ad resisténdum quis torpúerit, tanto in se cotídie debílior fit, et hostis contra eum poténtior. 6. Quidam in princípio conversiόnis suæ gravióres temptatiόnes patiúntur, quidam autem in fine. Quidam vero quasi per totam vitam suam male habent. Nonnúlli satis léniter temptántur, secúndum divínæ ordinatiόnis sapiéntiam et æquitátem, quæ statum et mérita hóminum pensat, et cuncta ad electórum?eléctorum suórum salútem præórdinat. 7. Ideo non debémus desperáre, cum temptámur, sed eo fervéntius Deum exoráre, quátinus nos in omni tribulatiόne dignétur adiuváre; qui útique?utíque, secúndum dictum Pauli, talem fáciat cum temptatiόne provéntum, ut possímus sustinére. Humiliémus ergo ánimas nostras sub manu Dei in omni temptatiόne et tribulatiόne, quia húmiles spírítu salvábit et exaltábit. 8. In temptatiόnibus et tribulatiόnibus probátur homo, quantum profécit; et ibi máius?maius méritum consístit, et virtus mélius patéscit. Nec magnum est, si homo devótus sit et férvidus, cum gravitátem

non sentit; sed si témpore adversitátis paténter se sústinet, spes magni proféctus erit. Quidam a magnis temptatió nibus custodiúntur, et in parvis cotidiánis sæpe vincúntur, ut humiliáti numquam de se ipsis in magnis confídant, qui in tam módicis infirmántur.

CAPUT XIV. De temerário iudício vitándo

1. Ad te ipsum óculos reflécte, et aliórum facta cáveas iudicáre. In iudicándo álios homo frustra labórat, sápius errat, et léviter peccat; se ipsum vero iudicándo et discutiéndo semper fructuóse labórat. Sicut nobis res cordi est, sic de ea fréquénter iudicámus; nam verum iudícium propter privátum amórem fácliter pérdimus. Si Deus semper esset pura inténtio nostri desidérii, non tam fácliter turbarémur pro resisténtia sensus nostri. 2. Sed sæpe áliquíd ab intra latet, vel étiam ab extra concúrrit, quod nos étiam páriter trahit. Multi ocúlte se ipsos quærun t in rebus quas agunt, et nésciunt. Vidéntur étiam in bona pace stare, quando res pro eórum velle fiunt et sentíre; si autem áliter fit quam cúpiunt, cito movéntur et tristes fiunt. Propter diversitátem sénsuum et opiniónum satis fréquénter oriúntur dissensiónes inter amícos et cives, inter religiósos et devótos. 3. Antíqua consuetúdo difficúlter relínquitur, et ultra próprium vidére nemo libénter dúcitur. Si ratióni tuæ magis inníteris?innitéris vel indústriæ, quam virtúti subiectívæ Iesu Christi, raro et tarde eris homo illuminátus; quia Deus vult nos sibi perfécte súbici, et omnem ratió nem per inflammátum amórem transcendere?transcendére.

CAPUT XV. De opéribus ex caritáte factis

1. Pro nulla re mundi et pro núllius?nullíus hóminis dilectióne áli quod malum est faciéndum; sed pro utilitáte tamen indigéntis opus bonum libére?libere aliquándo intermitténdum est, aut étiam pro

melióri mutándum. Hoc enim facto opus bonum non destrúitur, sed in mélius commutátur. Sine caritáte opus extérnum nihil prodest; quidquid autem ex caritáte ágitur, quantumcúmque étiam parvum sit et despéctum, totum fructuósum effícitur. Magis síquidem Deus pensat ex quanto quis agit, quam opus quod facit. 2. Multum facit, qui multum díligit. Multum facit, qui rem bene facit. Bene facit, qui communitáti magis quam suæ voluntáti servit. Sæpe vidétur esse cáritas, et est magis carnálitas; quia naturális inclinátio, própria volúntas, spes rertributionis, afféctus commoditátis raro abesse volunt. 3. Qui veram et perféctam caritátem habet, in nulla re se ipsum quærit, sed Dei solúmmodo glóriam in ómnibus fíeri desíderat. Nulli étiam ínvidet, quia nullum privátum gáudium amat; nec in se ipso vult gaudére, sed in Deo, super ómnia bona, optat beatificári. Némini áliquíd boni attríbuit, sed totáliter ad Deum refert, a quo fontaliter ómnia procédunt, in quo fináliter omnes sancti fruibiliter requiészunt. O qui scintíllam habéret veræ caritátis, profécto ómnia terréna sentíret plena fore vanitátis.

CAPUT XVI. De sufferéntia deféctuum aliórum

1. Quæ homo in se vel in áliis emendáre non valet, debet patiénter sustinére, donec Deus áliter órдинet. Cógita, quia sic forte mélius est pro tua probatióne et patiéntia, sine qua non sunt multum ponderánda mérita nostra. Debes tamen pro tálibus impediméntis supplicáre, ut Deus tibi dignétur subveníre, et possis benígne portáre. 2. Si quis semel aut bis admónitus non acquiészcit, noli cum eo conténdere?conténdere; sed totum Deo commítte, ut fiat volúntas eius et honor in ómnibus servis suis, qui scit bene mala in bonum convertére?convertére. Stude pátiens esse in tolerándo aliórum deféctus,

et qualescúmque infirmitates; quia et tu multa habes, quæ ab aliis opórtet tolerári. Si non potes te talem fácere, qualem vis, quómodo póteris? potéris álium ad tuum habére beneplácitum? Libénter habémus álios perféctos, et tamen próprios non emendámus deféctus.

3. Vólumus, quod álii stricte corrigántur, et ipsi córrigi nólumus. Dísplacet larga aliórum licéntia, et tamen nobis nólumus negári quod pétimus. Alios restríngi per statúta vólumus, et ipsi nullátenus pátimur ámplius cohibéri. Sic ergo patet, quam raro próximum sicut nos ipsos pensámus. Si essent omnes perfécti, quid tunc haberémus ab aliis pro Deo pati? 4. Nunc autem Deus sic ordinávit, ut discámus alter altérius ónera portáre; quia nemo sine deféctu, nemo sine ónere, nemo sibi sufficiens, nemo sibi satis sápiens; sed opórtet nos ínvicem portáre, ínvicem consolári, páriter adiuváre, instrúere?instruere et admonére. Quantæ autem virtútis quisque fúerit, mélius patet occasióne adversitátis. Occasiónes namque hóminem frágitilem non faciunt, sed qualis sit, osténdunt.

CAPUT XVII. De monástica vita

1. Opórtet quod discas te ipsum in multis frángere?frangére, si vis pacem et concórdiam cum aliis tenére?ténere. Non est parvum in monastériis vel in congregatióne habitáre, et ínibi sine queréla conversári, et usque ad mortem fidélis perseveráre. Beátus, qui íbidem?íbídem bene víxerit et felíciter consummáverit. Si vis débite stare et profícere, téneas te tamquam éxulem peregrínium super terram. Opórtet te stultum fieri propter Christum, si vis religiósam dúcere?ducere vitam. 2. Hábitus et tonsúra módicum confert; sed mutátio morum, et íntegra mortificátio passiónum verum faciunt religiósam. Qui áliud quærit, quam pure Deum et ánimæ suæ salútem, non invé-

niet nisi tribulatiónem et dolórem. Non potest étiam diu stare pacíficus, qui non nítitur esse mínimus et ómnibus subiéctus. 3. Ad serviéndum venísti, non ad regéndum; ad patiéndum et laborándum scias te vocátum, non ad otiándum vel fabulándum. Hic ergo probántur hómines, sicut aurum in fornáce. Hic nemo potest stare, nisi ex toto corde se volúerit propter Deum humiliáre.

CAPUT XVIII. De exémpis sanctórum patrum

1. Intuére?Intúere sanctórum patrum vívida exémpa, in quibus vera perféctio refúlsit et relígio, et vidébis, quam módicum sit, et pæne nihil, quod nos ágimus. Heu, quid est vita nostra, si illis fúerit comparáta? Sancti et ámici?amíci Christi Dómino serviérunt in fame et siti, in frigóre?frígore et nuditáte, in labóre et fatigatióne, in vigíliis et ieiúniis, in oratió nibus et meditatió nibus sanctis, in persecutió nibus et oppróbriis multis. 2. O quam multas et graves tribulatió nes passi sunt apóstoli, márt yres, confessó res, vírgines, et relíqui?réliqui omnes, qui Christi vestígia voluérunt sequi. Nam ánimas suas in hoc mundo odérunt, ut in æté rnam vitam eas possidérent?possíderent. O quam strictam et abdicátam vitam sancti patres in éremo?erémo duxérunt! quam longas et graves temptatió nes pertulérunt! quam frequént er ab inimíco vexáti sunt! quam crebras et férvidas oratió nes Deo obtulérunt! quam rígidas abstinéntias peregrérunt! quam magnum zelum et fervórem ad spirituálem proféctum habuérunt! quam forte bellum advérsus edomationem vitiórum gesserunt! quam puram et rectam intentiόnem ad Deum tenuérunt! Per diem laborábant, et nóctibus oratió ni diútinae vacábant; quamquam laborándo ab oratió ne mentáli mínime cessárent. 3. Omne tempus útiliter expendébant; omnis hora ad vacán-

dum Deo brevis videbátur; et præ magna dulcédine contemplatió-
nis étiam obliuioni tradebátur necéssitas corporális refectiúnis. Om-
nibus divítiis, dignitatibus, honóribus, amícis?ámicis et cognátis re-
nuntiábant; nil de mundo habére cupiébant, vix necessary vitæ su-
mébant; córpori servíre, étiam in necessitate, dolébant. Páuperes
ígitur erant rebus terrénis, sed dívites valde in grátia et virtútibus.
Foris egébant, sed intus grátia et consolatióne divína reficiebántur.
4. Mundo erant aliéni, sed Deo próximi ac familiáres ámici?amíci.
Sibi ipsis videbántur tamquam níhili, et huic mundo despécti; sed
erant in óculis Dei pretiósí et dilécti. In vera humilitáte stabant, in
símplici obœdiéntia vivébant, in caritate et patiéntia ambulábant:
et ídeo cotidie in spírítu proficiébant, et magnam apud Deum grá-
tiam obtinébant. Dati sunt in exéplum ómnibus religiósí, et plus
provocáre nos debent ad bene proficiéndum, quam tepidórum nú-
merus ad relaxándum. 5. O quantus fervor ómnium religiosórum
in princípíio suæ sanctæ institutiúnis fuit! O quanta devótio oratió-
nis! quanta æmulátio virtútis! quam magna disciplína víguit! quan-
ta reveréntia et obœdiéntia sub régula magístri in ómnibus efflóruit!
Testántur adhuc vestígia derelícta, quod vere viri sancti et perfécti
fuérunt, qui tam strénue militántes mundum suppeditavérunt. Iam
magnus putátur, si quis transgréssor non fúerit, si quis, quod accé-
pit, cum patiéntia toleráre potúerit. 6. Oh tepóris et neglegéntiæ
status nostri, quod tam cito declinámus a prístino?prístíno fervóre,
et iam tædet vívere?vivére præ lassitúdine et tepóre! Utinam in te
penítus?pénitus non dormítet proféctus virtútum, qui multa sápius
exémpla vidísti devotórum!

CAPUT XIX. De exercítiis boni religiósi

1. Vita boni religiōsi ómnibus virtútibus pollére debet: ut sit talis intérius, qualis vidétur homínibus extérius. Et mérito, multo plus debet esse intus, quam quod cérnitur foris, quia inspéctor noster est Deus, quem summópere reveréri debémus, ubicúmque fuérimus, et tamquam ángeli in conspéctu eius mundi incédere?incedére. Omni die renováre debémus propósitum nostrum et ad fervórem nos excitáre, quasi hódie primum ad conversiónem venissémus, atque dicere?dicere: Adiuvá me, Dómine?Domíne Deus, in bono propósito et sancto servítio tuo, et da mihi nunc hódie perfécte incípere, quia nihil est quod háctenus feci. 2. Secúndum propósitum nostrum, cursus proféctus nostri; et multa diligéntia opus est bene profícere volénti. Quod si fórtiter propónens sæpe déficit; quid ille, qui raro aut minus fixe áliquid propónit? Váriis tamen modis contíngit desértio propósi nostri; et levis omíssio exercitiórum vix sine áliquo dispéndio transit. Iustórum propósitum in grátia Dei pótius, quam in própria sapiéntia pendet: in quo et semper confidunt, quidquid arripiunt. Nam homo propónit, sed Deus dispónit, nec est in hómine via eius. 3. Si pietátis causa aut fratérnæ utilitátis propósito quandoque consuétum omíttitur exercítium, fácite póstea póterit recupérari. Si autem tédio ánimi aut neglegéntia fácliter relínquitur, satis culpábile est et nocívum sentiétur. Conémur quantum póssumus, adhuc léviter deficiémus in multis. Semper tamen áliquid certi proponéndum est, et contra illa præcípuè, quæ ámplius nos impédiunt. Exterióra nostra et interióra páriter nobis scrutánda sunt et ordinánda, quia utráque?utráque expédiunt ad proféctum. 4. Si non contí-nue te vales collígere?colligére, saltem intérdum, et ad minus semel in die, mane vidélicet, aut vésperè. Mane propóne, vésperè discute

mores tuos, qualis hódie fuísti in verbo, ópere et cogitatióne; quia in his sápius fórsitan Deum offendísti et próximum. Accínge te, sicut vir, contra diabólicas nequítias; frena gulam, et omnem carnis inclinatiónem facílius frenábis. Numquam sis ex toto otiósus, sed aut legens, aut scribens, aut orans, aut méditans, aut áliquid utilitátis pro commúni labórans. Corporália tamen exercítia discrète sunt agénda, nec ómnibus æquáliter assuménda. 5. Quæ commúnia non sunt, non sunt foris ostendénda; nam in secréto tútius exercéntur priváta. Cavéndum tamen, ne piger sis ad commúnia et ad singulária prómptior; sed explétis íntegre et fidéliter débitis et iniúctis, si iam ultra vacat, redde te tibi, prout devótio tua desíderat. Non possunt omnes habére unum exercítium, sed áliud isti, áliud illi magis desérvit. Etiam pro témporis congruéntia diversa placent exercítia, quia ália in festis, ália in feriátis magis sápiunt diébus. Aliis indigémus témpore temptatiónis, et áliis témpore pacis et quiétis. Alia, cum tristámur, libet cogitare, et ália, cum læti in Dómino fuérimus. 6. Circa principalia festa renovánda sunt bona exercítia et sanctórum suffrágia fervéntius imploránda. De festo in festum propónere?proponére debémus, quasi tunc de hoc sáculo migratúri et ad ætérnum festum perventúri. Ideóque sollícite nos præparáre debémus in devótis téporibus et devótiis conversári, atque omnem observántiam stríctius custodíre, tamquam in brevi præmium labóris nostri a Deo perceptúri. 7. Et si dilátum fúerit, credámus nos minus bene præparátos atque indígnos tantæ adhuc glóriæ, quæ revelábitur in nobis témpore præfínito: et studeámus nos mélius ad éxitum præparáre. Beátus servus, ait evangelísta Lucas, quem, cum vénerit Dóminus, invénerit vigilántem. Amen dico vobis, super ómnia bona sua constítuet eum.

CAPUT XX. De amóre solitúdinis et siléntii

1. Quære aptum tempus vacándi tibi, et de beneficiis Dei frequéntér cógita. Relínque curiósa. Tales pérlege matériás, quæ compunctiódinem magis præstant, quam occupatiónem. Si te subtráxeris a supérfluis locutió nibus et otiós is circuítionibus, nec non a novitátibus et rumóribus audiéndis: invénies tempus sufficiens et aptum pro bonis meditatió nibus insisténdis. Máximi sanctórum húmána consórtia, ubi póterant, vitábant, et Deo in secréto servíre eligébant. 2. Dixit quidam: Quótiens inter hómines fui, minor homo rédii. Hoc sápius experímur, quando diu confabulamur. Facílius est omníno tacére, quam verbo non excédere?excedére. Facílius est domi latére?latere, quam foris se posse sufficiénter custodíre. Oui ígitur inténdit ad interióra et spirituália perveníre, opórtet eum cum Iesu a turba declináre. Nemo secúre appáret?apparet, nisi qui libénter latet. Nemo secúre lóquitur, nisi qui libénter tacet. Nemo secúre præest, nisi qui libénter subest. Nemo secúre præcipit, nisi qui bene obcédíre dídicit. 3. Nemo secúre gaudet, nisi bonæ consciéntiæ in se testi mónium hábeat. Semper tamen sanctórum secúritas plena timóris Dei éxstitit. Nec eo minus sollíciti et húmiles in se fuérunt, quia magnis virtútibus et grátia emicuérunt. Pravórum autem secúritas ex supérbia et præsumptiódine orítur, et in fine in deceptiódinem sui ipsíus vértitur. Numquam promíttas tibi securitátem in hac vita, quamvis bonus videáris cœnobíta aut devótus eremíta. 4. Sæpe melióres in æstimatiódine hóminum grávius periclitáti sunt propter suam nímiam confidéntiam. Unde multis útilius est, ut non penítus?pénitus temptatió nibus cáreant, sed sápius impugnentur, ne nímium secúri sint, ne forte in supérbiam elevéntur, ne étiam ad exterióres consolatió-

nes licéntius declínent. O, qui numquam transitóriam lætítiam quæreret, qui numquam cum mundo se occupáret, quam bonam consciéntiam serváret! O, qui omnem vanam sollicitúdinem amputáret, et dumtáxat salutária ac divína cogitáret, et totam spem suam in Deo constitúeret, quam magnam pacem et quiétem possidéret? possíderet! 5. Nemo dignus est cælésti consolatióne, nisi diligénter se exercúerit in sancta compunctiόne. Si vis cordetenus compúngi, intra cubíle tuum, et exclúde tumúltus mundi, sicut scriptum est: In cubílibus vestris compungímíni. In cella invénies, quod déforis sáepius amíttēs. Cella continuáta dulcéscit, et male custódita?custodíta tædium génerat. Si in princípíο conversiόnis tuæ bene eam incolúeris et custodiéris?custodiéris, erit tibi póstea dilécta amíca et grátíssimum solácium. 6. In siléntio et quiéte próficit ánima devóta et discit abscóndita scripturárum. Ibi ínvenit?invénit fluénta lacrimárum, quibus síngulis nóctibus se lavet et mundet, ut Conditóri suo tanto familiárior fiat, quanto lóngius ab omni sæculári tumúltu degit. Qui ergo se ábstrahit a notis et amícis?ámicis, approximábit illi Deus cum ángelis sanctis. Mélius est latére?látère et sui curam ágere?ágere, quam se neglécto signa fácere. Laudábile est hómíni religiόso, raro foras ire, fúgere?fugére vidéri, nolle étiam hómínes vidére. 7. Quid vis vidére, quod non licet habére? Transit mundus et concupiscéntia eius. Trahunt desidéria sensualitátis ad spatiándum; sed cum hora transíerit, quid nisi gravitátem consciéntiæ et cordis dispersiόnem repórtas? Lætus éxitus tristem sæpe réditum parit, et læta vigília serótina triste mane facit. Sic omne carnále gáudium blande intrat, sed in fine mordet et périmit. Quid potes álibi vidére, quod hic non vides? Ecce cælum et terra et ómnia eleménta; nam ex istis

omnia sunt facta. 8. Quid potes alicubi vidére, quod diu potest sub sole permanére? Credis te fórsitan satiári, sed non póteris?potéris pertíngere?pertingére. Si cuncta vidéres præséntia, quid esset nisi visio vana? Leva óculos tuos ad Deum in excélsis, et ora pro peccátis tuis et negligéntiis. Dimítte vana vanis; tu autem inténde illis, quæ tibi præcépit Deus. Claude super te óstium tuum, et voca ad te Iesum, diléctum tuum. Mane cum eo in cella, quia non invénies álibi tantam pacem. Si non exísses nec quicquam de rumóribus audísses, mélius in bona pace permansísses. Ex quo nova deléctat aliquándo audíre, opórtet te exínde turbatióne cordis toleráre.

CAPUT XXI. De compunctiône cordis

1. Si vis áliquíd proficere, consérva te in timóre Dei, et noli esse nimis liber; sed sub disciplína cóhibe omnes sensus tuos, nec inéptæ te tradas lætítiæ. Da te ad cordis compunctiõem, et invénies devotiõem. Compunctio multa bona áperit, quæ dissolútio cito pérdere?perdere consuévít. Mirum est, quod homo potest umquam perfécte in hac vita lætári, qui suum exílium et tam multa pérícula ánimæ suæ considérat et pensat. 2. Propter levitátem cordis et negligéntiam deféctuum nostrórum non sentímus ánimæ nostræ dolóres; sed sæpe vane ridémus, quando mérito flere deberémus. Non est vera libértas nec bona lætítia, nisi in timóre Dei cum bona consciéntia. Felix, qui abícere potest omne impediméntum distractiõnis, et ad uniõem se recollígere?recolligére sanctæ compunctiõnis. Felix, qui a se ábdicat?abdícat, quidquid consciéntiam suam maculáre potest vel graváre. Certa viríliter, consuetúdo consuetúdine vincitur?víncitur. Si tu scis hómines dimíttere?dimittére, ipsi bene te dimíttent tua facta fácere. 3. Non átrahas tibi res aliórum, nec te

ímplices causis maiórum. Hábeas semper óculum super te primum, et admóneas te ipsum speciáliter præ ómnibus tibi diléctis. Si non habes favórem hóminum, noli ex hoc tristári; sed hoc sit tibi grave, quia non habes te satis bene et circumspécte, sicut decéret Dei servum et devótum religiósum conversári. Útílius est sæpe et secúrius, quod homo non hábeat multas consolatiónes in hac vita, secúndum carnem præcípuè. Tamen quod divínas non habémus, aut rárius sentímus, nos in culpa sumus, quia compunctiódinem cordis non quérímus, nec vanas et extérnas omníno abícimus. 4. Cognósce te indígnum divína consolatióne, sed magis dignum multa tribulatióne. Quando homo est perfécte compúctus, tunc gravis et amárus est ei totus mundus. Bonus homo sufficiéntem ínvenit?invénit matériam doléndi et flendi. Sive enim se consíderat, sive de próxímo pensat, scit, quia nemo sine tribulatióne hic vivit. Et quanto stríctius sese consíderat, tanto ámplius dolet. Matériæ iusti dolóris et intérnæ compunctiódinis sunt peccáta et vítia nostra, quibus ita involúti iacémus, ut raro cæléstia contemplári valeámus. 5. Si frequéntius de morte tua, quam de longitudine vitæ cogitáres, non dúbium, quin fervéntius te emendáres. Si étiam futúras inférni sive purgatórii poénas cordialiter perpendéres?perpénderes, credo, quod libénter labórem et dolórem sustinéres, et nihil rigóris formidáres. Sed quia ad cor ista non tránseunt, et blandiménta adhuc amámus, ídeo frígidi et valde pigri remanémus. 6. Sæpe est inópia spíritus, unde tam léviter conquéritur míserum corpus. Ora ígitur humíliter ad Dóminum, ut det tibi compunctiódinis spíritum, et dic cum prophéta: Ciba me, Dómine?Domíne, pane lacrimárum, et potum da mihi in lácrimis in mensúra.

CAPUT XXII. De consideratióne humánæ misériæ

1. Miser es, ubicúmque fúeris et quocúmque te vértaris?vertéris, nisi ad Deum te convértas. Quid turbáris, quia non succédit tibi, sicut vis et desíderas? Quis est, qui habet ómnia secúndum suam voluntátem? Nec ego, nec tu, nec áliquis hóminum super terram. Nemo est in mundo sine áliqua tribulatióne vel angústia, quamvis rex sit vel papa. Quis est, qui mélius habet? útique?utíque qui pro Deo áliquid pati valet. 2. Dicunt multi imbecílles et infírmi: Ecce, quam bonam vitam ille homo habet, quam dives, quam magnus, quam potens et excélsus! Sed atténde ad cæléstia bona, et vidébis, quod ómnia ista temporália nulla sunt, sed valde incérta et magis gravántia, quia numquam sine sollicitúdine et timóre possidéntur. Non est hóminis felicitas, habére temporália ad abundántiam, sed súfficit ei mediócritas. Vere miséria est vívere?vívere super terram. Quanto homo volúerit esse spirituálior, tanto præsens vita fit ei amárior, quia sentit mélius et videt clárius humánæ corruptiόνis deféctus. Nam comedere?comedére, bíbere?bibére, vigiláre, dormíre, quiéscere?quiescére, laboráre et céteris necessitatibus natúráe subiacére, vere magna miséria est et afflíctio hómini devóto, qui libénter esset absolutus et liber ab omni peccáto. 3. Valde enim gravátur intérior homo necessitatibus corporálibus in hoc mundo. Unde prophéta devóte rogat, quátenus liber ab istis esse váleat, dicens: De necessitatibus meis érue me, Dómine?Domíne. Sed væ non cognoscéntibus suam misériam; et ámplius væ illis, qui díligunt hanc míseram et corruptibilem vitam. Nam in tantum quidam hanc amplectúntur, licet étiam vix necessary laborándo aut mendicándo hábeant, ut, si possent hic semper vívere?vívere, de regno Dei nihil curárent. 4. O insáni et

infidèles corde, qui tam profúnde in terrénis iacent, ut nihil nisi carnália sápiant. Sed míseri adhuc in fine gráviter séntient, quam vile et níhilum erat, quod amavérunt. Sancti autem Dei et omnes devóti ámici?amíci Christi non attendérunt, quæ carni placuérunt, nec quæ in hoc témpore floruérunt; sed tota spes eórum et inténtio ad ætéRNA bona anhelábat. Ferebátur totum desidérium eórum sursum ad mansúra et invisibília, ne amóre visibílium traheréntur ad ínfima. Noli, frater, amíttere?amittére confidéntiam proficiéndi ad spirituália; adhuc habes tempus et horam. 5. Quare vis procrastináre propósitum tuum? Surge et in instánti íncipe et dic: Nunc tempus est faciéndi, nunc tempus est pugnándi, nunc aptum tempus est emendándi. Quando male habes et tribuláris, tunc tempus est promeréndi. Opórtet te transíre per ignem et aquam, ántequam?antéquam vé-nias in refrigérium. Nisi tibi vim féceris, vítium non superábis. Quámdiu istud frágle corpus gérimus, sine peccáto esse non póssumus, nec sine tádio et dolóre vívere?vivére. Libénter haberémus ab omni miséria quiétem; sed quia per peccátum perdídimus innocéntiam, amísimus étiam veram beatitúdinem. Ideo opórtet nos tenére?téne-re patiéntiam et Dei expectáre misericórdiam; donec tránseat iníqui-tas hæc et mortálitás absorbeátur a vita. 6. O quanta fragílitas humána, quæ semper prona est ad vítia! Hódie confitéris peccáta tua, et cras íterum pérpetras conféssa. Nunc propónis cavére, et post horam agis quasi nihil proposuísse. Mérito ergo nos ipsos humiliáre póssumus nec umquam áliquíd magni de nobis sentíre; quia tam frá-giles et instábiles sumus. Cito étiam potest perdi per neglegéntiam, quod multo labóre vix tandem acquisítum est per grátiam. 7. Quid fiet de nobis adhuc in fine, qui tepéscimus tam mane? Væ nobis,

si sic vólumus declináre ad quiétem, quasi iam pax sit et secúritas, cum necdum appáreat vestígium veræ sanctitátis in conversatióne nostra. Bene opus esset, quod adhuc íterum instruerémur, tamquam boni novíci, ad mores óptimos; si forte spes esset de álqua futúra emendatióne et maióri spirituáli proféctu.

CAPUT XXIII. De meditatióne mortis

1. Valde cito erit tecum hic factum, vide áliter quómodo te hábeas: hódie homo est, et cras non compáret? cómparet. Cum autem sublátus fúerit ab óculis, étiam cito transit a mente. O hebetúdo et durítia cordis humáni, quod solum præséntia meditátur, et futúra non magis prævidet! Sic te in omni facto et cogitátu debéres tenére? ténere, quasi hódie esses moritúrus. Si bonam consciéntiam habéres, non multum mortem timéres. Mélius esset peccáta cavére, quam mortem fúgere? fugére. Si hódie non es parátus? páratus, quómodo cras eris? Cras est dies incérta, et quid scis, si crástinum habébis? 2. Quid prodest diu vívere? vivére, quando tam parum emendámur? Ah, longa vita non semper eméndat, sed sæpe culpam magis auget. Utinam per unam diem bene essémus conversáti in hoc mundo! Multi annos cóputant conversiónis, sed sæpe parvus est fructus emendatiónis. Si formidolósum est mori, fórsitan periculósus erit diútius vívere? vivére. Beátus, qui horam mortis suæ semper ante óculos habet, et ad moriéndum cotidie se dispónit. Si vidísti aliquándo hóminem mori, cógita, quia et tu per eándem viam transíbis. 3. Cum mane fúerit, puta te ad vésperum non perventúrum. Véspere autem facto, mane non áudeas tibi pollicéeri. Semper ergo parátus? páratus esto, et táliter vive, ut numquam te imparátum mors invéniat. Multi subíto? súbito et improvise moriúntur. Nam hora, qua non putátur,

filius hominis venturus est. Quando illa extrema hora venerit, multum aliter sentire incipies de tota vita tua praeterita; et valde doleris, quia tam negligens et remissus fuisti. 4. Quam felix et prudens, qui talis nunc nititur esse in vita, qualis optat inveniri in morte! Dabit namque magnam fiduciam feliciter moriendi perfectus contemptus mundi, fervens desiderium in virtutibus proficiendi, amor disciplinae, labor paenitentiae, promptitudo obediendae, abnegatio sui et supportatio cuiuslibet adversitatis pro amore Christi. Multa bona potes operari, dum sanus es; sed infirmatus, nescio quid poteris? poteris. Pauci ex infirmitate meliorantur; sic et qui multum peregrinantur, raro sanctificantur. 5. Noli confidere? confidere super amicos et proximos, nec in futurum tuam differas salutem: quia citius obliviscuntur tui homines, quam aestimas. Melius est nunc tempestive providere et aliquid boni praemittere? praemittere, quam super aliorum auxilio sperare. Si non es pro te ipso sollicitus modo, quis erit sollicitus pro te in futuro? Nunc tempus est valde pretiosum. Nunc sunt dies salutis: nunc tempus acceptabile. Sed pro dolor, quod hoc utilius non expendis, in quo promereri vales, unde aeternaliter vivas! Veniet, quando unam diem seu horam pro emendatione desiderabis, et nescio, an impetrabis. 6. Eia carissime, de quanto periculo te poteris? poteris liberare, de quam magno timore eripere, si modo semper timoratus fueris et suspectus de morte? Stude nunc taliter vivere? vivere, ut in hora mortis valeas potius gaudere, quam timere. Disce nunc mori mundo, ut tunc incipias vivere? vivere cum Christo. Disce nunc omnia contemnere? contemnere, ut tunc possis liberare? liberare ad Christum pergere? pergere. Castiga nunc corpus tuum per paenitentiam, ut tunc certam valeas habere confidentiam. 7. Ah stul-

te, quid cógitas te diu victúrum, cum nullum diem hábeas secúrum? Quam multi decépti sunt, et insperáte de córpore extrácti? Quótiens audísti a dicéntibus, quia ille gládio cécidit? cecídít, ille submérsus est, ille ab alto ruens cervícem fregit, ille manducándo obríguit, ille ludéndo finem fecit? Alius igne, álius ferro, álius peste, álius latrocínio intériit: et sic ómnium finis mors est, et vita hóminum tamquam umbra subíto? súbito pertránsit. 8. Quis memorábitur tui post mortem? et quis orábit pro te? Age, age nunc, caríssime, quidquid ágere? agére potes: quia nescis, quando moriéris, nescis étiam, quid tibi post mortem sequétur. Dum tempus habes, cógrega divítias im-mortáles. Præter salútem tuam, nihil cógites; solum quæ Dei sunt, cures. Fac nunc tibi amícos, venerándo Dei sanctos, et eórum actus imitándo, ut, cum defecéris? defécéris in hac vita, illi te recípiant in æténa tabernácula. 9. Serva te tamquam peregrínum et hóspitem super terram, ad quem nihil spectat de mundi negótiis. Serva cor líberum et ad Deum sursum eréctum, quia non habes hic manéntem civitátem. Illuc preces et gémitus cotidiános cum lácrimis dírige, ut spíritus tuus mereátur ad Dóminum post mortem felíciter transíre. Amen.

CAPUT XXIV. De iudício et pœnis peccatórum

1. In ómnibus rebus réspice finem, et quáliter ante distríctum stabis iúdicem, cui nihil est occúltum; qui munéribus non placátur nec excusatiónes récipit; sed, quod iustum est, iudicábit. O misérime et insípiens peccátor, quid respondébis Deo, ómnia mala tua sciénti, qui intérdum formídas? fórmidas vultum hóminis iráti? Utquid non prævides tibi in die iudícii, quando nemo póterit per álium excusári vel deféndi, sed unusquisque sufficiens onus erit sibi ipsi? Nunc la-

bor tuus est fructuósus, fletus acceptábilis, gémitus exaudíbilis, dolor satisfactorius et purgátivus. 2. Habet magnum et salúbre purgatórium pátiens homo, qui suscípiens iniúrias, plus dolet de alté-rius malítia, quam de sua iniúria; qui pro contrariántibus sibi libén-ter orat et ex corde culpas indúlget: qui véniam ab áliis pétere?pe-tere non retárdat; qui facilius miserétur, quam iráscitur; qui sibi ip-si violéntiam frequénter facit, et carnem omníno spirítui subiugáre conátur. Mélius est, modo purgáre peccáta et vítia resecáre, quam in futúro purgánda reserváre. Vere nos ipsos decípimus per inordí-natum?inordinátum amórem, quem ad carnem habémus. 3. Quid áliud ignis ille devorábit, nisi peccáta tua? Quanto ámplius tibi ipsi nunc parcis et carnem séqueris?sequéris, tanto dúrius póstea lues et maiórem matériam comburéndi resérvas. In quibus homo peccávit, in illis grávius puniétur. Ibi acediósi ardéntibus stímulis perurgén-tur, et gulósi ingénti siti ac fame cruciabúntur. Ibi luxuriósi et vo-luptátum amatóres ardénti pice et foetido súlphure perfundéntur, et sicut furiósi canes præ dolóre invidiósi ululábunt. 4. Nullum vítium erit, quod suum próprium cruciátum non habébit. Ibi supérbi om-ni confusióne replebúntur, et avári misérrima egestáte arctabúntur. Ibi erit una hora grávior in póena, quam hic centum anni in gravíssima pæniténtia. Ibi nulla réquies est, nulla consolátio damnátis; hic tamen intérdum cessátur a labóribus, atque amicórum frúitur solá-ciis. Esto modo sollicitus et dolens pro peccátis tuis, ut in die iudí-cii secúrus sis cum beátis. Tunc enim iusti stabunt in magna con-stántia advérsus eos, qui se angustiavérunt et depressérunt. Tunc stabit ad iudicándum, qui modo se súbicít humíliter iudíciis hómi-num. Tunc magnam fidúciam habébit pauper et húmilis, et pavébit

úndique superbis. 5. Tunc vidébitur sapiens in hoc mundo fuisse, qui pro Christo didicit stultus et despéctus esse. Tunc placébit omnis tribulatio patienter perpéssa, et omnis iniquitas oppilábit os suum. Tunc gaudébit omnis devótus, et mærébit omnis irreligiosus. Tunc plus exultábit caro afflícta, quam si in delíciis fuisset semper nutrita. Tunc splendébit hábitus vilis, et obtenebréscet vestis subtilis. Tunc plus laudábitur paupérculum domicílium, quam deaurátum palátium. Tunc iuvábit plus constans patientia, quam omnis mundi poténtia. Tunc ámplius exaltábitur simplex obœdiéntia, quam omnis sæculáris astútia. 6. Tunc plus lætificábit pura et bona consciéntia, quam docta philosophia?philosophía. Tunc plus ponderábit contéptus divitiárum, quam totus thesáurus terrigenárum. Tunc magis consoláberis super devóta oratióne, quam super delicáta comestióne. Tunc pótius gaudébis de serváto siléntio, quam de longa fabulatióne. Tunc plus valébunt sancta ópera, quam multa pulchra verba. Tunc plus placébit stricta vita et árdua pæniténtia, quam omnis delectátio terréna. Disce nunc in módico pati, ut tunc a gravióribus váleas liberári. Hic primo proba, quid possis póstea. Si nunc tam parum vales sustinére, quómodo æténa torménta póteris?potéris sufférre? Si modo módica pássio tam impatientem éfficit, quid gehénna tunc fáciat? Ecce, vere non potes duo gáudia habére, delectári hic in mundo, et póstea regnáre cum Christo. 7. Si usque in hodiérnam diem semper in honóribus et voluptátibus vixísses: quid totum tibi profuísset, si iam mori in instánti contíngeret? Omnia ergo vánitas, præter amáre Deum et illi soli servíre. Qui enim Deum ex toto corde amat, nec mortem, nec supplícium, nec iudícium, nec inférnum méruit; quia perféctus amor secúrum ad Deum accéssum

facit. Quem autem adhuc peccare deléctat, non mirum, si mortem et iudícium tímeat. Bonum tamen est, ut, si necdum amor a malo te révocat, saltem timor gehennális coërceat. Qui vero timórem Dei postpónit, diu stare in bono non valébit, sed diáboli láqueos cítius incúrret.

CAPUT XXV. De fervénti emendatióne tótius?totíus vitæ nostræ

1. Esto vígilans et díligens in Dei servítio, et cógita frequénter: Ad quid venísti, et cur sáculum reliquísti? Nonne ut Deo víveres, et spirituális homo fíeres? Igitur ad proféctum férveas, quia mercédem labórum tuórum in brevi recípies; nec erit tunc ámplius timor aut dolor in fínibus tuis. Módicum nunc laborábis, et magnam réquiem, immo perpétuam lætítiam invénies. Si tu permánseris fidélis et férvidus in agéndo, Deus procul dúbio erit fidélis et lócuples in retribuéndo. Spem bonam retinére debes, quod ad palmam pervénies; sed securitátem cápere non opórtet, ne tórpeas aut elátus?élatus fias.

2. Cum quidam ánxius inter metum et spem frequénter fluctuáret, et quadam vice mæróre conféctus, in ecclésia ante quoddam altáre se in oratióne prostravísset, hæc intra se revólvit, dicens: O si scirem, quod adhuc perseveratúrus essem! statímque audívit divínium intus respónsum: Quodsi hoc scires, quid fácere velles? Fac nunc, quod tunc fácere velles, et bene secúrus eris. Moxque consolátus et confortátus, divínæ se commísit voluntáti, et cessávit ánxia fluctuátió. Nolúitque curióse?curióse investigáre, ut sciret, quæ sibi essent futúra: sed magis stúduit inquírrere?inquirére, quæ esset volúntas Dei benéplacens et perfécta, ad omne opus bonum inchoándum et perficiéndum.

3. Spera in Dómino, et fac bonitátem ait prophéta, et inhábita terram, et pásceris?pascéris in divítiis eius. Unum est,

quod multos a profectu et ferventi emendatione retrahit: horror difficultatis seu labor certaminis. Enimvero illi maxime prae ceteris in virtutibus proficiunt, qui ea, quae sibi magis graviora et contraria sunt, viriliter vincere?vincere nituntur. Nam ibi homo plus proficit et gratiam meretur ampliore, ubi magis se ipsum vincit et in spiritu mortificat. 4. Sed non omnes habent aequum multum ad vincendum et moriendum. Diligens tamen aemulator valentior erit ad proficiendum, etiamsi plures habeat passiones, quam alius bene morigeratus, minus tamen fervens ad virtutes. Duo specialiter ad magnam emendationem iuvant: videlicet, subtrahere?subtrahere se violentem, ad quod natura vitiose inclinatur, et ferventer instare pro bono, quo amplius quis indiget. Illa etiam studeas magis cavere et vincere?vincere, quae tibi frequentius in aliis displicent. 5. Ubique?Ubique profectum tuum capias, ut, si bona exempla videas vel audias?audias, ad imitandum accendaris. Si quid autem reprehensibile consideraveris, cave, ne idem facias; aut si aliquando fecisti, citius emendare te studeas. Sicut oculus tuus alios considerat, sic iterum ab aliis notaris. Quam iucundum et dulce est, videre fervidos et devotos fratres, bene morigeratos et disciplinatos! Quam triste est et grave, videre inordinatae ambulantes, qui ea, ad quae vocati sunt, non exercent! Quam nocivum est, negligere?neglegere vocationis suae propositum, et ad non commissam sensum inclinare! 6. Memor esto arrepti propositi, et imaginem tibi propone Crucifixi. Bene verecundari potes inspecta vita Iesu Christi, quia necdum magis illi te conformare studuisti, licet diu in via Dei fuisti. Religiosus, qui se intente et devote in sanctissima vita et passione Domini exercet, omnia utilia et necessaria sibi abundanter ibi inveniet; nec opus est, ut extra Iesum aliquid

mélius quærat. O si Iesus crucifíxus in cor nostrum veníret, quam cito et sufficiénter docti essémus! 7. Religiósus férvidus ómnia bene portat et capit, quæ illi iubéntur. Religiósus néglégens et tépidus habet tribulatióem super tribulatióem, et ex omni parte pátitur angústiam; quia interióri consolatióne caret, et exteriórem quære-re?quærere prohibétur. Religiósus extra disciplínam vivens gravi patet ruínæ. Qui laxióra quærit et remissióra, semper in angústiiis erit: quia unum aut réliquum sibi displicébit. 8. Quómodo faciunt tam multi álíi religiósí, qui satis arctáti sunt sub disciplína claustráli? Raro éxeunt, abstrácte vivunt, pauperrime cómedunt, grosse vestiúntur, multum labórant, parum loquúntur, diu vígilant, matúre surgunt, oratióes prolóngant, frequénter legunt et se in omni disciplína custódiunt. Atténde Carthusienses, Cistercienses et divérsæ religiónis mónachos ac moniales: quáliter omni nocte ad psalléndum Dómino assúrgunt. Et ídeo turpe esset, ut tu debéres in tam sancto ópere pigritáre, ubi tanta multitúdo religiosórum íncipit Deo iubilá-re. 9. O si nihil áliud faciéndum incúmberet, nisi Dóminum Deum nostrum toto corde et ore laudáre! O si numquam indigéres comédere?comedére, nec bíbere?bibére, nec dormíre, sed semper posses Deum laudáre, et solúmmodo spirituálibus stúdiis vacáre: tunc multo felícior esses quam modo, cum carni ex qualicúmque necessitaté servís. Utinam non essent istæ necessitatés, sed solum spirituáles ánimæ refectióes, quas heu! satis raro degustámus! 10. Quando homo ad hoc pérvenit?pervénit, quod de nulla creatúra consolatió-nem suam quærit, tunc ei Deus primo perfécte sápere íncipit; tunc étiam bene conténtus de omni événtu rerum erit. Tunc nec pro magno lætábitur, nec pro módico contristábitur; sed ponit se íntegre et

fiduciáliter in Deo, qui est ei ómnia in ómnibus: cui nihil útique?utí-
que perit nec móritur, sed ómnia ei vivunt et ad nutum incunctán-
ter deserviunt. 11. Meménto semper finis, et quia pérditum non
redit tempus. Sine sollicitúdine et diligéntia numquam acquíres vir-
tútes. Si incipis tepéscere?tepscére, incípies male habére. Si autem
déderis?dedéris te ad fervórem, invénies magnam pacem et sénties
leviorem labórem, propter Dei grátiam et virtútis amórem. Homo
férvidus et díligens ad ómnia est parátus?páratus. Maior labor est
resístere?resistére vítiis et passióibus, quam corporálibus insudáre
labóribus. Qui parvos non vitat deféctus, paulátim lábitur ad maió-
res. Gaudébis semper véspere, si diem expéndas fructuóse. Vígila
super te ipsum, excíta?éxcita te ipsum, ádmone te ipsum; et quid-
quid de áliis sit, non néglegas te ipsum. Tantum profícies, quantum
tibi ipsi vim intúleris. Amen.

LIBER II. ADMONITIONES AD INTERNA TRAHENTES

CAPUT I. De intérna conversatióne

1. Regnum Dei intra vos est, dicit Dóminus. Convérte te ex toto
corde ad Dóminum et relínque hunc míserum mundum, et invéniet
ánima tua réquiem. Disce exterióra contémnere?contemnére et ad
interióra te dare, et vidébis regnum Dei in te veníre. Est enim re-
gnum Dei pax et gáudium in Spíritu Sancto, quod non datur ímpiis.
Véniet ad te Christus, osténdens tibi consolatióem suam, si dignam
illi ab intus paráveris mansiónem. Omnis glória eius et decor ab in-
tra est, et ibi cómplacet?complácet sibi. Frequens illi visitátio cum
hómine intéрно, dulcis sermocinátio, grata consolátio, multa pax, fa-
miliáritas stupénda nimis. 2. Eia, ánima fidélis, prápara huic sponso
cor tuum, quátenus ad te veníre et in te habitáre dignétur. Sic enim

dicit: Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et ad eum veniémus et mansiónem apud eum faciémus. Da ergo Christo locum, et céteris ómnibus nega intróitum. Cum Christum habúeris, dives es, et súfficit tibi. Ipse erit provísor tuus et fidélis procurátor in ómnibus, ut non sit opus in homínibus speráre. Hómines enim cito mutántur et defíciunt velóriter; Christus autem manet in ætérnum et astat usque in finem fírmiter. 3. Non est magna fidúcia ponénda in hómine frágili et mortáli, étiam si útilis sit et diléctus; neque tristítia multa ex hoc capiénda, si intérdum adversétur et contradícat. Qui hódie tecum sunt, cras contrariári possunt; et e convérso sæpe ut aura vertúntur. Pone totam fidúciam tuam in Deo, et sit ipse timor tuus et amor tuus. Ipse pro te respondébit et fáciat bene, sicut mélius fúerit. Non habes hic manéntem civitátem; et ubicúmque fúeris, extráneus es et peregrínus; nec réquiem aliquándo habébis, nisi Christo íntime fúeris únitus?únitus. 4. Quid hic circúmspicias, cum iste non sit locus tuæ requietiónis? In cæléstibus debet esse habitátio tua, et sicut in tránsitu cuncta terréna sunt aspiciénda. Tránseunt ómnia et tu cum eis páriter. Vide, ut non inháreas, ne capiáris et péreas. Apud Altíssimum sit cogitátio tua, et deprecátio tua ad Christum sine intermissióne dirigátur. Si nescis speculari alta et cæléstia, requiesce in passióne Christi, et in sacris vulnéribus eius libénter hábita. Si enim ad vúlnera et pretiósá stígmata?stigmáta Iesu devóte cónfugis, magnam in tribulatióne confortatiónem sénties; nec multum curábis hóminum despectiões, facilitérque verba detrahéntia pérferes. 5. Christus fuit étiam in mundo ab homínibus despectus, et in máxima necessitaté a notis et amícis?ámicis inter oppróbria derelíctus. Christus pati vóluit et déspici, et tu audes de álquo cón-

queri? Christus hábuit adversários et oblocutóres, et tu vis omnes habére amícos et benefactóres? Unde coronábitur patiéntia tua, si nihil adversitátis occurrerit? Si nihil contrárium vis pati, quómodo eris amícus Christi? Sústine?Sustíne te cum Christo et pro Christo, si vis regnáre cum Christo. 6. Si semel perfécte introísses in interióra Iesu, et módicum de ardénti amóre eius sapuísses, tunc de próprio cómmo vel incómmo nihil curáres, sed magis de oppróbrio illáto gaudéres; quia amor Iesu facit hóminem se ipsum contémne-re?contemnere. Amátor Iesu et veritátis, et verus intérnus et liber ab affectiónibus inordinátis?inordínatis potest se ad Deum libére?libere convértere?convertere et eleváre supra se ipsum in spíritu ac fruí-tíve quiéscere?quiescere. 7. Cui sápiunt ómnia, prout sunt, non ut dicúntur aut æstimántur: hic vere sápiens est et doctus magis a Deo, quam ab homínibus. Qui ab intra scit ambuláre et módicum ab extra res ponderáre, non requírit loca nec expéctat témpora ad habénda devóta exercítia. Homo intérnus cito se recólligit, quia numquam se totum ad exterióra effúndit. Non illi obest labor extérior aut occupá-tio ad tempus necessária, sed sicut res evéniunt, sic se illis accómmo-dat. Qui intus bene dispósitus est et ordinátus, non curat mirábiles et pervérsos hóminum gestus. Tantum homo impedítur et distráhi-tur, quantum sibi res átrahit. 8. Si recte tibi esset, et bene purgátus esses, ómnia tibi in bonum céderent et proféctum. Ideo multa tibi dísplicent et sæpe contúrbant, quia adhuc non es perfécte tibi ipsi mórtuus nec segregátus ab ómnibus terrénis. Nil sic máculat et ím-plicat cor hóminis, sicut impurus amor in creatúris. Si rénuis conso-lári extérius, póteris?potéris speculari cæléstia et frequénter iubiláre intérius.

CAPUT II. De húmili submissióne

1. Non magni pendas, quis pro te vel contra te sit; sed hoc age et cura, ut Deus tecum sit in omni re, quam facis. Hábeas consciéntiam bonam, et Deus bene te defensábit. Quem enim Deus adiuváre volúerit, núllius?nullíus perversitas nocére póterit. Si tu scis tacére et pati, vidébis procul dúbio auxiliúm Dómini. Ipse novit tempus et modum liberándi te, et ídeo te debes illi resignáre. Dei est adiuváre et ab omni confusióne liberáre. Sæpe valde prodest ad maiórem humilitátem servándam, quod deféctus nostros álíi sciunt et redárguunt.
2. Quando homo pro deféctibus suis se humíliat, tunc fácliter álíos placat et léviter satisfácit sibi irascéntibus. Húmilem Deus prótegit et líberat, húmilem díligit et consolátur; húmili hómini se inclínat, húmili largítur grátiam magnam, et post suam depressiónem levat ad glóriam. Húmili sua secréta revélat et ad se dúlciter trahit et invítat. Húmilis accépta confusióne satis bene est in pace: quia stat in Deo et non in mundo. Non réputes, te álíquid profecísse, nisi ómnibus inferiorem te esse séntias.

CAPUT III. De bono pacífico hómine

1. Tene te primo in pace, et tunc póteris?potéris álíos pacificáre. Homo pacíficus magis prodest, quam bene doctus. Homo passionatus étiam bonum in malum trahit et fácliter malum credit. Bonus pacíficus homo ómnia ad bonum convértit. Qui bene in pace est, de nullo suspicátur. Qui autem male conténtus est et commótus, váriis suspiciónibus agitátur, nec ipse quiéscit, nec álíos quiéscere?quiescére permíttit. Dicit sæpe, quod dicére?dícere non debéret, et omíttit, quod sibi magis fácere expedíret. Consíderat, quid álíi fácere tenéntur, et néglegit, quid ipse tenétur. Habe ergo primo zelum super te

ipsum, et tunc iuste zeláre póteris?potéris étiam próximum tuum. 2. Tu bene scis facta tua excusáre et coloráre, et aliórum excusatiónes non vis recípere. Iústius esset, ut te accusáres, ct fratrem tuum excusáres. Si portári vis, porta et álium. Vide, quam longe es adhuc a vera caritáte et humilitáte, quæ nulli novit irásci vel indignári, nisi tantum sibi. Non est magnum, cum bonis et mansuétis conversári: hoc enim ómnibus naturáliter placet; et unusquisque libénter pacem habet et secum sentiéntes magis díligit. Sed cum duris et pervérsis aut indisciplinátis aut nobis contrariántibus pacífice posse vívere?vivére, magna grátia est et laudábile nimis viriléque factum. 3. Sunt, qui se ipsos in pace tenent et cum áliis étiam pacem habent. Et sunt, qui nec pacem habent, nec álios in pace dimíttunt; áliis sunt graves, sed sibi semper gravióres. Et sunt, qui se ipsos in pace rétinent et ad pacem álios redúcere?reducére student. Est tamen tota pax nostra in hac mísera vita pótius in húmili sufferéntia ponénda, quam in non sentiéndo contrária. Qui mélius scit pati, maiórem tenébit pacem. Iste est victor sui et dóminus mundi, amícus Christi et heres cæli.

CAPUT IV. De pura mente et símplici intentiône

1. Duábus alis homo sublevátur a terrénis, simplicitáte scílicet et puritáte. Simplicitas debet esse in intentiône, púritas in affectiône. Simplicitas inténdit Deum, púritas apprehéndit et gustat. Nulla bona áctio te impédiet, si liber intus ab inordináto?inordinato afféctu fúeris. Si nihil áliud, quam Dei beneplácitum et próximi utilitátem inténdis et quæris, intérna libertáte perfrúeris?perfruérís. Si rectum cor tuum esset, tunc omnis creatúra spéculum vitæ et liber sanctæ doctrínæ esset. Non est creatúra tam parva et vilis, quæ Dei bonitá-

tem non repræsentet. 2. Si tu esses intus bonus et purus, tunc ómnia sine impediménto vidéres et bene cáperes. Cor purum pénetrat cælum et inférnum. Qualis unusquisque intus est, táliter iúdicat extérius. Si est gáudium in mundo, hoc útique?utíque pössidet?possidet puri cordis homo. Et si est alicubi tribulátio et angústia, hoc mélius novit mala consciéntia. Sicut ferrum missum in ignem amíttit rubiginem et totum candens effícitur: sic homo íntegre ad Deum se convértens a torpóre exúitur, et in novum hóminem transmutátur. 3. Quando homo íncipit tepéscere?tepescére, tunc parvum méruit labórem et libénter extérnam áccipit consolatiónem. Sed quando perfécte íncipit se víncere?vincére et viríliter in via Dei ambuláre, tunc minus ea réputat, quæ sibi prius grávia esse sentiébat.

CAPUT V. De própria consideratióne

1. Non póssumus nobis ipsis nimis crédere?credére, quia sæpe grátia nobis deest et sensus. Módicum lumen est in nobis, et hoc cito per negligéntiam amíttimus. Sæpe étiam non advértimus, quod tam cæci intus sumus. Sæpe male ágimus, et peius excusámus. Passióne intérdum movémur, et zelum putámus. Parva in áliis reprehéndimus, et nostra maióra pertransimus. Satis cito sentímus et ponderámus, quid ab áliis sustinémus; sed quantum álii de nobis sústinent, non advértimus. Qui bene et recte sua ponderáret, non esset, quod de álio grávitèr iudicáret. 2. Intérnus homo sui ipsíus curam ómnibus curis antepónit; et qui sibi ipsi diligénter inténdit, facíliter de áliis tacet. Numquam eris intérnus et devótus, nisi de aliénis silúeris et ad te ipsum speciáliter respéxeris. Si tibi et Deo totáliter inténdis, módicum te movébit, quod foris pécipis. Ubi es, quando tibi ipsi præsens non es? Et quando ómnia percurrísti, quid te neglécto profecí-

sti? Si debes habere pacem et unionem veram: oportet, quod totum adhuc postponas et te solum prae oculis habeas. 3. Multum proinde proficies, si te feriatum ab omni temporali cura conserves. Valde deficies, si aliquid temporale reputaveris. Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil acceptum tibi sit, nisi pure Deus aut de Deo sit. Totum vanum existima, quicquid consolationis occurrerit de aliqua creatura. Amans Deum anima sub Deo despicit universa. Solus Deus aeternus et immensus, implens omnia, solacium animae et vera cordis laetitia.

CAPUT VI. De laetitia bonae conscientiae

1. Gloria boni hominis testimonium bonae conscientiae. Habe bonam conscientiam et habebis semper laetitiam. Bona conscientia valde multa potest portare et valde laeta est inter adversa. Mala conscientia semper timida est et inquieta. Suaviter requiesces, si cor tuum te non reprehenderit. Noli laetari, nisi cum benefeceris. Mali numquam habent veram laetitiam, nec internam sentiunt pacem: quia non est pax impiis, dicit Dominus. Et si dixerint: In pace sumus, non venient super nos mala: et quis nobis nocere audebit? ne credas eis; quoniam repente exurget ira Dei, et in nihilum redigentur actus eorum, et cogitationes eorum peribunt. 2. Gloriari in tribulatione non est grave amanti; sic enim gloriari est gloriari in cruce Domini. Brevis gloria, quae ab hominibus datur et accipitur. Mundi gloriam semper comitatur tristitia. Bonorum gloria in conscientis eorum et non in ore hominum. Iustorum laetitia de Deo et in Deo est, et gaudium eorum de veritate. Qui veram et aeternam gloriam desiderat, temporalem non curat. Et qui temporalem requirit gloriam, aut non ex animo contemnit, minus amare convincitur caelestem. Magnam

habet cordis tranquillitatem, qui nec laudes curat nec vituperia. 3. Fácil erit contentus et pacatus, cuius conscientia munda est. Non es sanctor, si laudaris; nec vilior, si vituperaris. Quod es, hoc es; nec maior dici vales, quam Deo teste sis. Si attendis, quid apud te sis intus, non curabis, quid de te loquantur homines. Homo videt in facie, Deus autem in corde. Homo considerat actus, Deus vero pensat intentiones. Bene semper agere?agere et modicum de se tenere?tenere, humilis animae indicium est. Nolle consolari ab aliqua creatura, magnae puritatis et internae fiduciae signum est. 4. Qui nullum extrinsecus pro se testimonium quaerit, liquet, quod totaliter se Deo commisit. Non enim, qui se ipsum commendat, ille probatus est ait beatus Paulus: sed quem Deus commendat. Ambulare cum Deo intus, nec aliqua affectione teneri?teneri foris, status est interni hominis.

CAPUT VII. De amore Iesu super omnia

1. Beatus, qui intellegit?intelligit, quid sit amare Iesum, et contemnere?contemnere se ipsum propter Iesum. Oportet dilectum pro dilecto relinquere?relinquere, quia Iesus vult solus super omnia amari. Dillectio creaturae fallax et instabilis; dilectio Iesu fidelis et perseverabilis. Qui adheret creaturae, cadet cum labili; qui amplectitur Iesum, firmabitur in aevum. Illum dilige et amicum tibi retine?retine, qui omnibus recedentibus te non relinquet, nec patietur in fine perire. Ab omnibus oportet te aliquando separari, sive velis, sive nolis. 2. Teneas te apud Iesum vivens ac moriens, et illius fidelitati te committe, qui omnibus deficientibus solus te potest iuvare. Dillectus tuus talis est naturae, ut alienum non velit admittere?admittere, sed solus vult cor tuum habere et tamquam rex in proprio throno sedere. Si

scires te bene ab omni creatúra evacuáre, Iesus debéret libénter tecum habitáre. Pæne totum pérditum invénies, quicquid extra Iesum in homínibus posúeris. Non confídas, nec innitáris super cálamum ventósum; quia omnis caro fænum, et omnis glória eius ut flos fæni cadet. 3. Cito decipiéris, si ad extérnam hóminum apparéntiam tantum aspéxeris. Si enim tuum in áliis quæris soláciū et lucrum, sénties sápius detriméntum. Si quæris in ómnibus Iesum, invénies útique?útique Iesum. Si autem quæris te ipsum, invénies étiam te ipsum, sed ad tuam perníciam. Plus enim homo nocívior sibi, si Iesum non quærit, quam totus mundus et omnes sui adversárii.

CAPUT VIII. De familiári amicítia Iesu

1. Quando Iesus adest, totum bonum est, nec quicquam difficile vidétur; quando vero Iesus non adest, totum durum est. Quando Iesus intus non lóquitur, consolátio vilis est; si autem Iesus unum tantum verbum lóquitur, magna consolátio sentítur. Nonne Mária?María Magdaléna statim surréxit de loco, in quo flevit, quando Martha illi dixit: Magíster adest et vocat te? Felix hora, quando Iesus vocat de lácrimis ad gáudium spíritus! Quam áridus et durus es sine Iesu! Quam insípiens et vanus, si cupis áliquíd extra Iesum! Nonne hoc est máius?maius damnum, quam si totum pérderes mundum? 2. Quid potest tibi mundus conférre sine Iesu? Esse sine Iesu, gravis est inférnus, et esse cum Iesu, dulcis paradísus. Si fúerit tecum Iesus, nullus póterit nocére inimícus. Qui ínvenit?invénit Iesum, ínvenit?invénit thesáurum bonum, immo bonum super omne bonum. Et qui perdit Iesum, perdit nimis multum et plus quam totum mundum. Pauperrimus est, qui vivit sine Iesu, et ditíssimus, qui bene est cum Iesu. 3. Magna ars est, scire cum Iesu conversári, et scire Iesum

tenére?ténere, magna prudéntia. Esto húmilis et pacíficus, et erit tecum Iesus. Sis devótus et quiétus, et manébit tecum Iesus. Potes cito fugáre Iesum et grátiam eius pérdere?perdére, si volúeris ad exterióra declináre. Et si illum effugáveris et perdíderis, ad quem fúgies, et quem tunc quæres amícum? Sine amíco non potes bene vívere?vívére, et si Iesus non fúerit tibi præ ómnibus amícus, eris nimis tristis et desolátus. Fátue ígitur agis, si in áliquo áltero confídís aut lætáris. Eligéndum est magis, totum mundum habére contrárium quam Iesum offénsus. Ex ómnibus ergo caris sit Iesus solus diléctus speciális. 4. Diligántur omnes propter Iesum, Iesus autem propter se ipsum. Solus Iesus Christus singuláriter est amándus, qui solus bonus et fidélis præ ómnibus invenítur amícis?ámicis. Propter ipsum et in ipso tam ámici?amíci quam inimíci sint tibi cari; et pro ómnibus his exorándus est, ut omnes ipsum cognóscant et díligant. Numquam cúpias singuláriter laudári vel amári, quia hoc solíus Dei est, qui símitem sibi non habet. Nec velis, quod áliquis tecum in corde suo occupétur, neque tu cum alicúius occupéris amóre; sed sit Iesus in te et in omni bono hómine. 5. Esto purus et liber ab intus sine alicúius creatúræ implicaménto. Opórtet te esse nudum, et purum cor ad Deum gérere?gerére, si vis vacáre et vidére, quam suávis sit Dóminus. Et revéra ad hoc non pervénies, nisi grátia eius fúeris prævéntus et intráctus, ut ómnibus evacuátis et licentiatis solus cum solo uniáris. Quando enim grátia Dei venit ad hómínem, tunc potens fit ad ómnia, et quando recédit, tunc pauper et infírmus erit, et quasi tantum ad flagélla relíctus. In his non debet déici nec desperáre, sed ad voluntátem Dei æquanímiter stare, et cuncta superveniéntia sibi ad laudem Iesu Christi pérpeti; quia post híemem séquitur æstas, post

noctem redit dies, et post tempestátem magna serénitas.

CAPUT IX. De caréntia omnis soláclii

1. Non est grave, humánum contémnere?contemnere soláclium, cum adest divínus. Magnum est et valde magnum, tam humáno quam divíno posse carere?carere soláclio, et pro honóre Dei libénter exílium cordis velle sustinere, et in nullo se ipsum quærere?quærere, nec ad próprium méritum respícere. Quid magni est, si hílaris sis et devótus adveniénte grátia? optábilis cunctis hæc hora. Satis suáriter équitat, quem grátia Dei portat. Et quid mirum, si onus non sentit, qui portátur ab omnipoténte et dúcitur a summo ductóre? 2. Libénter habémus áliquid pro soláclio, et difficúlter homo exúitur a se ipso. Vicit sanctus martyr Lauréntius sáculum cum suo sacerdoté; quia omne, quod in mundo delectábile videbátur, despéxit et summum Dei sacerdotem Sixtum, quem máxime diligébat, pro amóre Christi étiam a se tolli cleménter ferébat. Amóre ígitur creatóris amórem hómínis superávit, et pro humáno soláclio divínus beneplácitum magis elégit. Ita et tu áliquem necessárium et diléctum amícum pro amóre Dei disce relínquere?relinquere. Nec gráviter feras, cum ab amíco derelíctus fúeris, sciens, quóniam opórtet nos omnes tandem ab ívicem separári. 3. Multum et diu opórtet hómínem in se ipso certáre, ántequam?ántequam discat se ipsum plene superáre et totum afféctum suum in Deum tráhere?trahere. Quando homo stat super se ipsum, fáclle lábitur ad consolatiónes humánas. Sed verus amátor Christi et studiósus sectátor virtútum non cadit super consolatiónes, nec quærit tales sensíbles dulcédines, sed magis fortes exercitatiónes, et pro Christo dueros sustinere labóres. 4. Cum ígitur spirituális a Deo consolátio datur, cum gratiárum actióne áccipe

eam; sed Dei munus intéllege esse, non tuum méritum. Noli extólli, noli nímium gaudére, nec inániter præsúmere?præsumere; sed esto magis humílior ex dono, cáutior quoque et timorátior in cunctis áctibus tuis; quóniam transíbit hora illa, et sequétur temptátio. Cum abláta fúerit consolátio, non statim despéres: sed cum humilitáte et patiéntia expécta cæléstem visitatiónem, quóniam potens est Deus, ampliórem tibi redonáre consolatiónem. Istud non est novum nec aliénium viam Dei expértis, quia in magnis sanctis et in antíquis prophétis fuit sæpe talis alternatiónis modus. 5. Unde quidam, præsén-te iam grátia, dicébat: Ego dixi in abundántia mea: Non movébor in ætérnum. Absén-te vero grátia, quid in se fúerit expértus, adiún-git dicens: Avertísti fáciem tuam a me, et factus sum conturbátus. Inter hæc tamen nequáquam despérat, sed instántius Dóminum ro-gat et dicit: Ad te, Dómine?Domíne, clamábo et ad Deum meum deprecábor. Dénique?Deníque oratiónis suæ fructum repórtat et se exaudítum testátur dicens: Audívit Dóminus et misértus est mei; Dóminus factus est adiútor meus. Sed in quo? Convertísti, inquit, planctum meum in gáudium mihi, et circumdedísti me lætítia. Si sic actum est cum magnis sanctis, non est desperándum nobis infír-mis et paupéribus, si intérdum in fervóre et intérdum in frigiditáte sumus: quóniam spíritus venit et recédit secúndum suæ beneplá-citum voluntátis. Unde beátus Iob ait: Vísitas eum dilúculo, et súbito?súbito probas illum. 6. Super quid ígitur speráre possum, aut in quo confídere?confidére débeo, nisi in sola magna misericórdia Dei et in sola spe grátiae cæléstis? Sive enim assint hómines boni, sive devóti fratres, vel ámici?amíci fidéles, sive libri sancti, vel trac-tátus pulchri, sive dulcis cantus et hymni: ómnia hæc módicum iu-

vant, módicum sápiunt, quando desértus sum a grátia et in própria paupertáte relíctus. Tunc non est mélius remédium, quam patiéntia et abnegátio mei in voluntáte Dei. 7. Numquam ínveni?invéni áliquem tam religiósus et devótus, qui non habúerit intérdum grátiae subtractiónem, aut non sénserit fervóris diminutióne. Nullus sanctus fuit tam alte raptus et illuminátus, qui prius vel póstea non fúerit temptátus. Non enim dignus est alta Dei contemplatióne, qui pro Deo non est exercitátus áliqua tribulatióne. Solet enim sequéntis consolatiónis temptátio præcédens esse signum. Nam temptatió-nibus probátis?próbatis cæléstis promíttitur consolátio. Qui vícerit, inquit, dabo ei édere?edére de ligno vitæ. 8. Datur autem consolátio divína, ut homo fórtior sit ad sustinéndum advérsa. Séquitur étiam temptátio, ne se élevet de bono. Non dormit diábolus, nec caro adhuc mórtua est: ídeo non cesses te præparáre ad certámen, quia a dextris et a sinístris hostes sunt, qui numquam quiéscunt.

CAPUT X. De gratitudine pro grátia Dei

1. Cur quæris quiétem, cum natus sis ad labórem? Pone te ad patiéntiam magis, quam ad consolatiónes, et ad crucem portándam magis, quam ad lætítiam. Quis enim sæculárium non libénter consolatióne et lætítiam spirituálem accíperet, si semper obtinére posset? Excédunt enim spirituáles consolatiónes omnes mundi delíciæ et carnis voluptátes. Nam omnes delíciæ mundánæ aut vanæ sunt aut turpes. Spirituáles vero delíciæ solæ iucúndæ et honéstæ, ex virtútibus progénitæ et a Deo puris méntibus infúsæ. Sed istis divínis consolatió-nibus nemo semper pro suo afféctu frui valet, quia tempus temptatió-nis non diu cessat. 2. Multum autem contrariátur supérnæ visitatió-ni falsa libértas ánimi et magna confidéntia sui. Deus bene

facit consolatiónis grátiam dando, sed homo male agit, non totum Deo cum gratiárum actióne retribuendo. Et ideo non possunt in nobis dona grátiae flúere?fluére, quia ingrátí sumus auctóri, nec totum refúndimus fontáli orígini. Semper enim debétur grátia digne grátias referénti, et auferétur ab eláto?élato, quod dari solet húmili. 3. Nolo consolatiónem, quæ mihi aufert compunctiόnem; nec affécto contemplatiόnem, quæ ducit in elatiόnem. Non enim omne altum sanctum, nec omne dulce bonum, nec omne desidérium purum, nec omne carum Deo gratum. Libénter accépto grátiam, unde semper humílior et timorátior invéniam, atque ad relinquendum me parátior fiam. Doctus dono grátiae et eruditus subtractiόnis vèrbere non sibi audébit quicquam boni attribúere?attribuére, sed pótius se páuperem et nudum confitébitur. Da Deo, quod Dei est, et tibi ascribe, quod tuum est; hoc est: Deo grátias pro grátia tríbue, tibi autem soli culpam et dignam pœnam pro culpa debéri séntias. 4. Pone te semper ad ínfimum, et dábitur tibi summum; nam summum non stat sine ínfimo. Summi sancti apud Deum mínimi sunt apud se, et quanto gloriosióres, tanto in se humilióres. Pleni veritáte et glória cælesti non sunt vanæ glóriæ cúpidi. In Deo fundáti et confirmáti nullo modo possunt esse eláti?élati. Et qui totum Deo ascribunt, quidquid boni accepérunt, glóriam ab ínvicem non quærunt, sed glóriam, quæ a solo Deo est, volunt, et Deum in se et in ómnibus sanctis laudári super ómnia cúpiunt et semper in id ipsum tendunt. 5. Esto ígitur gratus pro mínimo, et eris dignus maióra accípere. Sit tibi mínimum étiam pro máximo, et magis contemptíbile pro speciáli dono. Si dígnitas datóris inspícutur, nullum datum parvum aut nimis vile vidébitur. Non enim parvum est, quod a summo Deo donátur. Etiam si

pœnas et vérbera déderit, gratum esse debet, quia semper pro salute nostra facit, quidquid nobis advenire permittit. Qui gratiam Dei retinere desiderat, sit gratus pro gratia data, patiens pro sublata. Oret, ut rédeat; cautus sit et humilis, ne amittat.

CAPUT XI. De paucitate amatorum crucis Iesu

1. Habet Iesus nunc multos amatores regni sui cælestis, sed paucos baiulatores suæ crucis. Multos habet desideratores consolatiōnis, sed paucos tribulatiōnis. Plures invenit? invénit socios mensæ, sed paucos abstinentiæ. Omnes cupiunt cum eo gaudere, pauci volunt pro eo aliquid sustinere. Multi Iesum sequuntur usque ad fractiōnem panis, sed pauci usque ad bibendum cálicem passiōnis. Multi miracula eius venerantur, pauci ignomíniam crucis sequuntur. Multi Iesum diligunt, quámdu advérsa non contingunt. Multi illum laudant et benedícunt, quámdu consolatiōnes aliquas ab ipso percipiunt. Si autem Iesus se absconderit et módicum eos relíquerit, aut in querimóniam vel in deiectiōnem nímiā cadunt. 2. Qui autem Iesum propter Iesum et non propter suam própriam aliquam? aliquam consolatiōnem diligunt, ipsum in omni tribulatiōne et angústia cordis, sicut in summa consolatiōne, benedícunt. Et si numquam eis consolatiōnem dare vellet, ipsum tamen semper laudarent et semper grátias ágere? ágere vellent. 3. O quantum potest amor Iesu purus, nullo próprio cómmo vel amore permíxtus! Nonne omnes mercenárii sunt dicendi, qui consolatiōnes semper quærunt? Nonne amatores sui magis quam Christi probántur, qui sua cómmoda et lucra semper meditántur? Ubi inveniétur talis, qui velit Deo servire gratis? 4. Raro invenítur tam spirituális aliquis, qui ómnibus sit nudátus. Nam verum páuperem spírítu et ab omni creatúra nudum,

quis invéniet? Procul et de últimis fínibus prétium eius. Si déderit homo omnem substántiam suam, adhuc nihil est. Et si fécerit pæniténtiam magnam, adhuc exíguum est. Et si apprehénderit omnem sciéntiam, adhuc longe est. Et si habúerit virtútem magnam et devotiónem nimis ardéntem, adhuc multum sibi deest: scílicet unum, quod summe sibi necessariú est. Quid illud? Ut ómnibus relíctis se relínquat et a se totáliter éxeat, nihílque de priváto amóre retíneat. Cumque ómnia fécerit, quæ faciéndam nóverit, nil se fecísse séntiat. 5. Non grande pónderet, quod grande æstimári possit, sed in veritáte servum inútilem se pronúntiet, sicut Véritas ait: Cum fecéritis ómnia, quæ præcépta sunt vobis, dícite: Servi inútiles sumus. Tunc vere pauper et nudus spírítu esse póterit, et cum prophéta dicére?dicere: Quia únicus et pauper sum ego. Nemo tamen isto dítor, nemo poténtior, nemo libérior, qui se et ómnia relínquere?relinquere scit et ad ínfimum se pónere?ponere.

CAPUT XII. De régia via sanctæ crucis

1. Durus multis vidétur hic sermo: Abnega temet ipsum, tolle crucem tuam et séquere?sequere Iesum. Sed multo dúrius erit, audíre illud extrémum verbum: Discédite a me, maledícti, in ignem ætérnum. Qui enim modo libénter áudiunt et sequúntur verbum crucis, tunc non timébunt ab auditióne ætérnæ damnatiónis. Hoc signum crucis erit in cælo, cum Dóminus ad iudicándum vénerit. Tunc omnes servi crucis, qui se Crucifíxo conformavérunt in vita, accédent ad Christum iúdicem cum magna fidúcia. 2. Quid ígitur times tóllere?tollere crucem, per quam itur ad regnum? In cruce salus, in cruce vita, in cruce protéctio ab hóstibus; in cruce infúsió supérnæ suavitátis, in cruce robur mentis, in cruce gáudium spírítus; in cruce summa

virtútis, in cruce perféctio sanctitátis. Non est salus ánimæ nec spes ætérnæ vitæ, nisi in cruce. Tolle ergo crucem tuam et séquere?se-
quere Iesum, et ibis in vitam ætérnam. Præcéssit ille báulans?baíu-
lans sibi crucem et mórtuus est pro te in cruce, ut et tu tuam portes
crucem, et mori afféctes in cruce. Quia, si commórtuus fúeris, étiam
cum illo páriter vives. Et si sócius fúeris pœnæ, eris et glória. 3. Ec-
ce, in cruce totum constat, et in moriéndó totum iacet; et non est
ália via ad vitam et ad veram intérnam pacem, nisi via sanctæ crucis
et cotidiánæ mortificatiónis. Ambula, ubi vis; quære, quodcúmque
volúeris: et non invénies altiórem viam supra nec securiorem viam
infra, nisi viam sanctæ crucis. Dispóne etórdina ómnia secúndum
tuum velle et vidére: et non invénies, nisi semper áliquíd pati debére
aut sponte aut invíte, et ita crucem semper invénies. Aut enim in cór-
pore dolórem sénties, aut in ánima spíritus tribulatiónem sustinébis.
4. Intérdum a Deo relínqueris?relinquéris, intérdum a próxímo ex-
ercitáberis, et quod ámplius est, sæpe tibimet ipsi gravis eris; nec
tamen áliquo remédio vel solácio liberári seu alleviári póteris?poté-
ris, sed, donec Deus volúerit, opórtet, ut sustíneas. Vult enim Deus,
ut tribulatiónem sine consolatióne pati discas, et ut illi totáliter te
subícias et humílior ex tribulatióne fias. Nemo ita cordialiter sen-
tit passiónem Christi, sicut is, cui contígerit simília pati. Crux ergo
semper paráta est et úbique?ubíque te expéctat. Non potes effúge-
re?effugére, ubicúmque cucúrreris: quia, ubicúmque véneris?vené-
ris, te ipsum tecum portas, et semper te ipsum invénies. Convérte
te supra, convérte te infra: convérte te extra, convérte te intra: et in
his ómnibus invénies crucem, et necesse est, te úbique?ubíque te-
nére?ténere patiéntiam, si intérnam vis habére pacem et perpétuam

promeréri corónam. 5. Si libénter crucem portas, portábit te et ducet ad desiderátum finem, ubi scílicet finis patiéndi erit, quamvis hic non erit. Si invíte portas, onus tibi facis, et te ipsum magis gravas; et tamen opórtet, ut sustíneas. Si ábicis unam crucem, áliam procul dúbio invénies et fórsitan graviórem. 6. Credis tu evádere?evadére, quod nullus mortálium pótuít præteríre? Quis sanctórum in mundo sine cruce et tribulatióne fuit? Nec enim Iesus Christus, Dóminus noster, una hora sine dolóre passiónis fuit, quámdiu vixit. Oportébat, ait, Christum pati, et resúrgere?resurgére a mórtuis, et ita intráre in glóriam suam. Et quómodo tu áliam viam quæris, quam hanc régiam viam, quæ est via sanctæ crucis? 7. Tota vita Christi crux fuit et martýrium; et tu tibi quæris réquiem et gáudium? Erras, erras, si áliud quæris, quam pati tribulatiónes; quia tota ista vita mortális plena est misériis et circumsignáta crúcibus. Et quanto áltius quis in spíritu profécerit, tanto gravióres sæpe cruces invénerit: quia ex-ílii sui pœna magis ex amóre crescit. 8. Sed tamen iste sic multiplíciter afflíctus non est sine levámine consolatiónis, quia fructum máximum sibi sentit accrésce?accrescére ex sufferéntia suæ crucis. Nam dum sponte se illi súbicít, omne onus tribulatiónis in fidúciam divínæ consolatiónis convértitur. Et quanto caro magis per afflictiónem attéritur, tanto spíritus ámplius per intérnam grátiam roborátur. Et nonnúmquam in tantum confortátur ex afféctu tribulatiónis et adversitátis, ob amórem conformitátis crucis Christi, ut se sine dolóre et tribulatióne esse non vellet; quóniam tanto se acceptiorem Deo credit, quanto plura et gravióra pro eo perférre potúerit. Non est istud hómínis virtus, sed grátia Christi, quæ tanta potest et agit in carne frágili, ut, quod naturáliter semper abhórret et fugit, hoc fer-

vóre spíritus aggrediátur et díligat. 9. Non est secúndum hóminem crucem portáre, crucem amáre, corpus castigáre et servitúti subíce-re, honóres fúgere?fugére, contumélias libénter sustinére, se ipsum despícere?despicére et déspici optáre, advérsa quæque cum damnis pérpeti et nihil prosperitátis in hoc mundo desideráre. Si ad te ipsum réspicis, nihil huiúsmodi ex te póteris?potéris. Sed si in Dómino confídís, dábitur tibi fortitúdo de cælo, et subiciéntur ditióni tuæ mundus et caro. Sed nec inimícum diábolum timébis, si fúeris fide armátus et cruce Christi signátus. 10. Pone te ergo, sicut bonus et fidélis servus Christi, ad portándam viríliter crucem Dómini tui, pro te ex amóre crucifíxi. Prépara te ad tolerándam multa advérsa et vária incómmoda in hac mísera vita; quia sic tecum erit, ubicúmque fúeris; et sic revéra invénies, ubicúmque latúeris. Opór-tet ita esse; et non est remédiū evadéndi a tribulatióne malórum et dolóre, quam ut te patiáris. Cálicem Dómini affectanter bibe, si amícus eius esse et partem cum eo habére desíderas. Consolatiónes Deo commítte; fáciat ipse cum tálibus, sicut sibi magis placúerit. Tu vero, pone te ad sustinéndum tribulatiónes, et réputa eas máximas consolatiónes, quia non sunt condígnæ passiónes huius témporis ad futúram glóriam promeréndam, étiam si solus omnes posses sustinére. 11. Quando ad hoc véneris?venéris, quod tribulatio tibi dulcis est et sapit pro Christo: tunc bene tecum esse æstima, quia invenísti paradísum in terra. Quámdui pati grave tibi est et fúgere?fugére quæris: tam diu male habébis, et sequétur te úbique?ubíque fuga tribulatiónis. 12. Si ponis te, ad quod esse debes, vidélicet ad patiéndum et moriéndum, fiet cito mélius, et pacem invénies. Etiam si raptus fúeris usque ad tértium cælum cum Paulo, non es proptérea

securatus de nullo contráριο patiéndo. Ego, inquit Iesus, osténdam illi, quanta opórteat eum pro nómine?nomíne meo pati. Pati ergo tibi rémanet?remánet, si Iesum dilígere?diligére et perpétuo illi servíre placet. 13. Utinam dignus esses áliquíd pro nómine?nomíne Iesu pati; quam magna glória remanéret tibi, quanta exultátio ómnibus sanctis Dei, quanta quoque ædificátio esset próximi! Nam patiéntiam omnes recommendant, quamvis pauci tamen pati velint. Mérito debéres libénter módicum pati pro Christo, cum multi gravióra patiúntur pro mundo. 14. Scias pro certo, quia moriéntem te opórtet dúcere?ducére vitam. Et quanto quisque plus sibi móritur, tanto magis Deo vívere?vivére íncipit. Nemo aptus est ad comprehendéndum cæléstia, nisi se submíserit ad portándum pro Christo advérsa. Nihil Deo accéptius, nihil tibi salúbrius in mundo isto, quam libénter pati pro Christo. Et si eligéndum tibi esset, magis optáre debéres pro Christo advérsa pati, quam multis consolatió nibus recreári; quia Christo simílior esses et ómnibus sanctis magis confórmior. Non enim stat méritum nostrum et proféctus status nostri in multis suavitatibus et consolatió nibus, sed pótius in magnis gravitatibus et tribulatió nibus perferéndis. 15. Si quidem áliquíd mélius et utílius salúti hóminum, quam pati, fuísset, Christus útique?útique verbo et exémplo ostendísset. Nam et sequéntes se discípulos omnésque eum sequi cupiéntes maniféste ad crucem portándam hortátur, et dicit: Si quis vult veníre post me, ábneget semet ipsum, et tollat crucem suam, et sequátur me. Omnibus ergo perléctis et scrutátis, sit hæc conclúsió finális: Quóniam per multas tribulatió nes opórtet nos intráre in regnum Dei.

LIBER III. DE INTERNA CONSOLATIONE

CAPUT I. De int erna Christi locuti one ad ánimam fid lem

1. Aud am?Audiam, quid loqu tur in me Dóminus Deus. Beáta  ni-
ma, qu  Dóminum in se loqu ntem audit, et de ore eius consolatió-
nis verbum  ccipit. Be t  aures, qu  venas div ni sus rri susc piunt,
et de mundi huius susurrati nibus nihil adv rtunt. Be t  plane au-
res, qu  non vocem foris son ntem, sed intus auscultant veritátem
doc ntem. Beáti óculi, qui exterióribus clausi, interi ribus autem
sunt int nti. Beáti, qui intérna p ntrant, et ad capi nda arc na c -
lestia magis ac magis per cotidiána exercitia se student præparáre.
Beáti, qui Deo vacáre g stiunt, et ab omni impediménto sæculi se
exc tiunt. Animadv rte h c, ánima mea, et claude sensualit tis tu 
 stia, ut possis aud re, quid in te loqu tur Dóminus Deus tuus. 2.
H c dicit diléctus tuus: Salus tua ego sum, pax tua et vita tua. Ser-
va te apud me, et pacem invénies. Dim tte ómnia transitória, qu -
re æterna. Quid sunt ómnia temporália, nisi seduct ria? Et quid
iuvant omnes creat r , si f ueris a creat re des rta? Omnibus ergo
abdic tis creat ri tuo te redde pl citam ac fid lem, ut veram váleas
apprehéndere?apprehéndere beatitudinem.

CAPUT II. Quod véritas intus lóquitur sine str pitu verbórum

1. Lóquere?Loquére, Dómine?Dom ne, quia audit servus tuus. Ser-
vus tuus sum ego; da mihi intelléctum, ut sciam testim nia tua. In-
cl na cor meum in verba oris tui: fluat ut ros elóquium tuum. Dic -
bant olim f lii Israel?Isráel ad Mo ysen?Mo ysen: Lóquere?Loquére
tu nobis, et audi mus; non loqu tur nobis Dóminus, ne forte mori -
mur. Non sic, Dómine?Dom ne, non sic oro, sed magis cum Samu -
le prophéta hum liter ac desider nter  bsecro: Lóquere?Loquére,
Dómine?Dom ne, quia audit servus tuus. Non loqu tur mihi Mo y-

ses?Móyses aut áliquis ex prophétis: sed tu pótius lóquere?loquére, Dómine?Domíne Deus, inspirátor et illuminátor ómnium propheetárum; quia tu solus sine eis potes me perfécte imbúere?imbuére; illi autem sine te nihil proficiunt. 2. Possunt quidem verba sonáre, sed spíritum non cónferunt. Pulchriter dicunt, sed te tacénte cor non accéndunt. Litteras tradunt, sed tu sensum áperis?apéris. Mystéria próferunt, sed tu réseras intelléctum signatórum. Mandáta edícunt, sed tu iuvas ad perficiéndum. Viam osténdunt, sed tu confórtas ad ambulándum. Illi foris tantum agunt, sed tu corda ínstruis et illúminas. Illi extérius rigant, sed tu fecunditátem donas. Illi clamant verbis, sed tu audítui intellegéntiam tríbuis. 3. Non ergo loquátur mihi Moýses?Móyses, sed tu, Dómine?Domíne Deus meus, ætérra véritas, ne forte móriar et sine fructu effíciar, si fúero tantum foris admónitus et intus non accénsus; ne sit mihi ad iudícium verbum audítum?áuditum et non factum, cógnitum nec amátum, crédito et non servátum. Lóquere?Loquére ígitur, Dómine?Domíne, quia audit servus tuus; verba enim vitæ æternæ habes. Lóquere?Loquére mihi ad qualemcúmque ánimæ meæ consolatióem et ad tótius?tótius vitæ meæ emendatióem, tibi autem ad laudem et glóriam et perpétuum honórem.

CAPUT III. Quod verba Dei cum humilitáte sunt audiénda, et quod multi ea non pónderant

1. Audi, fili, verba mea, verba suavíssima, omnem philosophórum et sapiéntium huius mundi sciéntiam excedéntia. Verba mea spíritus et vita sunt, nec humano sensu pensánda. Non sunt ad vanam complacéntiam trahénda, sed in siléntio audiénda, et cum omni humilitáte atque magno afféctu suscipiénda. 2. Et dixi: Beátus, quem tu eru-

diéris?erudíeris, Dómine?Domíne, et de lege tua docúeris eum, ut mítiges ei a diébus malis, et non desolétur in terra. 3. Ego, inquit Dóminus, dócui prophétas ab inítio, et usque nunc non cesso ómnibus loqui; sed multi ad vocem meam surdi sunt et duri. Plures mundum libéntius áudiunt, quam Deum; facílius sequúntur carnis suæ appetítum, quam Dei beneplácitum. Promíttit mundus temporália et parva, et servítur ei aviditáte magna: ego promítto summa et æténa, et torpéscunt mortálium corda. Quis tanta cura mihi in ómnibus servit et obœdit, sicut mundo et dóminis eius servítur? Erubésce, Sidon, ait mare, et si causam quæris, audi, quare. Pro módica præbenda longa via cúrritur; pro æténa vita a multis vix pes semel a terra levátur. Vile prétium quæritur; pro uno numísmate intérdum túrpiter litigátur; pro vana re et parva promissióne die noctúque fatigári non tímétur. 4. Sed, pro pudor! pro bono incommutábili, pro præmio inæstimábili, pro summo honóre et glória interminábili vel ad módicum fatigári pigritátur. Erubésce ergo, serve piger et querulóse, quod illi paratióres inveniúntur ad perditionem, quam tu ad vitam. Gaudent illi ámplius ad vanitátem, quam tu ad veritátem. Equidem a spe sua nonnúnquam frustrántur, sed promissio mea néminem fallit, nec confidéntem mihi dimíttit inánem. Quod promísi, dabo; quod dixi, implébo; si tamen usque in finem fidélis in dilectióne mea quis permánserit. Ego remunerátor sum ómnium bonórum, et fortis probátor ómnium devotórum. 5. Scribe verba mea in corde tuo, et pertrácta diligénter; erunt enim in témpore temptatiónis valde necessariá. Quod non intéllegis, cum legis, cognósces in die visitatiónis. Duplíciter sóleo eléctos meos visitáre, temptatióne scílicet et consolatióne. Et duas lectiones eis cotídie lego: unam increpán-

do eórum vítia, áliteram exhortándo ad virtútum increménta. Qui habet verba mea et spernit ea, habet, qui iúdicet eum in novíssimo die. Orátio ad implorándam devotiónis grátiam 6. Dómine?Domíne Deus meus, ómnia bona mea tu es. Et quis ego sum, ut áudeam ad te loqui? Ego sum pauperrimus sérvulus tuus, et abiéctus vermículus, multo paupérior et contemptibílior, quam scio et dicére?dícere áudeo. Meménto, tamen, Dómine?Domíne, quia nihil sum, nihil hábeo, nihílque váleo. Tu solus bonus, iustus et sanctus; tu ómnia potes, ómnia præstas, ómnia imples, solum peccatórem inánem relínquens. Reminíscere?Reminíscére miseratiónum tuárum, et imple cor meum grátia tua, qui non vis esse vácuá ópera tua. 7. Quómodo possum me toleráre in hac mísera vita, nisi me confortáveris misericórdia et grátia tua? Noli avértere?avertére fáciem tuam a me; noli visitatiónem tuam prolongáre; noli consolatiónem tuam abstráhere?abstrahére, ne fiat ánima mea sicut terra sine aqua tibi. Dómine?Domíne, doce me fácere voluntátem tuam; doce me coram te dígne et humíliter conversári; quia sapiéntia mea tu es, qui in veritáte me cognóscis, et cognovísti, ántequam?antéquam fíeret mundus, et ántequam?antéquam natus essem in mundo.

CAPUT IV. Quod in veritáte et humilitáte coram Deo conversándum est

1. Fili, ámbula coram me in veritáte, et in simplicitáte cordis tui quære me semper. Qui ámbulat coram me in veritáte, tutábitur ab incúrsibus malis, et véritas liberábit eum a seductóribus et detractiúnibus iniquórum. Si véritas te liberáverit, vere liber eris, et non curábis de vanis hóminum verbis. Dómine?Domíne, verum est, sicut dicis; ita, quæso, mecum fiat. Véritas tua me dóceat, ipsa me

custódiat et usque ad salutárem finem consérvet. Ipsa me libéret?líberet ab omni affectiône mala et inordináta?inordináta dilectiône; et ambulábo tecum in magna cordis libertáte. 2. Ego te docébo, ait véritas, quæ recta sunt et plácita coram me. Cógita peccáta tua cum displicéntia magna et mæróre; et numquam réputes, te áliquid esse propter ópera bona. Révéra peccátor es et multis passiónibus obnóxius et implicátus. Ex te semper ad nihil tendis; cito labéris?láberis, cito vínceris?vincéris, cito turbáris, cito dissólveris?dissolvéris. Non habes quicquam, unde possis gloriári, sed multa, unde te déb eas vilificáre; quia multo infirmior es, quam vales comprehénderé?comprehénderé. 3. Nil ergo magnum tibi videátur ex ómnibus, quæ agis. Nil grande, nil pretiósus et admirábile, nil reputatióne appáreat dignum; nil altum, nil vere laudábile et desiderábile, nisi quod ætérnum est. Pláceat tibi super ómnia ætérna véritas, displíceat tibi semper tua máxima vílitas. Nil sic tíneas, sic vitúperes et fúgias, sicut vítia et peccáta tua, quæ magis displicére debent, quam quálibet rerum damna. Quidam non sincére coram me ámbulant, sed quadam curiositáte et arrogántia ducti volunt secréta mea scire et alta Dei intellégere?intellegére, se et suam salutem negligéntes. Hi sæpe in magnas temptatiónes et peccáta propter suam supérbiam et curiositátem, me eis adversánte, labúntur. 4. Time iudícia Dei, expávésce iram omnipoténtis. Noli autem discútere ópera altíssimi, sed tuas iniquitátes perscrutáre, in quantis deliquísti, et quam multa bona neglexísti. Quidam solum portant suam devotiónem in libris, quidam in imaginibus, quidam autem in signis exterióribus et figúris. Quidam habent me in ore, sed módicum est in corde. Sunt álíi, qui intelléctu illumináti et afféctu purgáti ad ætérna semper an-

hélant, de terrénis gráviter áudiunt, necessitatibus natúræ dolénter insérviunt; et hi séntiunt, quid spíritus veritátis lóquitur in eis. Quia docet eos terréna despícere?despícere et amáre cæléstia, mundum neglégere?neglegére et cælum tota die ac nocte desideráre.

CAPUT V. De mirábili efféctu divíni amóris

1. Benedíco?Benédico te, Pater cæléstis, Pater Dómini mei Iesu Christi, quia mei páuperis dignátus es recordári. O Pater misericordiárum et Deus tótius?totíus consolatiónis, grátias tibi, qui me indignum omni consolatióne quandóque tua récreas consolatióne. Benedíco?Benédico te semper et glorífico, cum unigénito Fílio tuo et Spíritu Sancto paraclíto?paraclito in sácula sæculórum. Eia, Dómine?Domíne Deus, amátor sancte meus, cum tu véneris?venéris in cor meum, exultábunt ómnia interióra mea. Tu es glória mea et exultatio cordis mei. Tu spes mea et refúgium meum in die tribulatiónis meæ. 2. Sed quia adhuc débilis sum in amóre et imperféctus in virtúte, ídeo necesse hábeo a te confortári et consolári; proptérea vísita me sápius et ínstrue disciplínis sanctis. Líbera me a passiónibus malis, et sana cor meum ab ómnibus affectiúnibus inordinátis?inordinatis, ut intus sanátus et bene purgátus, aptus effíciar ad amándum, fortis ad patiéndum, stábilis ad perseverándum. 3. Magna res est amor, magnum omníno bonum, quod solum leve facit omne onerosum et fert æquáliter omne inæquále. Nam onus sine ónere portat et omne amárum dulce ac sápidum éfficit. Amor Iesu nóbilis ad magna operánda impéllit et ad desideránda semper perfectióra éxcitat. Amor vult esse sursum, nec ullis ínfimis rebus retinéri. Amor vult esse liber et ab omni mundána affectiúnibus aliénus, ne intérnus eius impediátur aspéctus; ne per áliquod cómmodum temporále impli-

catiões sustíneat aut per incómmodum succúmbat. Nihil dúlcus est amóre, nihil fórtius, nihil áltius, nihil látius, nihil iucúndius, nihil plénius nec mélius in cælo et in terra: quia amor ex Deo natus est, nec potest, nisi in Deo, super ómnia creáta quiéscere? quiescére. 4. Amans volat, currit et lætátur; liber est et non tenétur. Dat ómnia pro ómnibus, et habet ómnia in ómnibus; quia in uno summo super ómnia quiéscit, ex quo omne bonum fluit et procédit. Non réspicit ad dona, sed ad donántem se convértit super ómnia bona. Amor modum sæpe nescit, sed super omnem modum fervéscit. Amor onus non sentit, labóres non reputat; plus afféctat, quam valet; de impossibilitáte non causátur, quia cuncta sibi posse et licére arbitrátur. Valet ígitur ad ómnia, et multa implet et efféctui máncipat, ubi non amans déficit et iacet. 5. Amor vígilat et dórmiens non dormítat. Fatigátus non lassátur, arctátus non arctátur, térritus non conturbátur; sed sicut vivax flamma et ardens fácula sursum erúmpit securéque pertránsit. Si quis amat, novit, quid hæc vox clamet. Magnus clamor in áuribus Dei est ipse ardens afféctus ánimæ, quæ dicit: Deus meus, amor meus, tu totus meus, et ego totus tuus. 6. Diláta me in amóre, ut discam interióri cordis ore degustáre, quam suáve sit amáre et in amóre liquefíeri et natáre. Ténear amóre, vadens supra me, præ nímio fervóre et stupóre. Cantem amóris canticum, sequar te diléctum meum in altum, deficiat in laude tua ánima mea, iúbilans ex amóre. Amem te plus quam me, nec me nisi propter te, et omnes in te, qui vere amant te, sicut iubet lex amóris lucens ex te. 7. Est amor velox, sincérus, pius, iucúndus et amœnus; fortis, pátiens, fídelis, prudens, longánimis, virílis et se ipsum numquam quærens. Ubi enim se ipsum áliquis quærit, ibi ab amóre cadit. Est amor circum-

spéctus, húmilis et rectus, non mollis, non levis, nec vanis inténdens rebus; sóbrius, castus, stábilis, quiétus et in cunctis sénsibus custóditus?custodítus. Est amor subiéctus et oboédiens prælátis, sibi vilis et despéctus, Deo devótus et gratíficus, fidens et sperans semper in eo, étiam cum sibi non sapit Deus: quia sine dolóre non vívitur in amóre. 8. Qui non est parátus?páratus ómnia pati, et ad voluntátem stare dilécti, non est dignus amátor appellári. Opórtet amántem ómnia dura et amára propter diléctum libénter amplécti, nec ob contrária accidéntia ab eo deflécti.

CAPUT VI. De probatióne veri amatóris

1. Fili, non es adhuc fortis et prudens amátor. Ouare, Dómine?Dómine? Quia propter módicam contrarietátem déficis a cœptis, et nimis ávide consolatióem quæris. Fortis amátor stat in temptatióibus, nec cállidis credit persuasióibus inimíci. Sicut ei in prósperis pláceo, ita nec in advérsis displiceo. 2. Prudens amátor non tam donum amántis consíderat, quam dantis amórem. Afféctum pótius at-téndit, quam censum, et infra diléctum ómnia data ponit. Nóbilis amátor non quiéscit in dono, sed in me super omne donum. Non est ídeo totum pérditum, si quandóque minus bene de me, vel de sanctis meis sentis, quam velles. Afféctus ille bonus et dulcis, quem intérdum pércipis, efféctus grátiae præséntis est, et quidam prægu-stus pátriæ cæléstis, super quo non nímium inniténdum, quia vadit et venit. Certáre autem advérsus incidéntes malos motus ánimi, suggestionémque spérnere?spérnere diaboli, insígne est virtútis et magni mériti. 3. Non ergo te contúrbent aliénæ phantásiae de quacúm-que matéria ingéstæ. Forte serva propósitum et intentiόnem rectam ad Deum. Nec est illusio, quod aliquándo in excéssum subíto?súbito

ráperis et statim ad sólitas inéptias cordis revérteris?revertéris. Illas enim invíte magis patéris?páteris, quam agis; et quámdiu dísplicent et renitéris?reníteris, méritum est et non perdítio. 4. Scito, quod antíquus inimícus omnínó nítitur impedíre desidérium tuum in bono et ab omni devóto exercítio evacuáre: a sanctórum scílicet cultu, a pia passiónis meæ memória, a peccatórum útili recordatióne, a próprii cordis custódia et a firmo propósito proficiéndi in virtúte. Multas malas cogitatiónes íngerit, ut táedium tibi fáciat et horrórem: ut ab oratióne révocet et sacra lectiόne. Dísplicet sibi húmilis confessio, et, si posset, a communiόne cessáre fáceret. Non credas ei, neque cures illum, licet sápius tibi deceptiόnis teténderit láqueos. Sibi ímputa, cum mala ínserit et immúnda. Dícito illi: Vade, inmúnde spíritus, erubésce, miser, valde immúndus es tu, qui tália ínfers áuribus meis. Discéde a me, sedúctor péssime, non habébis in me partem ullam; sed Iesus mecum erit, tamquam bellátor fortis, et tu stabis confúsus. Malo mori et omnem pœnam subíre, quam tibi consentíre. Tace et obmutésce, non audíam?áudiam te ámplius, licet plures mihi moliáris moléstias. Dóminus illuminátio mea et salus mea, quem timébo? Si consístant advérsum me castra, non timébit cor meum. Dóminus adiútor meus et redémptor meus. 5. Certa tamquam miles bonus; et si intérdum ex fragilitáte córruis, resúme vires fortióres prióribus, confidens de amplióri grátia mea, et multum prœcave a vana complacéntia et supérbia. Propter hoc multi in errórem ducúntur, et in cæcitatē pœne incurábilem quandóque labúntur. Sit tibi in cautélam et perpétuam humilitátem ruína hæc superbórum de se stulte præsumentium.

CAPUT VII. De occultánda grátia sub humilitátis custódia

1. Fili, utílius est tibi et secúrius, devotiónis grátiam abscondere? abscondére, nec in altum te efférre, nec multum inde loqui, nec multum ponderáre; sed magis temet ipsum despícere? despícere et tamquam indíigno datam timére. Non est huic affectióni tenácius inhárendum, quæ cítius potest mutári in contrárium. Cógita in grátia, quam miser et inops esse soles sine grátia. Nec est in eo tantum spirituális vitæ proféctus, cum consolatiónis habúeris grátiam; sed cum humíliter et abnegáte patientérque túleris? túleris eius subtractiόνem: ita, quod tunc ab oratiónis stúdio non tórpeas, nec réliqua ópera tua ex usu faciéndam omníno dilábi permíttas, sed sicut mélius potúeris et intelléxeris, libénter quod in te est, fácias, nec propter ariditátem seu anxietátem mentis, quam sentis, te totáliter néglegas.

2. Multi enim sunt, qui, cum non bene eis succésserit, statim impatiéntes fiunt aut désides? désides. Non enim semper est in potestáte hóminis via eius, sed Dei est dare et consolári, quando vult et quantum vult et cui vult, sicut sibi placúerit, et non ámplius. Quidam incáuti propter devotiónis grátiam se ipsos destruxérunt, quia plus ágere? agére voluérunt, quam potuérunt, non pensántes suæ parvitátis mensúram, sed magis cordis afféctum sequéntes, quam ratiónis iudícium. Et quia maióra præsumpsérunt, quam Deo plácitum fuit, idcirco grátiam cito perdidérunt. Facti sunt ínopes et viles relícti, qui in cælum posuérunt nidum sibi, ut humiliáti et depauperáti discant non in alis suis voláre, sed sub pennis meis speráre. Qui adhuc novi sunt et imperíti in via Dómini, nisi consílio discretórum se regant, fácliter decípi possunt et elídi? élidi.

3. Quodsi suum sentíre magis sequi, quam áliis exercitátis crédere? crédere volunt, erit eis periculósus éxitus, si tamen rétrahi a próprio concéptu nolúerint. Raro sibi

ipsis sapiéntes ab áliis regi humíliter patiúntur. Mélius est, sápere módicum cum humilitáte et parva intellegéntia, quam magni sciéntiarum thesáuri cum vana complacéntia. Mélius est tibi minus habére, quam multum, unde posses superbíre. Non satis discrète agit, qui se totum lætítiæ tradit, oblivíscens prístinæ?prístinæ inópiæ suæ et casti timóris Dómini, qui timet grátiam oblátam amíttre?amíttére. Nec étiam satis virtuóse sapit, qui témpore adversitátis et cuiúsque gravitátis nimis desperáte se gerit, et minus fidénter de me, quam opórtet, recógitat ac sentit. 4. Qui témpore pacis nimis secúrus esse volúerit, sæpe témpore belli nimis deiéctus et formidolósus reperiétur. Si scires semper húmilis et módicus in te permanére, nec non spíritum tuum bene moderáre et régere?regére, non incíderes tam cito in pérículum et offénsam. Consílium bonum est, ut fervóris spíritu concépto meditéris, quid futúrum sit abscedénte lúmine. Quod dum contígerit, recógita et dénuo lucem posse revérti, quam ad cautélam tibi, mihi autem ad glóriam, ad tempus subtráxi. 5. Utílior est sæpe talis probátio, quam si semper próspera pro tua habéres voluntáte. Nam mérita non sunt ex hoc existimánda, si quis plures visiões aut consolatiões hábeat, vel si perítus sit in scriptúris, aut in altióri ponátur gradu: sed si vera fúerit humilitáte fundátus et divína caritáte replétus; si Dei honórem pure et íntegre semper quærat; si se ipsum nihil réputet et in veritáte despíciat, atque ab áliis étiam déspici et humiliári magis gáudeat, quam honorári.

CAPUT VIII. De vili æstimatióne sui ipsíus in óculis Dei

1. Loquar ad Dóminum meum, cum sim pulvis et cinis. Si me ámplius reputávero, ecce, tu stas contra me, et dicunt testimónium verum iniquitátes meæ, nec possum contradícere?contradicére. Si au-

tem me vilificávero et ad níhilum redégero, et ab omni própria reputatióne defécero, atque, sicut sum, pulverizávero, erit mihi propítia grátia tua et vicína cordi meo lux tua; et omnis æstimátio, quantumque mínima, in valle nihileitatis meæ submergétur et períbít in ætérnum. Ibi osténdis me mihi, quid sum, quid fui, et quo déveni?devéni: quia nihil sum, et nescívi. Si mihi ipsi relínquor, ecce nihil et tota infírmitas; si autem subíto?súbito me respéxeris, statim fortis effícor, et novo répleor gáudio. Et mirum valde, quod sic repén-te súblevor et tam benígne a te compléctor, qui próprio póndere semper ad ima feror. 2. Facit hoc amor tuus, gratis prævéniens me, et in tam multis subvéniens necessitatibus, a grávibus quoque custódiens me pérículis, et ab innúmeris, ut vere dicam, erípiens malis. Me síquidem male amándo me pérdidi; et te solum quæréndo et pure amándo me et te páriter ínveni?invéni, atque ex amóre profúndius ad níhilum me redégi. Quia tu, o dulcíssime, facis mecum supra méritum omne, et supra id, quam áudeo speráre vel rogáre. 3. Benedíctus sis, Deus meus, quia, licet ego ómnibus bonis sim indíg-nus, tua tamen nobílitas et infíníta bónitas numquam cessat benefácere étiam ingrátis et longe a te avérsis. Convérte nos ad te, ut simus grati, húmiles et devóti, quia salus nostra tu es, virtus et fortitúdo nostra. CAPUT IX. Quod ómnia ad Deum, sicut ad finem últimum, sunt referénda

1. Fili, ego débeo esse finis tuus suprémus et ultimátus, si vere desíderas esse beátus. Ex hac intentióne purificábitur afféctus tuus, sapius ad se ipsum et ad creatúras male incurvátus. Nam si te ipsum in álíquo quæris, statim in te déficis et aréscis. Omnia ergo ad me princípáliter réferas, quia ego sum, qui ómnia dedi. Sic síngula consíde-

ra, sicut ex summo bono manántia; et ídeo ad me, tamquam ad suam oríginem, cuncta sunt reducénda. 2. Ex me pusíllus et magnus, pauper et dives, tamquam ex fonte vivo, aquam vivam háuriunt; et qui mihi sponte et libére?libére desérviunt, grátiam pro grátia accípient. Qui autem extra me volúerit gloriári, vel in áliquo priváto bono delectári, non stabiliétur in vero gáudio neque in corde suo dilatábitur, sed multipliciter impediétur et angustiábitur. Nihil ergo tibi de bono ascribere debes, nec alicui hómini virtútem attríbuas; sed totum da Deo, sine quo nihil habet homo. Ego totum dedi, ego totum rehabere volo, et cum magna districtióne gratiárum actiónes requíro. 3. Hæc est véritas, qua fugátur glóriæ vánitas. Et si intráverit cæléstis grátia et vera cáritas, non erit áliqua invídia nec contráctio cordis, neque privátus amor occupábit. Vincit enim ómnia divína cáritas et dilátat omnes ánimæ vires. Si recte sapis, in me solo gaudébis, in me solo sperábis; quia nemo bonus, nisi solus Deus, qui est super ómnia laudándus et in ómnibus benedicéndus.

CAPUT X. Quod spreto mundo dulce est servíre Deo

1. Nunc íterum loquar, Dómine?Domíne, et non silébo; dicam in áuribus Dei mei, Dómini mei et Regis mei, qui est in excélso. O quam magna multitúdo dulcédinis tuæ, Dómine?Domíne, quam abscondísti timéntibus te! Sed quid es amántibus? quid toto corde tibi serviéntibus? Vere ineffábilis dulcédo contemplatiónis tuæ, quam largíris amántibus te. In hoc máxime ostendísti mihi dulcédinem caritátis tuæ, quia, cum non essem, fecísti me, et cum errárem longe a te, reduxísti me, ut servírem tibi, et præcepísti, ut díligam te. 2. O fons amóris perpétui, quid dicam de te? Quómodo pótero tui oblívisci, qui mei dignátus es recordári, étiam postquam contábui et pé-

rii? Fecisti ultra omnem spem misericórdiam cum servo tuo, et ultra omne méritum grátiam et amicítiam exhibuísti. Quid retríbuam tibi pro grátia ista? Non enim ómnibus datum est, ut ómnibus abdicátis sáculo renúntient et monásticam vitam assúmant. Numquid magnum est, ut tibi sérviam, cui omnis creatúra servíre tenétur? Non magnum mihi vidéri debet servíre tibi; sed hoc pótius magnum mihi et mirándum appáret? apparet, quod tam páuperem et indígnum dignáris in servum recípere et diléctis servis tuis adunáre. 3. Ecce, ómnia tua sunt, quæ hábeo, et unde tibi sérvio. Verúmtamen vice versa, tu magis mihi servis, quam ego tibi. Ecce, cælum et terra, quæ in ministérium hóminis creásti, præsto?præsto sunt et faciunt cotídie, quæcúmque mandásti. Et hoc parum est, quin étiam ángelos in ministérium hóminis ordinásti. Transcéndit autem hæc ómnia, quia tu ipse hómini servíre dignátus es, et te ipsum datúrum ei promisísti. 4. Quid dabo tibi pro ómnibus istis mílibus bonis? Utinam possem tibi servíre cunctis diébus vitæ meæ! Utinam vel uno die dignum servítium exhibére sufficerem! Vere tu es dignus omni servítio, omni honóre et laude æténa. Vere Dóminus meus es, et ego pauper servus tuus, qui totis víribus téneor tibi servíre, nec umquam in láudibus tuis débeo fastidíre. Sic volo, sic desidéro; et quidquid mihi deest, tu dignéris supplére. 5. Magnus honor, magna glória, tibi servíre et ómnia propter te contémnere?contemnére. Habébunt enim grátiam magnam, qui sponte se subiécerint tuæ sanctíssimæ servitúti. Invénient suavíssimam Spíritus Sancti consolatiónem, qui pro amóre tuo omnem carnálem abiécerint delectatiónem. Consequéntur magnam mentis libertátem, qui arctam pro nómine?nomíne tuo ingrediúntur viam et omnem mundánam negléxerint curam. 6. O gra-

ta et iucúnda Dei servítus?servitus, qua homo veráciter effícitur liber et sanctus! O sacer status religiósi famulátus, qui hóminem ángelis reddit æquálem, Deo placábilem, dæmónibus terríbilem et cunctis fidélibus commendábilem! O amplecténdum et semper optándum servítium, quo summum promerétur bonum et gáudium acquiritur sine fine mansúrum!

CAPUT XI. Quod desidéria cordis examinánda sunt et moderánda

1. Fili, opórtet te adhuc multa addíscere?addiscére, quæ necdum bene didicísti. Quæ sunt hæc, Dómine?Domíne? Ut desidérium tuum ponas totáliter secúndum beneplácitum meum, et tui ipsíus amátor non sis, sed meæ voluntátis cúpidus æmulátor. Desidéria te sæpe accéndunt et veheménter impéllunt; sed consídera, an propter honórem meum, an propter tuum cómmodum magis moveáris. Si ego sum in causa, bene conténtus eris, quomodocúmque ordinávero; si autem de próprio quæsítu áliquid latet, ecce, hoc est, quod te ímpedit et gravat. 2. Cave ergo, ne nímium innitáris super desidério præconcepto, me non consúlto: ne forte póstea pæníteat aut displiceat, quod primo plácuit, et quasi pro melióre zelásti. Non enim omnis afféctio, quæ vidétur bona, statim est sequénda; sed neque omnis contrária afféctio ad primum fugiénda. Expedit intérdum refrenatióne uti, étiam in bonis stúdiis et desidériis, ne per importunitátem mentis distractiόνem incúrras, ne áliis per indisciplinatiónem scándalum géneres, vel étiam per resisténtiam aliórum subíto?subíto turbéris et córruas. 3. Intérdum vero opórtet violéntia uti et viríliter appetítui sensitivo contraíre, nec advértere?advertére, quid velit caro et quid non velit; sed hoc magis satágere?satagére, ut subiécta sit étiam nolens spiritúi. Et tam diu castigári debet, et cogi servitú-

ti subesse, donec parata sit ad omnia, paucisque contentari discat et simplicibus delectari, nec contra aliquod inconveniens mussitare.

CAPUT XII. De informatione patientiæ et luctamine adversus concupiscentias

1. Domine? Domine Deus, ut video, patientia est mihi valde necessaria; multa enim in hac vita accidunt? accidunt contraria. Nam qualitercumque ordinavero de pace mea, non potest esse sine bello et dolore vita mea. 2. Ita est, fili. Sed volo te non talem querere? querere pacem, quæ temptationibus careat aut contraria non sentiat, sed tunc etiam æstimare te pacem invenisse, cum fueris variis tribulationibus exercitatus et in multis contrarietatibus probatus. Si dixeris te non posse multa pati, quomodo tunc sustinebis ignem purgatorii? De duobus malis minus est semper eligendum. Ut ergo æterna futura supplicia possis evadere? evadere, mala præsentia studeas pro Deo æquanimitate tolerare. An putas, quod homines sæculi huius nihil vel parum patientur? Nec hoc invienes, etiam si delicatissimos quæsieris. 3. Sed habent, inquis, multas delectationes et proprias sequuntur voluntates; ideoque parum ponderant suas tribulationes. 4. Esto, ita sit, ut habeant, quidquid voluerint; sed quamdiu, putas, durabit? Ecce, quemadmodum fumus deficient abundantes in sæculo, et nulla erit recordatio præteritorum gaudiorum. Sed et cum adhuc vivunt, non sine amaritudine et tædio ac timore in eis quiescunt. Ex eadem? eadem namque re, unde sibi delectationem concipiunt, inde doloris pœnam frequenter recipiunt. Iuste illis fit, ut, quia inordinatæ delectationes quærunt et sequuntur, non sine confusione et amaritudine eas expleant. O quam breves, quam falsæ, quam inordinatæ et turpes omnes sunt! Verumtamen præ ebrietate et cæcitate

non intéllegunt, sed velut muta animália propter módicum corrup-
tíbilis vitæ delectaméntum mortem ánimæ incúrrunt. Tu ergo, fili,
post concupiscéntias tuas non eas, et a voluntáte tua avértere?aver-
tère. Delectáre in Dómino, et dabit tibi petitiónes cordis tui. 5. Ete-
nim si veráciter vis delectári et abundántius a me consolári, ecce, in
contémptu ómnium mundanórum et in abscissióne ómnium infi-
márum delectatiónum erit benedíctio tua, et copiósá tibi reddétur
consolátio. Et quanto te plus ab omni creaturárum solácio subtráxe-
ris, tanto in me suavióres et potentióres consolatiónes invénies. Sed
primo non sine quadam tristítia et labóre certáminis ad has pertín-
ges. Obsístet inólita consuetúdo, sed melióri consuetúdine devincé-
tur. Remurmurábit caro, sed fervóre spíritus frenábitur. Instigábit et
exacerbábit te serpens antíquus, sed oratióne fugábitur; însuper et
labóre útili áditus ei magnus obstruétur.

CAPUT XIII. De obœdiéntia húmilis súbditi ad exémpulum Iesu Chri-
sti

1. Fili, qui se subtráhere?subtrahére nítitur ab obœdiéntia, ipse se
súbtrahit a grátia; et qui quærit habére priváta, amíttit commúnia.
Qui non libénter et sponte suo superióri se subdit, signum est, quod
caro sua necdum perfécte sibi obœdit, sed sæpe recálcitrat et remúr-
murat. Disce ergo celériter superióri tuo te submíttre?submittére,
si carnem própriam optas subiugáre. Cítius namque extérior vin-
citur?víncitur inimícus, si intérior homo non fúerit devastátus. Non
est moléstior et peior ánimæ hostis, quam tu ipse tibi, non bene con-
córdans spíritui. Opórtet omníno verum te assúmere?assumere tui
ipsíus contémptum, si vis prævalére advérsus carnem et sánguinem.
Quia adhuc nimis inordináte te díligis, ídeo plene te resignáre alió-

rum voluntáti trépidas. 2. Sed quid magnum, si tu, qui pulvis es et nihil, propter Deum te hómini subdis, quando ego, omnípotens et altíssimus, qui cuncta creávi ex níhilo, me hómini propter te humíliter subiéci? Factus sum ómnium humillimus et ínfimus, ut tuam superbiam mea humilitáte vincerés. Disce obtemperáre, pulvis. Disce te humiliáre, terra et limus, et sub ómnium pédibus incurváre. Disce voluntátes tuas frángere?frangére et ad omnem subiectiónem te dare. 3. Exardésce contra te, nec patiáris tumórem in te vívere?vivére, sed ita subiéctum et párvulum te éxhibe, ut omnes super te ambuláre possint et sicut lutum plateárum conculcáre. Quid habes, homo inánis, cónqueri? Quid, sórdide peccátor, potes contradícere?contradicére exprobrántibus tibi, qui tótiens Deum offendísti et inférnum multótiens meruísti? Sed pepércit tibi óculus meus, quia pretiósa fuit ánima tua in conspéctu meo: ut cognósceres dilectiónem meam et gratus semper beneficiis meis exísteres, et ut ad veram subiectiónem et humilitátem te iúgiter dares, patientérque próprium contéptum ferres.

CAPUT XIV. De occúltis Dei iudíciis considerándis, ne extollámur in bonis

1. Intonas super me iudícia tua, Dómine?Domíne, et timóre ac tremóre cóncutis ómnia ossa mea, et expavéscit ánima mea valde. Sto attónitus et consídero, quia cæli non sunt mundi in conspéctu tuo. Si in ángelis repperísti pravitátem, nec tamen pepercísti, quid fiet de me? Cecidérunt stellæ de cælo, et ego pulvis, quid præsúmo? Quorum ópera videbántur laudabília, cecidérunt ad ínfima, et qui comedébant panem angelórum, vidi síliquis delectári porcórum. 2. Nulla est ergo sánctitas, si manum tuam, Dómine?Domíne, súbtrahas.

Nulla prodest sapiéntia, si gubernáre desístas. Nulla iuvat fortitúdo, si conserváre désinas. Nulla secúra cástitas, si eam non prótegas. Nulla própria prodest custódia, si non assit tua sacra vigilántia. Nam relícti mérgimur et perímos, visitáti vero erígimur et vívimus. Instábiles quippe sumus, sed per te confirmámur; tepéscimus, sed a te accéndimur. 3. O quam humíliter et abiécte mihi de me ipso sentiéndum est! quam níhili pendéndum, si quid boni vídear habére! O quam profúnde submíttre?submittére me débeo sub abyssalibus iudíciis tuis, Dómine?Domíne, ubi nihil áliud me esse invénio, quam nihil et nihil! O pondus imménsum! o pélagus intransnatabile, ubi nihil de me repério, quam in toto nihil! Ubi est ergo látebra glóriæ? ubi confidéntia de virtúte concépta? Absórpta est omnis gloriátio vana in profunditáte iudiciórum tuórum super me. 4. Quid est omnis caro in conspéctu tuo? Numquid gloriábitur lutum contra formántem se? Quómodo potest érigi vanilóquio, cuius cor in veritáte subiéctum est Deo? Non eum totus mundus ériget, quem véritas sibi subiécit; nec ómnium laudántium ore movébitur, qui totam spem suam in Deo firmávit. Nam et ipsi, qui loquúntur, ecce, omnes nihil; defícient enim cum sónitu verbórum. Véritas autem Dómini manet in ætérnum.

CAPUT XV. Quáliter standum sit ac dicéndum in omni re desiderábili

1. Fili, sic dicas in omni re: Dómine?Domíne, si tibi plácitum fúerit, fiat hoc ita. Dómine?Domíne, si fúerit honor tuus, fiat hoc in nómine?nomíne tuo. Dómine?Domíne, si mihi vidéris?videris expedíre, et útile esse probáveris, tunc dona mihi hoc uti ad honórem tuum. Sed si mihi nocívum fore cognóveris, nec ánimæ meæ salúti prodés-

se, aufer a me tale desidérium. Non enim omne desidérium est a Spíritu Sancto, étiam si hómini videátur rectum et bonum. Diffícile est pro vero iudicáre, utrum spíritus bonus an aliénus te impéllat ad desiderándum hoc vel illud, an étiam ex próprio moveáris spíritui. Multi in fine sunt decépti, qui primo bono spíritu videbántur indúcti. 2. Igitur semper cum timóre Dei et cordis humilitáte desiderándum est et peténdum, quidquid desiderábile menti occúrrit, maximéque cum própria resignatione, mihi totum committéndum est, atque dicéndum: Dómine?Domíne, tu scis, quáliter mélius est; fiat hoc vel illud, sicut volúeris. Da, quod vis et quantum vis et quando vis. Fac mecum, sicut scis et sicut tibi magis placúerit et maior honor tuus fúerit. Pone me, ubi vis, et libére?líbere age mecum in ómnibus. In manu tua sum, gyra et revérse me per circúitum. En, servus tuus ego, parátus?páratus ad ómnia, quóniam non desídero mihi vívere?vívere, sed tibi: útinam digne et perfécte. Orátio pro beneplácito Dei perficiéndo 3. Concéde mihi, benigníssime Iesu, grátiam tuam, ut mecum sit et mecum labóret, mecúmque usque in finem perseveret. Da mihi hoc semper desideráre et velle, quod tibi magis accéptum est et cárius placet. Tua volúntas mea sit, et mea volúntas tuam semper sequátur et óptime ei concórdet. Sit mihi unum velle et nolle tecum, nec áliud posse velle aut nolle, nisi quod tu vis et nolis. 4. Da mihi ómnibus mori, quæ in mundo sunt, et propter te amáre contémni et nescíri in hoc sáculo. Da mihi super ómnia desideráta in te requiéscere?requiescére et cor meum in te pacificáre. Tu vera pax cordis, tu sola réquies: extra te dura sunt ómnia et inquiéta. In hac pace in id ipsum, hoc est, in te uno summo ætérno bono, dórmiam et requiéscam. Amen.

CAPUT XVI. Quod verum solácium in solo Deo est quæréndum

1. Quidquid desideráre possum vel cogitáre ad solácium meum, non hic expécto, sed in pósterum. Quodsi ómnia solácia mundi solus habérem, et ómnibus delíciis frui possem, certum est, quod diu duráre non possent. Unde non póteris?potéris, ánima mea, plene conso-lári nec perfécte recreári, nisi in Deo, consolatóre páuperum ac susceptóre humílium. Expeta módicum, ánima mea, expécta divínium promíssum, et habébis abundántiam ómnium bonórum in cælo. Si nimis inordináte ista appetis præséntia, perdes æténa et cæléstia. Sint temporália in usu, æténa in desidério. Non potes álquo bono temporáli satiári, quia ad hæc fruénda non es creáta. 2. Etiam si ómnia creáta bona habéres, non posses esse felix et beáta; sed in Deo, qui cuncta creávit, tota beatitúdo tua et felícitas consístit, non qualis vidétur et laudátur a stultis mundi amatóribus, sed qualem expéc-tant boni Christi fidéles, et prægústant intérdum spirituáles ac mun-di cordes, quorum conversátio est in cælis. Vanum est et breve omne humánium solácium. Beátum et verum solácium, quod intus a veri-táte percípitur. Devótus homo úbique?ubíque secum fert consola-tórem suum Iesum, et dicit ad eum: Adésto mihi, Dómine?Domíne Iesu, in omni loco et témpore. Hæc mihi sit consolátio, libénter velle carére?cárere omni humáno solácio. Et si tua defúerit consolátio, sit mihi tua volúntas et iusta probátio pro summo solácio. Non enim in perpétuum irásceris?irascéris, neque in ætérnum commináberis.

CAPUT XVII. Quod omnis sollicitúdo in Deo statuénda sit

1. Fili, sine me tecum ágere?agére, quod volo; ego scio, quid éxpe-dit tibi. Tu cógitas, sicut homo, tu sentis in multis, sicut humánus suádet afféctus. 2. Dómine?Domíne, verum est, quod dicis. Maior

est sollicitúdo tua pro me, quam omnis cura, quam ego gérere?gerére possum pro me. Nimis enim casuáliter stat, qui non próicit omnem sollicitúdinem suam in te. Dómine?Domíne, dúmmo volúntas mea recta et firma ad te permáneat, fac de me, quidquid tibi placúerit. Non enim potest esse nisi bonum, quidquid de me féceris. Si me vis esse in ténebris, sis benedíctus, et si me vis esse in luce, sis íterum benedíctus. Si me dignáris consolári, sis benedíctus, et si me vis tribulári, sis æque semper benedíctus. 3. Fili, sic opórtet te stare, si mecum desíderas ambuláre. Ita promptus esse debes ad patiéndum, sicut ad gaudéndum. Ita libénter debes esse inops et pauper, sicut plenus et dives. 4. Dómine?Domíne, libénter pátiar pro te, quidquid volúeris veníre super me. Indifferénter volo de manu tua bonum et malum, dulce et amárum, lætum et triste suscípere, et pro ómnibus mihi contingéntibus grátias ágere?agére. Custódi me ab omni peccáto, et non timébo mortem nec inférnum. Dúmmodo in ætérnum me non próicias, nec déleas de libro vitæ, non mihi nocébit, quidquid vénerit tribulatiónis super me.

CAPUT XVIII. Quod temporáles misériæ exémplo Christi æquanímiter sunt feréndæ

1. Fili, ego descéndi de cælo pro tua salúte; suscépi tuas misérias, non necessitáte, sed caritáte trahénte, ut patiéntiam dísceres et temporáles misérias non indignánter ferres. Nam ab hora ortus mei usque ad éxítum in cruce non défuit mihi tolerántia dolóris. Deféctum rerum temporálium magnum hábui, multas querimónias de me fréquénter audívi, confusiónes et obprobria benígne sustínui, pro beneficiis ingrátitudinem recépi, pro miráculis blasphémias, pro doctrína reprehensiónes. 2. Dómine?Domíne, quia tu pátiens fuísti in

vita tua, in hoc máxime impléndo præcéptum Patris tui: dignum est, ut ego, miséllus peccátor, secúndum voluntátem tuam patiénter me sustíneam; et donec ipse volúeris, onus corruptíbilis vitæ pro salúte mea portem. Nam et si onerósa sentítur præsens vita, facta est tamen iam per grátiam tuam valde meritória, atque exémplo tuo et sanctórum tuórum vestígiis infirmis tolerabílior et clárior. Sed et multo magis consolatória, quam olim in lege véteri fúerat, cum porta cæli clausa persísteret, et obscúrior étiam via ad cælum videbátur, quando tam pauci regnum cælórum quærere?quærere curábant. Sed neque qui tunc iusti erant et salvándi, ante passiónem tuam et sacræ mortis débitum cæléste regnum póterant introíre. 3. O quantas tibi grátias téneor référre, quod viam rectam et bonam dignátus es mihi et cunctis fidélibus ad ætérnum regnum tuum osténdere?ostendére? Nam vita tua via nostra: et per sanctam patiéntiam ambulámus ad te, qui es coróna nostra. Nisi tu nos præcessísses et docuísses, quis sequi curáret? Heu, quanti longe retróque manérent, nisi tua præclára exémpla inspícerent! Ecce, adhuc tepéscimus, audítis?áuditis tot signis tuis et doctrínis: quid fíeret, si tantum lumen ad sequéndum te non haberémus?

CAPUT XIX. De tolerántia iniuriárum, et quis verus pátiens probétur

1. Quid est, quod lóqueris?loquéris, fili? Cessa cónqueri, consideráta mea et aliórum sanctórum passióne. Nondum usque ad sanguinem restitísti. Parum est, quod tu patéris?páteris, in comparatióne eórum, qui tam multa passi sunt, tam fórtiter temptáti, tam gráviter tribuláti, tam multipliciter probáti et exercitáti. Opórtet te ígitur aliórum gravióra ad mentem reducere?reducére, ut lévius fe-

ras tua mínima. Et si tibi mínima non vidéntur, vide, ne et hoc tua fáciat impatiéntia. Sive tamen parva sive magna sint, stude cuncta patiénter sufférre. 2. Quanto mélius ad patiéndum te dispónis, tanto sapiéntius agis et ámplius promerérís; feres quoque lévius ánimo et usu ad hoc non ségniter parátis?parátis. Nec dicas: Non váleo hæc ab hómine tali pati, nec huiuscémodi mihi patiéndas sunt; grave enim íntulit damnum, et impróperat mihi, quæ numquam cogitáveram; sed ab álio libénter pátiar, et sicut patiéndas vídero. Insípiens est talis cogitátio, quæ virtútem patiéntiæ non considérat, nec a quo coronánda erit, sed magis persónas?pésonas et offénsas sibi illátas perpéndit. 3. Non est verus pátiens, qui pati non vult, nisi quantum sibi visum fúerit, et a quo sibi placúerit. Verus autem pátiens non atténdit, a quo hómine, utrum a præláto suo an ab áliquo æquáli aut inferióri, utrum a bono et sancto viro, vel a perverso et indígno exerceátur. Sed indifferénter ab omni creatúra, quantumcúmque et quotienscúmque ei áliquíd advérsi accíderit, totum hoc de manu Dei gratánter áccipit et ingens lucrum réputat, quia nil apud Deum, quámllibet parvum, pro Deo tamen passum, póterit sine mérito transíre. 4. Esto ítaque?itáque expédítus ad pugnam, si vis habére victóriam. Sine certámine non potes veníre ad patiéntiæ coronam. Si pati non vis, recúsas coronári. Si autem coronári désíderas, certa viríliter, sústine?sustíne patiénter. Sine labóre non ténditur ad réquiem, nec sine pugna pervenítur ad victóriam. 5. Fiat, Dómine?Domíne, mihi possíbile per grátiam, quod mihi impossíbile vídétur per natúram. Tu scis, quod módicum possum pati, et quod cito deícior, levi exurgénte adversitáte. Efficiátur mihi quállibet exercitátio tribulatiónis pro nómine?nomíne tuo amábilis et optábilis:

nam pati et vexári pro te valde salúbre est ánimæ meæ.

CAPUT XX. De confessióne própria infirmitátis et huius vitæ mi-
sériis

1. Confitébor advérsus me iniustítiam meam, confitébor tibi, Dómine?Domíne, infirmitátem meam. Sæpe parva res est, quæ me déi-
cit et contrístat. Propóno me fórtiter actúrum; sed cum módica temp-
tatio vénerit, magna mihi angústia fit. Valde vilis quandóque res est,
unde gravis temptatio próvenit?provénit. Et dum puto me aliquán-
tulum tutum, cum non séntio, invénio me nonnúmquam pæne de-
victum ex levi flatu. 2. Vide ergo, Dómine?Domíne, humilitátem
meam et fragilitátem tibi úndique notam. Miserére et éripe me de
luto, ut non infígar, ne permáneam deiéctus usquequáque. Hoc est,
quod me fréquenter revérberat, et coram te confúndit, quod tam lá-
bilis sum, et infirmus ad resisténdum passióibus. Et si non omní-
no ad consensiónem, tamen mihi étiam molésta et gravis est eárum
insectatio, et tædet valde sic cotídie vívere?vívere in lite. Ex hinc
nota mihi fit infírmitas mea, quia multo facílius írruunt abominán-
dæ semper phantásia, quam discédunt. 3. Utinam, fortíssime Deus
Israel?Isráel, zelátor animárum fidélium, respícias servi tui labórem
et dolórem, assistásque illi in ómnibus, ad quæcúmque perréxerit.
Róbora me cælésti fortitúdine, ne vetus homo, mísera caro spirítui
necdum plene subácta, præváleat dominári, advérsus quam certáre
oportébit, quámdu spirátur in hac vita misérrima. Heu, qualis est
hæc vita, ubi non desunt tribulatiónes et misériæ, ubi plena láqueis
et hóstibus sunt ómnia! Nam una tribulatióne seu temptatióne rece-
dente, ália accédit; sed et prióre adhuc duránte conflictu, álii plures
supervéniant, et insperáte. 4. Et quómodo potest amári vita, tantas

habens amaritúdines, tot subiécta calamitátibus et misériis? Quómodo étiam díctur vita, tot génerans mortes et pestes? Et tamen amátur, et delectári in ea a multis quáeritur. Reprehénditur frequén-ter mundus, quod fallax sit et vanus, nec tamen fáci- le relínquitur, quia concupiscéntiæ carnis nimis dominántur. Sed ália trahunt ad amándum, ália ad contemnéndum. Trahunt ad amórem mundi desidérium carnis, desidérium oculórum et supérbia vitæ; sed pœnæ ac misériæ iuste sequéntes ea odium mundi páriunt et tédium. 5. Sed vincit, pro dolor, delectátio prava mentem mundo déditam, et esse sub séntibus delícias réputat, quia Dei suavité-tem et intérnam virtútis amœnitátem nec vidit, nec gustávit. Qui autem mundum perfécte contém- nunt, et Deo vívere?vivére sub sancta disciplína student, isti divínam dulcédinem, veris abrenuntiatoribus promíssam, non ignórant; et quam grá- viter mundus errat et várie fállitur, clá- rius vident.

CAPUT XXI. Quod in Deo super ómnia bona et dona requiescén- dum est

1. Super ómnia et in ómnibus requiesces, ánima mea, in Dómino semper, quia ipse sanctórum æté- rna réquies. Da mihi, dulcíssime et amantíssime Iesu, in te super omnem creatúram requiescere?re- quiescere: super omnem salútem et pulchritúdinem, super omnem gló- riam et honórem, super omnem poténtiam et dignitátem, super om- nem sciéntiam et subtilitatem, super omnes divítias et artes, super omnem lætítiam et exultatió- nem, super omnem famam et laudem, super omnem suavité-tem et consolatió- nem, super omnem spem et promissió- nem, super omne méritum et desidérium, super ómnia do- na et múnera, quæ potes dare et infúndere?infundére, super omne

gáudium et iubilatiónem, quam potest mens cápere et sentíre, dé-
nique?deníque super ángelos et archángelos, et super omnem exér-
citum cæli, super ómnia visibília et invisibília, et super omne, quod
tu, Deus meus, non es. 2. Quia tu, Dómine?Domíne Deus meus,
super ómnia óptimus es, tu solus altíssimus, tu solus potentíssimus,
tu solus sufficientíssimus et pleníssimus, tu solus suavíssimus et so-
laciosissimus, tu solus pulchérissimus et amantíssimus, tu solus no-
bilíssimus et gloriosíssimus super ómnia, in quo cuncta bona simul
et perfécte sunt, et semper fuérunt, et erunt: atque ídeo minus est
et insufficiens, quidquid præter te ipsum mihi donas, aut de te ip-
so revélas, vel promíttis, te non viso, nec plene adépto: quóniam
quidem non potest cor meum veráciter requiércere?requiescére, nec
totáliter contentári, nisi in te requiérscat, et ómnia dona omnémque
creatúram transcéndat. 3. O mi dilectíssime sponse, Iesu Christe,
amátor puríssime, dominátor univérsæ creatúræ, quis mihi det pen-
nas veræ libertátis, ad volándum et pausándum in te? O quando ad
plenum dábitur mihi vacáre et vidére, quam suávis es, Dómine?Do-
míne Deus meus? Quando ad plenum me recólligam in te, ut præ
amóre tuo non séntiam me, sed te solum, supra omnem sensum et
modum, in modo non ómnibus noto? Nunc autem frequénter ge-
mo, et infelicitátem meam cum dolóre porto. Quia multa mala in
hac valle miseriárum occúrrunt, quæ me sápius contúrbant, con-
trístant et obnúbilant; sápius impédiunt et dístrahunt, allíciunt et
ímplicant, ne líberum hábeam accéssum ad te, et ne iucúndis fruar
ampléxibus, præsto?præsto semper beátis spirítibus. Móveat te su-
spírium meum et desolátio múltiplex in terra. 4. O Iesu, splendor
æternæ glóriæ, solámen peregrinántis ánimæ, apud te est os meum

sine voce, et siléntium meum lóquitur tibi. Usquequo tardat veníre Dóminus meus? Véniat ad me paupérculum suum, et lætum fáciat. Mittat manum suam, et míserum erípiat de omni angústia. Veni, veni: quia sine te nulla erit læta dies aut hora, quia tu lætítia mea, et sine te vácuca est mensa mea. Miser sum et quodámmodo incarcerátus et compédibus gravátus, donec luce præséntiæ tuæ me refícias ac libertáti dones, vultúmque amicábilem demónstres. 5. Quærant álii pro te áliud, quodcúmque libúerit: mihi áliud ínterim nil placet nec placébit, nisi tu Deus meus, spes mea, salus ætérra. Non reticébo, nec deprecári cessábo, donec grátia tua revertátur, mihique tu intus loquáris. 6. Ecce, assum, ecce, ego ad te, quia invocásti me. Lácrimæ tuæ et desidérium ánimæ tuæ, humiliátio tua et contrítio cordis inclinavérunt me et adduxérunt ad te. 7. Et dixi: Dómine?Domíne, vocávi te et desiderávi frui te, parátus?páratus ómnia respúere?respúere propter te. Tu enim prior excitásti me, ut quærerem te. Sis ergo benedíctus, Dómine?Domíne, qui fecísti hanc bonitátem cum servo tuo, secúndum multitudínem misericórdiæ tuæ. Quid habet ultra dicére?dicere servus tuus coram te, nisi ut humíliet se valde ante te, memor semper própriae iniquitátis et vilitátis? Non enim est símilis tui in cunctis mirabílibus cæli et terræ. Sunt ópera tua bona valde, iudícia vera, et providéntia tua regúntur univérra. Laus ergo tibi et glória, o Patris sapiéntia: te laudet et benedícat os meum, ánima mea et cuncta creáta simul.

CAPUT XXII. De recordatióne multiplíciú beneficiórum Dei

1. Aperi, Dómine?Domíne, cor meum in lege tua, et in præcéptis tuis doce me ambuláre. Da mihi intellégere?intellegére voluntátem tuam, et cum magna reveréntia ac diligénti consideratióne benefí-

cia tua tam in generáli quam in speciáli memorári, ut digne tibi ex hinc váleam grátias reférre. Verum scio et confíteor, nec pro mímo puncto me posse débitas gratiárum laudes persólvere?persolvére. Minor ego sum ómnibus bonis mihi præstitis; et cum tuam nobilitátem atténdo, déficit præ magnitúdine spíritus meus. 2. Omnia, quæ in ánima habémus et córpore, et quæcúmque extérius vel intérius, naturáliter et supernaturaliter possidémus, tua sunt benefícia et te benéficum, pium ac bonum comméndant, a quo bona cuncta accépimus. Et si álius plura, álius paucióra accépit, ómnia tamen tua sunt, et sine te nec mínimum potest habéri. Ille, qui maióra accépit, non potest mérito suo gloriári, neque super álios extólli, nec minóri insultáre; quia ille maior et mélior, qui sibi minus ascribit et in regratiando humílior est atque devótior. Et qui ómnibus viliórem se exístimat et indigniorem se iúdicat, áptior est ad percipiéndam maióra. 3. Qui autem paucióra accépit, contristári non debet, nec indignánter ferre, neque ditióri invidére, sed te pótius atténdere?attendére et tuam bonitátem máxime laudáre, quod tam affluénter, tam gratis et libénter, sine personárum acceptióne tua múnera largíris. Omnia ex te, et ídeo in ómnibus es laudándus. Tu scis, quid unicuíque donári expédiat; et cur iste minus, et ille ámplius hábeat, non nostrum, sed tuum est hoc discernere?discernére, apud quem singulórum definíta sunt mérita. 4. Unde, Dómine?Domíne Deus, pro magno étiam réputo beneficio, non multa habére, unde extérius et secúndum hómines laus et glória appáret?apparet: ita ut consideráta quis paupertáte et vilitáte persónæ?persónæ suæ, non modo gravitátem aut tristítiam vel deiectionem inde concípiat, sed pótius consolatióne et hilaritátem magnam; quia tu, Deus, páuperes et

húmiles atque huic mundo despéctos tibi elegísti in familiáres et domésticos. Testes sunt ipsi apóstoli tui, quos príncipes super omnem terram constituísti. Fuérunt tamen sine queréla conversáti in mundo, tam húmiles et símplices, sine omni malítia et dolo, ut étiam pati contumélias gaudérent pro nómine?nomíne tuo; et quæ mundus abhórret, ipsi amplecteréntur afféctu magno. 5. Nihil ergo amatórem tuum et cognitórem beneficiórum tuórum ita lætificáre debet, sicut volúntas tua in eo, et beneplácitum æternæ dispositiόνis tuæ: de qua tantum contentári debet et consolári, ut ita libénter velit esse mínimus, sicut áliquis optáret esse máximus, et ita pacíficus et conténtus in novíssimo, sicut in loco primo, atque ita libénter despiciábilis et abiéctus, núllius?nullíus quoque nóminis et famæ, sicut céteris honorabílior et maior in mundo. Nam volúntas tua et amor honóris tui ómnia excédere?excedére debet, et plus eum consolári magisque placére, quam ómnia benefícia sibi data vel danda.

CAPUT XXIII. De quátuor magnam importántibus pacem

1. Fili, nunc docébo te viam pacis et veræ libertátis. 2. Fac, Dómine?Domíne, quod dicis, quia hoc mihi gratum est audíre. 3. Stude, fili, altérius pótius fácere voluntátem, quam tuam. Elige, semper minus, quam plus habére. Quære semper inferiorem locum et ómnibus subesse. Opta semper et ora, ut volúntas Dei íntegre in te fiat. Ecce, talis homo ingréditur fines pacis et quiétis. 4. Dómine?Domíne, sermo tuus iste brevis multum in se cóntinet perfectiόνis. Parvus est dictu, sed plenus sensu et uber in fructu. Nam si posset a me fidéliter custodíri, non debéret tam fácilis in me turbátio oríri. Nam quótiens me impacátum séntio et gravátum, ab hac doctrína me recessísse invénio. Sed tu, qui ómnia potes et ánimæ proféctum semper díligis,

adáuge maiórem grátiam, ut possim tuum complére sermónem et meam perficere salútem. Orátio contra cogitatiónes malas 5. Dómine? Domíne Deus meus, ne elongéris a me; Deus meus, in auxílium meum réspice: quóniam insurrexérunt in me váriæ cogitatiónes et timóres magni, affligéntes ánimam meam. Quómodo pertransíbo illæsus? quómodo perfríngam eas? 6. Ego, inquit, ante te ibo, et gloriósos terræ humiliábo. Apériam iánuas cárceris, et arcána secretórum revelábo tibi. 7. Fac, Dómine? Domíne, ut lóqueris? loquerís, et fúgiant a fácie tua omnes iníquæ cogitatiónes. Hæc spes et única consolátio mea, ad te in omni tribulatióne confúgere? confugére, tibi confídere? confidére, ex íntimo invocáre et patiénter consolatió-nem tuam expectáre. Orátio pro illuminatióne mentis 8. Clarífica me, Iesu bone, claritáte intérni lúminis, et educ de habitáculo cordis mei ténebras univérsas. Cóhibe evagatiónes multas, et vim faciéntes elíde? élíde temptatiónes. Pugna fórtiter pro me, et expúgna malas béstias, concupiscéntias dico illecebrósas: ut fiat pax in virtúte tua, et abundántia laudis tuæ résonet in aula sancta, hoc est in consciéntia pura. Impera ventis et tempestátibus; dic mari: Quiésce; et aquilóni: Ne flavéris? fláveris; et erit tranquillitas magna. 9. Emítte lucem tuam et veritátem, ut lúceant super terram; quia terra sum inánis et vácuá, donec illúmines me. Effúnde grátiam désuper; perfúnde cor meum rore cælésti; mínistra devotiónis aquas ad irrigándam fáciem terræ, ad producéndum fructum bonum et óptimum. Eleva mentem pressam mole peccatórum, et ad cæléstia totum desidérium meum suspénde, ut gustáta suavitate supérnæ felicitátis pígeat de terrénis cogitáre. 10. Rape me et éripe ab omni creaturárum indurabili consolatióne, quia nulla res creáta appetítum meum valet

plenarie quietáre et consolári. Iunge me tibi inseparábili dilectiónis vínculo, quóniam tu solus súfficis amánti, et absque te frívola sunt univérsa.

CAPUT XXIV. De evitatióne curiosæ inquisitionis super altérius vita

1. Fili, noli esse curiosus nec vácuas gérere?gerére sollicitúdes. Quid hoc vel illud ad te? Tu me séquere?sequére. Quid enim ad te, utrum ille sit talis vel talis, aut iste sic et sic agit vel lóquitur? Tu non índiges respondére pro áliis, sed pro te ipso ratiónem reddes. Quid ergo te ímplicas? Ecce, ego omnes cognósko, et cuncta, quæ sub sole fiunt, vídeo; et scio, quáliter cum unoquóque sit, quid cógitet, quid velit, et ad quem finem tendat eius inténtio. Mihi ígitur ómnia committénda sunt: tu vero serva te in bona pace, et dimítte agitántem agitáre, quantum volúerit. Véniet super eum, quidquid fécerit vel díxerit, quia me fállere?fallére non potest. 2. Non sit tibi curæ de magni nóminis umbra, non de multórum familiaritáte, nec de priváta hóminum dilectiône. Ista enim génerant distractiões et magnas in corde obscuritátes. Libénter lóquerer tibi verbum meum et abscondita revelárem, si advéntum meum diligénter observáres et óstium cordis mihi aperíres. Esto próvidus, et vígila in oratió nibus, et humília te in ómnibus.

CAPUT XXV. In quibus firma pax cordis et verus proféctus consístit

1. Fili, ego locútus sum: Pacem relínquo vobis, pacem meam do vobis: non quómodo mundus dat, ego do vobis. Pacem omnes desiderant: sed quæ ad veram pacem pértinent, non omnes curant. Pax mea cum humílibus et mansuétis corde. Pax tua erit in multa patiéntia. Si me audiéris?audíeris et vocem meam secútus fúeris, pó-

teris?potéris multa pace frui. 2. Quid ígitur fáciam? 3. In omni re atténde tibi, quid fácias et quid dicas, et omnem intentiónem tuam ad hoc dírige, ut mihi soli pláceas et extra me nihil cúpias vel quæras. Sed et de aliórum dictis vel factis nil témere iúdiçes, nec cum rebus tibi non commíssis te ímplices; et póterit fíeri, ut parum vel raro turbéris. Numquam autem sentíre áliquam?áliquam turbatiónem, nec áliquam?áliquam pati cordis vel córporis moléstiam, non est præ-séntis témporis, sed status ætérnæ quiétis. Non ergo æstimes, te veram pacem invenísse, si nullam sénseris gravitátem, nec tunc totum esse bonum, si néminem patéris?páteris adversárium; nec hoc esse perféctum, si cuncta fiant secúndum tuum afféctum. Neque tunc áli-quid magni te réputes aut speciáliter diléctum exístimes, si in magna fúeris devotióne atque dulcédine: quia in istis non cognóscitur verus amátor virtútis; nec in istis consístit proféctus et perféctio hóminis. 4. In quo ergo, Dómine?Domíne? 5. In offeréndo te ex toto corde tuo voluntáti divínæ, non quæréndo, quæ tua sunt, nec in parvo nec in magno, nec in témpore nec in æternitáte; ita ut una æquáli fá-cie in gratiárum actiÓne permáneas inter próspéra et contrária, óm-nia æqua lance pensádo. Si fúeris tam fortis et longanimus in spe, ut subtrácta interióri consolatiÓne étiam ad amplióra sustinénda cor tuum præparáveris, nec te iustificáveris, quasi hæc tantáque pati non debéres, sed me in ómnibus dispositiÓnibus iustificáveris et sanctum laudáveris; tunc in vera et recta via pacis ámbulas, et spes indubitáta erit, quod rursus in iúbilo fáciem meam sis visúrus. Quodsi ad ple-num tui ipsíus contéptum pervéneris?pervenéris, scito, quod tunc abundántia pacis perfrúeris?perfruéris, secúndum possibilitátem tui incolátus.

CAPUT XXVI. De eminéntia líberæ mentis, quam supplex orátio magis merétur, quam léctio

1. Dómine?Domíne, hoc opus est perfécti viri, numquam ab intentiône cæléstium ánimum relaxáre, et inter multas curas quasi sine cura transíre, non more torpéntis, sed prærogatíva quadam líberæ mentis, nulli creatúræ inordínata?inordináta affectiône adhæréndo.

2. Obsecro te, piíssime Deus meus, præsérvame a curis huius vitæ, ne nimis ímplicer; a multis necessitatibus córporis, ne voluptáte cápiar; ab univérsis ánimæ obstáculis, ne moléstis fractus deíciar. Non dico: ab his rebus, quas toto afféctu ambit vánitas mundána, sed ab his misériis, quæ ánimam servi tui commúni maledícto mortalitátis poénáliter gravant et retárdant, ne in libertátem spíritus, quótiens libúerit, váleat introíre. 3. O Deus meus, dulcédo ineffábilis, verte mihi in amaritúdinem omnem consolatió nem carnálem, ab æternórum amóre me abstrahéntem et ad se intúitu cuiúsdam boni delectábilis præséntis male alliciéntem. Non me vincat, Deus meus, non vincat caro et sanguis, non me decípiat mundus et brevis glória eius, non me supplántet diábolus et astútia illíus. Da mihi fortitúdinem resisténdi, patiéntiam tolerándi, constántiam perseverándi. Da pro ómnibus mundi consolatió nibus suavíssimam spíritus tui unctiόnem, et pro carnáli amóre tui nóminis infúnde amóre m. 4. Ecce, cibus, potus, vestis ac cétera utensília ad córporis sustentáculum pertinéntia fervénti spíritui sunt onerosa. Tríbue, talibus foméntis temperáte uti, non desidério nímio implicári. Abícere ómnia non licet, quia natúra sustentánda est; requírererequire autem supérflua et quæ magis deléctant, lex sancta próhibet: nam álias caro advérsus spíritum insolésceret. Inter hæc, quæso, manus tua me regat et dóceat,

ne quid nímium fiat.

CAPUT XXVII. Quod privátus amor a summo bono máxime retárdat

1. Fili, opórtet te dare totum pro toto, et nihil tui ipsíus esse. Scito, quod amor tui ipsíus magis nocet tibi, quam áliqua res mundi. Secundum amórem et afféctum, quem geris, quálibet res plus vel minus adhæret. Si fúerit amor tuus purus, simplex et bene ordinátus, eris sine captivitáte rerum. Noli concupíscere?concupiscére, quod non licet habére; noli habére, quod te potest impedíre et libertáte interióri priváre. Mirum, quod non ex toto fundo cordis te ipsum mihi commíttis cum ómnibus, quæ desideráre potes vel habére. 2. Ouare vano mæróre consúmeris?consuméris? Cur supérfluis curis fatigáris? Sta ad beneplácitum meum, et nullum patiéris detriméntum. Si quæris hoc vel illud, et volúeris esse ibi vel ibi propter tuum cómmódum et próprium beneplácitum magis habéndum: numquam eris in quietúdine, nec liber a sollicitúdine, quia in omni re reperiétur áliquis deféctus, et in omni loco erit, qui adversétur. 3. Iuvat ígitur non quálibet res adépta vel multiplicáta extérius, sed pótius contémpta et decísa ex corde radícitus. Quod non tantum de censu æris et divitiárum intéllegas, sed de honóris étiam ambítu?ámbitu ac vanæ laudatiónis desidério, quæ ómnia tránseunt cum mundo. Munit parum locus, si deest spíritus fervóris; nec diu stabit pax illa quæsíta forínsecus, si vacat a vero fundaménto status cordis, hoc est, nisi stéteris in me; permutáre te potes, sed non melioráre. Nam occasióne orta et accépta, invénies, quod fugísti, et ámplius. Orátio pro purgatióne cordis et cælésti sapiéntia 4. Confírma me, Deus, per grátiam Sancti Spíritus. Da virtútem corroborári in interióri hómine, et cor meum

ab omni inútili sollicitúdine et angóre evacuáre, nec váriis desidériis trahi cuiuscúmque rei, vilis aut pretiósæ; sed ómnia inspícere?inspícere sicut transeúntia, et me páriter cum illis transitúrum: quia nihil pérmanens sub sole, ubi ómnia vánitas et afflíctio spíritus. O quam sápiens, qui ita consíderat! 5. Da mihi, Dómine?Domíne, cæléstem sapiéntiam, ut discam te super ómnia quárere?quærere et inveníre, super ómnia sápere et dilígere?dilígere, et cétera secúndum órđinem sapiéntiæ tuæ, prout sunt, intellégere?intellegere. Da prudénter declináre blandiéntem et patiénter ferre adversántem, quia hæc magna sapiéntia, non movéri omni vento verbórum, nec aurem male blandiénti præbére Sirénæ; sic enim incépta pérğitur via secúre.

CAPUT XXVIII. Contra linguas obtrectatórum

1. Fili, non ægre feras, si quidam de te male sénserint et díxerint, quod non libénter audías?áudias. Tu deterióra de te ipso sentíre debes, et néminem infirmiórem te crédere?credere. Si ámbulas ab intra, non multum ponderábis volántia verba. Est non parva prudéntia, silére?sílere in témpore malo et intrórsus ad me convérte, nec humano iudício disturbári. 2. Non sit pax tua in ore hóminum; sive enim bene sive male interpretáti fúerint, non es ídeo alter homo. Ubi est vera pax et vera glória? Nonne in me? Et qui non appetit homínibus placére, nec timet displicére, multa perfruétur pace. Ex inordináto?inordinato amóre et vano timóre orítur omnis inquietúdo cordis et distráctio sénsuum.

CAPUT XXIX. Quáliter instánte tribulatióne Deus invocándus est et benedicéndus

1. Sit nomen tuum, Dómine?Domíne, benedíctum in sácula, qui voluísti hanc temptatiónem et tribulatiónem veníre super me. Non

possum eam effúgere?effugére, sed necesse hábeo ad te confúgere?confugére, ut me ádiuves et in bonum mihi convértas. Dómine?Domíne, modo sum in tribulatióne, et non est cordi meo bene, sed multum vexor a præsénti passióne. Et nunc, pater dilécte, quid dicam? Deprehénsus sum inter angústias. Salvífica me ex hora hac. Sed proptérea veni in hanc horam, ut tu clarificéris, cum fúero válide humiliátus et per te liberátus. Compláceat tibi, Dómine?Domíne, ut éruas me: nam ego pauper quid ágere?agére possum, et quo ibo sine te? Da patiéntiam, Dómine?Domíne, étiam hac vice. Adiuva me, Deus meus, et non timébo, quantumcúmque gravátus fúero. 2. Et nunc inter hæc quid dicam? Dómine?Domíne, fiat volúntas tua. Ego bene mérui tribulári et gravári. Opórtet útique?utíque, ut sustineam, et útinam patiénter, donec tránseat tempésta et mélius fiat! Potens est autem omnípotens manus tua, étiam hanc temptatiónem a me auférre et eius ímpetum mitigáre, ne penítus?pénitus succúm-bam, quemádmódum et prius sápius egísti mecum, Deus meus, misericórdia mea. Et quanto mihi difficílius, tanto tibi facílior est hæc mutátio dexteræ excélsi.

CAPUT XXX. De divíno peténdo auxílio et confidéntia recuperándæ grátiae

1. Fili, ego Dóminus, confórtans in die tribulatiónis. Vénias ad me, cum tibi non fúerit bene. Hoc est, quod máxime consolatiónem ímpedit cæléstem, quia tárdius te convértis ad oratiónem. Nam ánte-quam?antéquam me inténte roges, multa ínterim solácia quæris, et récreas te in extérnis. Ideóque fit, ut parum ómnia prosint, donec advértas, quia ego sum, qui éruo sperántes in me, nec est extra me valens auxílium, neque útile consílium, sed neque durábile remé-

dium. Sed iam resúptō spírítu post tempestátem reconvalésce in luce miseratiónum meárum?méarum; quia prope sum, dicit Dóminus, ut restáurem univérſa, non solum íntegre, sed et abundánter accumuláte. 2. Numquid mihi quicquam est difficile? aut ero símilis dicéti et non faciéti? Ubi est fides tua? Sta fírmiter et perseve-ránter. Esto longánimis et vir fortis; véniet tibi consolátio in témpore suo. Expeta me, expécta; véniam et curábo te. Temptátio est, quæ te vexat, et formído?fórmido vana, quæ te extérret. Quid impórtat sollicitúdo de futúris contingéntibus, nisi ut tristítiam super tristítiam hábeas? Sufficiat diéi malítia sua. Vanum est et inútile, de futúris conturbári vel gratulári, quæ forte numquam evénient. 3. Sed humánum est, huiúsmodi imaginatió nibus illúdi, et parvi adhuc ánimi signum, tam léviter trahi ad suggestiónem inimíci. Ipse enim non curat, utrum veris an falsis illúdat et decípiat, utrum præsén-tium amóre, aut futurórum formídine?formidíne prostérnat. Non ergo turbétur cor tuum, neque formídet. Crede in me, et in miseri-córdia mea habéto fidúciā. Quando tu putas te elongátum a me, sæpe sum propínquior. Quando tu æstimas pæne totum pérditum, tunc sæpe máius?maius meréndi instat lucrū. Non est totum pér-ditum, quando res áccidit?accídit in contrárium. Non debes iudicá-re secúndum præsens sentíre, nec sic gravitáti alícui, undecúmque veniéti, inhærére et accípere, tamquam omnis spes sit abláta emer-géndi. 4. Noli putáre te relíctum ex toto, quamvis ad tempus tibi míserim áliquam?áliquam tribulatió nem vel étiam optátam subtrá-xerim consolatió nem: sic enim transítur ad regnum cælórum. Et hoc sine dúbio magis expedit tibi et céteris servis meis, ut exerci-témini advérsis, quam si cuncta ad líbitum haberétis. Ego novi co-

gitationes absconditas, quia multum expedit pro salute tua, ut interdum sine sapore relinquaris, ne forte elevens in bono successu, et tibi ipsi placere velis in eo, quod non es. Quod dedi, auferre possum, et restituere? restituere, cum mihi placuerit. 5. Cum dederò, meum est, cum retraxero, tuum non tui, quia meum est omne datum bonum et omne donum perfectum. Si tibi admiserò gravitatem aut quamlibet contrarietatem, ne indigneris, neque concidat? concidat cor tuum: ego cito sublevare possum et omne onus in gaudium transmutare. Verumtamen iustus sum et recommendabilis multum, cum sic facio tecum. 6. Si recte sapis et in veritate aspicias, numquam debes propter adversa tam deiecte contristari, sed magis gaudere et gratias agere? agere, immo hoc unicum reputare gaudium, quod affligens te doloribus non parco tibi. Sicut dilexit me Pater, et ego vos diligo, dixi dilectis discipulis meis, quos utique? utique non misi ad gaudia temporalia, sed ad magna certamina, non ad honores, sed ad despectiones, non ad otium, sed ad labores, non ad requiem, sed ad afferendum fructum multum in patientia. Horum memento, fili mi, verborum.

CAPUT XXXI. De neglectu omnis creaturæ, ut Creator possit inveniri

1. Domine? Domine, bene indigeo adhuc maiori gratia, si debeam illuc pervenire, ubi me nemo poterit nec ulla creatura impedire. Nam quamdiu res aliqua me retinet, non possum libere? libere ad te volare. Cupiebat libere? libere volare, qui dicebat: Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo et requiescam? Quid simplici oculo quietius? Et quid liberior nil desiderante in terris? Opórtet igitur omnem supertransire creaturam, et se ipsum perfecte deserere? de-

serére, ac in excéssu mentis stare, et vidére, te ómnium conditórem cum creatúris nil símile habére. Et nisi quis ab ómnibus creatúris fúerit expeditus, non póterit libére?libere inténdere?intendére divínis. Ideo enim pauci inveniúntur contemplatívi, quia pauci sciunt se a peritúris et creatúris ad plenum sequestrári. 2. Ad hoc magna requíritur grátia, quæ ánimam levet et supra semet ipsam rápiat. Et nisi homo sit in spírítu elevátus et ab ómnibus creatúris liberátus ac Deo totus únitus?únitus, quidquid scit, quidquid étiam habet, non est magni pónderis. Diu parvus erit et infra iacébit, qui áliquíd magnum æstimat, nisi solum unum imménsum, ætérnum bonum. Et quidquid Deus non est, nihil est et pro níhilo computári debet. Est magna différentia, sapiéntia illumináti et devóti viri et sciéntia litterátí atque studiósí cléríci. Multo nobílior est illa doctrína, quæ de sursum ex divína influéntia manat, quam quæ laborióse humano acquíritur ingénio. 3. Plures reperiúntur contemplatiónem desideráre; sed quæ ad eam requirúntur, non student exercére. Est magnum impediméntum, quia in signis et sensibílibus rebus statur, et parum de perfécta mortificatióne habétur. Nécio quid est, quo spírítu dúcimur, et quid præténdimus, qui spirituáles dici vidémur, quod tantum labórem et ampliórem sollicitúdinem pro transitóriis et vílibus rebus ágimus, et de interiórius nostris vix raro plene recolléctis sén-sibus cogitámus. 4. Pro dolor! statim post módicam recollectionem foras erúmpimus, nec ópera nostra distrícta examinatióne trutinámus. Ubi iacent afféctus nostri, non atténdimus, et quam impúra sint ómnia, non deplorámus. Omnis quippe caro corrúperat viam suam, et ídeo sequebátur dilúvium magnum. Cum ergo intérior afféctus noster multum corrúptus sit, necesse est, ut áctio sequens,

index caréntiæ interiôris vigôris, corrumpátur. Ex puro corde procedit fructus bonæ vitæ. 5. Quantum quis fécerit, quæritur; sed ex quanta virtúte agit, non tam studiôse pensátur. Si fúerit fortis, dives, pulcher, hábilis, vel bonus scriptor, bonus cantor, bonus laborátor, investigátur; quam pauper sit spíritu, quam pátiens et mitis, quam devótus et intérnus, a multis tacétur. Natúra exterióra hómínis respicit, grátia ad interióra se convértit. Illa frequénter fállitur; ista in Deo sperat, ut non decipiátur.

CAPUT XXXII. De abnegatióne sui et abdicatióne omnis cupiditátis

1. Fili, non potes perféctam possidére?possidere libertátem, nisi totaliter ábneges temet ipsum. Compediti sunt omnes proprietárii et sui ipsíus amatóres cúpidi, curiosi, gyróvagi, quæréntes semper móllia, non quæ Iesu Christi, sed hoc sæpe fingéntes et componéntes, quod non stabit. Períbit enim totum, quod non est ex Deo ortum. Tene breve et consummátum verbum: Dimítte ómnia, et invénies ómnia; relínque cupídinem, et repéries réquiem. Hoc mente pertrácta; et cum impléveris, intélleges ómnia. 2. Dómine?Domíne, hoc non est opus uníus diéi, nec ludus parvulórum; immo in hoc brevi inclúditur omnis perféctio religiosórum. 3. Fili, non debes avérti, nec statim déici, audíta?áudita via perfectórum; sed magis ad sublimióra provocári, et ad minus ad hæc ex desidério suspiráre. Utinam sic tecum esset, et ad hoc pervenísses, ut tui ipsíus amátor non esses, sed ad nutum meum pure stares, et eius, quem tibi præpósui, Patris: tunc mihi valde placéres, et tota vita tua in gáudio et pace transíret. Adhuc multa habes ad relinquéndum: quæ nisi mihi ex íntegro resignáveris, non acquíres, quod póstulas. Suádeo tibi

émere?emére a me aurum ignítum, ut lócuples fias, id est, cæléstem sapiéntiam ómnia ínfima conculcántem. Postpóne terrénam sapiéntiam, omnem humánam et própriam complacéntiam. 4. Dixi, vilióra tibi eménda pro pretiósus et altis in rebus humánis. Nam valde vilis et parva ac pæne obliuioni trádita vidétur vera cæléstis sapiéntia; non sápiens alta de se, nec magnificári quærens in terra: quam multi ore tenus prædicant?prædicant, sed vita longe disséntiunt: ipsa tamen est pretiósus margaríta a multis abscondita.

CAPUT XXXIII. De instabilitáte cordis et de intentiône fináli ad Deum habénda

1. Fili, noli crédere?credére afféctui tuo; qui nunc est, cito mutábitur in áliud. Quámduu víxeris, mutabilitáti subiéctus es, étiam nolens: ut modo lætus, modo tristis, modo pacátus, modo turbátus, nunc devótus, nunc indevótus, nunc studiósus, nunc acediósus, nunc gravis, nunc levis inveniáris. Sed stat super hæc mutabília sápiens et bene doctus in spíritu, non atténdens, quid in se séntiat, vel qua parte flet ventus instabilitátis, sed ut tota inténtio mentis eius ad débitum et optátum proficiat finem. Nam sic póterit unus et idem inconcusúsque permanére, símplici intentiόνis óculo per tot vários événtus ad me imprætermísse dirécto. 2. Quanto autem púrior fúerit intentiόνis óculus, tanto constántius inter diversas itur procéllas. Sed in multis calígat óculus puræ intentiόνis; respícitur enim cito in áliquod delectábile, quod occúrrit. Nam et raro totus liber quis invenítur a nævo próprie exquisitiόνis. Sic Iudæi olim vénerant in Bethániam ad Martham et Máriam?Maríam, non propter Iesum tantum, sed et ut Lázarus vidérent. Mundándus est ergo intentiόνis óculus, ut sit simplex et rectus, atque ultra ómnia vária média?medía ad me

dirigendus.

CAPUT XXXIV. Quod amánti sapit Deus super ómnia et in ómnibus

1. Ecce, Deus meus et ómnia. Quid volo ámplius, et quid felícitus desideráre possum? O sápidum et dulce verbum! sed amánti Verbum, non mundum, nec ea, quæ in mundo sunt. Deus meus et ómnia. Intellegénti satis dictum est, et sæpe repétere?repetére iucúndum est amánti. Te síquidem præsénte iucúnda sunt ómnia; te autem absén-te fastídiunt cuncta. Tu facis cor tranquíllum et pacem magnam lætitiámque festívam. Tu facis bene sentíre de ómnibus et in ómnibus te laudáre, nec potest áliquid sine te diu placére; sed si debet gratum esse et bene sápere, opórtet grátiam tuam adésse et condíménto tuæ sapiéntiæ condíri. 2. Cui tu sapis, quid ei recte non sápiet? Et cui tu non sapis, quid ei ad iucunditátem esse póterit? Sed defíciunt in sapiéntia tua mundi sapiéntes, et qui carnem sápiunt: quia ibi plúrima vánitas, et hic mors invenítur. Qui autem te per contéptum mundanórum et carnis mortificatiónem sequúntur, vere sapiéntes esse cognoscúntur: quia de vanitáte ad veritátem, de carne ad spíritum transferúntur. Istis sapit Deus: et quidquid boni invenítur in creatúris, totum ad laudem réferunt sui conditóris. Dissímilis tamen, et multum dissímilis sapor Creatóris et creatúræ, æternitátis et témporis, lucis increátæ et lucis illuminátæ. 3. O lux perpétua, cuncta creáta transcéndens lúmina, fúlgora coruscationem de sublími penetrántem ómnia cordis mei íntima. Purífica, lætífica, clarífica et vivífica spíritum meum, cum suis poténtiis ad inhæréndum tibi iubilois excéssibus. O quando véniet hæc beáta et desiderábilis hora, ut tua me sáties præséntia et sis mihi ómnia in ómnibus?

Quámdiu hoc datum non fúerit, nec plenum gáudium erit. Adhuc, pro dolor, vivit in me vetus homo, non est totus crucifíxus, non est perfécte mórtuus. Adhuc concupíscit fórtiter contra spíritum, bella movet intestína, nec regnum ánimæ pátitur esse quiétum. 4. Sed tu, qui domináris potestáti maris et motum flúctuum eius mítigas, exúrge, ádiuva me. Díssipa gentes, quæ bella volunt; contére?cóntere eas in virtúte tua. Osténde, quæso, magnália tua, et glorificétur délixtera tua: quia non est spes ália nec refúgium mihi, nisi in te, Dómine?Domíne Deus meus.

CAPUT XXXV. Quod non est secúritas a temptatióne in hac vita

1. Fili, numquam secúrus es in hac vita, sed quoad víxeris, semper arma spirituália tibi sunt necessária. Inter hostes versáris, et a dextris et a sinístris impugnaris. Si ergo non úteris?utéris úndique scuto patiéntiæ, non eris diu sine vúlnerē. Insuper, si non ponis cor tuum fixe in me, cum mera voluntáte cuncta patiéndi propter me, non póteris?potéris ardórem istum sustinére, nec ad palmam pertíngere?pertingére beatórum. Opórtet te ergo viríliter ómnia pertransíre et poténti manu uti advérsus obiécta. Nam vincénti datur manna, et torpénti relínquitur multa miséria. 2. Si quæris in hac vita réquiem, quómodo tunc pervénies ad ætérrnam réquiem? Non ponas te ad multam réquiem, sed ad magnam patiéntiam. Quære veram pacem, non in terris, sed in cælis, non in homínibus nec in céteris creatúris, sed in Deo solo. Pro amóre Dei debes ómnia libénter subíre, labóres scílicet et dolóres, temptatiónes, vexatiónes, anxietates, necessitátes, infirmitátes, iniúrias, oblocutiónes, reprehensiónes, humiliatiónes, confusiónes, correctiόnes et despectiόnes. Hæc iuvant ad virtútem, hæc probant Christi tirónem, hæc fábricant cæ-

léstem corónam. Ego reddam mercédem ætérnam pro brevi labóre, et infinítam glóriam pro transitória confusióne. 3. Putas tu, quod semper habébis pro tua voluntáte consolatiónes spirituáles? Sancti mei non semper habuérunt tales, sed multas gravitátes et temptatiónes várias magnásque desolatiónes. Sed patiénter sustinuérunt se in ómnibus, et magis confísi sunt Deo, quam sibi, sciéntes, quia non sunt condígnæ passiónes huius témporis ad futúram glóriam promeréndam. Vis tu statim habére, quod multi post multas lácrimas et magnos labóres vix obtinuérunt? Expeta Dóminum, viríliter age, et confortáre; noli diffídere? diffídere, noli discédere? discédere, sed corpus et ánimam expóne constánter pro glória Dei. Ego reddam pleníssime, ego tecum ero in omni tribulatióne.

CAPUT XXXVI. Contra vana hóminum iudícia

1. Fili, iacta cor tuum fírmiter in Dómino, et humánum ne métuas iudícium, ubi te consciéntia pium reddit et insóntem. Bonum est et beátum táliter pati, nec hoc erit grave húmili cordi et Deo magis quam sibi ipsi confidénti. Multi multa loquúntur, et ídeo parva fides est adhibénda. Sed et ómnibus satis esse, non est possíbile. Etsi Paulus ómnibus stúduit in Dómino placére et ómnibus ómnia factus est, tamen étiam pro mínimo duxit, quod ab humáno die iudicátus fuit. 2. Egit satis pro aliórum ædificatióne et salúte, quantum in se erat et póterat; sed ne ab áliis aliquándo iudicarétur, vel non despicérétur, cohibére non pótuit. Ideo totum Deo commísit, qui totum nóverat; et patiéntia ac humilitáte contra ora loquéntium iníqua aut étiam vana ac mendósa cogitántium atque pro líbitu suo quæque iactántium se deféndit. Respóndit tamen intérdum, ne infírmis ex sua taciturnitáte generarétur scándalum. 3. Quis tu, ut tíneas a mortáli

hómīne? Hódie est, et cras non compáret? cómparet. Deum time, et hómīnum terróres non expavésces. Quid potest áliquis in te verbis aut iniúriis? Sibi pótius nocet, quam tibi; nec póterit iudícium Dei effúgere?effugére, quicúmque est ille. Tu habe Deum præ óculis, et noli conténdere?contendére verbis querulósīs. Quodsi ad præsens tu vidéris?víderis succúm̃bi et confusió̃nem pati, quam non meruísti: ne indignéris ex hoc, neque per impatiéntiam mínuas corónam tuam, sed ad me pótius rēspice in cælum, qui potens sum erípere ab omni confusió̃ne et iniúria, et unicuíque réddere?reddére secúndum ópera sua.

CAPUT XXXVII. De pura et íntegra resignatione sui ad obtinéndam cordis libertátem

1. Fili, relínque te, et invénies me. Sta sine electió̃ne et omni proprietáte, et lucráberis semper. Nam et adiciétur tibi ámplior grátia, statim ut te resignáveris nec resúmpseris. 2. Dómine?Domíne, quótiens me resignábo, et in quibus me relínquam? 3. Semper et omni hora: sicut in parvo, sic et in magno. Nihil excípio, sed in ómnibus te nudátum inveníri volo. Alióquin, quómodo póteris?potéris esse meus et ego tuus, nisi fúeris ab omni próp̃ria voluntáte intus et foris spoliátus? Quanto celérius hoc agis, tanto mélius habébis, et quanto plénius et sincérius, tanto mihi plus placébis, et ámplius lucráberis. 4. Quidam se resignant, sed cum áliqua exceptió̃ne: non enim plene Deo confidunt, ídeo sibi providére sátagunt. Quidam étiam primo totum ófferunt, sed póstea temptatió̃ne pulsáti ad próp̃ria rédeunt, ídeo mínime in virtúte proficiunt. Hi ad veram puri cordis libertátem et iucúndæ familiaritátis meæ grátiam non pertíngent, nisi íntegra resignatione et cotidiána sui immolatió̃ne prius facta; sine qua

non stat nec stabit únio fruitiva. 5. Dixi tibi sæpíssime, et nunc íterum dico: Relínque te, resígna te, et frúeris?fruérís magna intérna pace. Da totum pro toto; nil exquíre, nil répete; sta pure et inhæsitanter in me, et habébis me. Eris liber in corde, et ténebræ non conculcábunt te. Ad hoc conáre, hoc ora, hoc desídera, ut ab omni proprietáte possis expoliári, et nudus nudum Iesum sequi, tibi mori et mihi æternáliter vívere?vivére. Tunc deficient omnes vanæ phantásia, conturbatiónes iníquæ et curæ supérflua. Tunc étiam recédet immoderátus timor, et inordinátus amor moriétur.

CAPUT XXXVIII. De bono regímine in extérnis et recúrsu ad Deum in perículis

1. Fili, ad istud diligénter téndere?tendére debes, ut in omni loco et actióne seu occupatióne extérna sis íntimus liber et tui ipsíus potens, et sint ómnia sub te, et tu non sub eis: ut sis dóminus actiónum tuárum et rector, non servus, nec emptítius, sed magis exémpтус ve-rúsque Hebræus, in sortem ac libertátem tránsiens filiórum Dei: qui stant super præséntia et speculántur æténa, qui transitória sinístro intuéntur óculo et dextro cæléstia: quos temporália non trahunt ad inhæréndum, sed trahunt ipsi magis ea ad bene serviéndum, prout ordináta sunt a Deo et institúta a summo opífice, qui nil inordinátum?inordinátum in sua relíquit creatúra. 2. Si étiam in omni événtu stas non in apparéntia extérna, nec óculo carnáli lustras visa vel audíta?áudita, sed mox in quálibet causa intras cum Moýse?Moýse in tabernáculum ad consuléndum Dóminum: áudies nonnúnquam divínium respónsum, et rédies instrúctus de multis præséntibus et futúris. Semper enim Moýses?Moýses recúrsum hábuit ad tabernáculum pro dúbiis et quæstiónibus solvéndis, fugítque ad oratiónis

adiutórium, pro perículis et improbitátibus hóminum sublevándis. Sic et tu confúgere?confugére debes in cordis tui secretárium, divínium inténtius implorándo suffrágium. Proptérea namque Iósue et filii Israel?Israél a Gabaonítis legúntur decépti: quia os Dómini prius non interrogavérunt, sed nímium créduli dúlcibus sermónibus, falsa pietáte delúsi sunt.

CAPUT XXXIX. Quod homo non sit importúnus in negótiis

1. Fili, commítte mihi semper causam tuam, ego bene dispónam in témpore suo. Expeta ordinatióem meam, et sénties inde proféc-tum. 2. Dómine?Domíne, satis libénter tibi omnes res commítto, quia parum potest cogitátio mea profícere. Utinam non multum adhærérem futúris evéntibus, sed ad beneplácitum tuum incunctánter me offérrem! 3. Fili, sæpe homo rem áliquam?alíquam veheménter ágitat, quam desíderat; sed cum ad eam pervénerit, áliter sentíre íncipit: quia affectiões circa idem non sunt durábiles, sed magis de uno ad áliud impéllunt. Non est ergo mínimum, étiam in mínimis se ipsum relínquere?relinquére. 4. Verus profécus hóminis est abnegátio sui ipsíus, et homo abnegátus valde liber est et secúrus. Sed antíquus hostis, ómnibus bonis advérsans, a temptatióne non cessat; sed die noctúque graves molítur insídias, si forte in láqueum decep-tiónis possit præcipitáre incáutum. Vigilate et oráte, dicit Dóminus, ut non intrétiis in temptatióem.

CAPUT XL. Quod homo nihil boni ex se habet et de nullo gloriári potest

1. Dómine?Domíne, quid est homo, quod memor es eius, aut fílius hóminis, quia vísitas eum? Quid promérui homo, ut dares illi grátiam tuam? Dómine?Domíne, quid possum cónqueri, si me désaris;

aut quid iuste obtēdere?obtendēre possum, si, quod peto, non fé-
ceris? Certe hoc in veritáte cogitāre possum et dicere?dicere: Dó-
mine?Domíne, nihil sum, nihil possum, nihil boni ex me hábeo; sed
in ómnibus deficio et ad nihil semper tendo. Et nisi a te fúero adiú-
tus et intérius informátus, totus effícior tépidus et dissolútus. 2. Tu
autem, Dómine?Domíne, semper idem ipse es, et pérmanes?permá-
nes in ætérnum semper bonus, iustus et sanctus, bene, iuste ac sanc-
te agens ómnia, et dispónens in sapiéntia. Sed ego, qui ad deféctum
sum magis pronus quam ad proféctum, non sum semper in uno sta-
tu perdúrans, quia semper témpora mutántur super me. Verúmta-
men cito mélius fit, cum tibi placúerit, et manum porréxeris adiu-
trícem, quia tu solus sine humáno suffrágio póteris?potéris auxiliári
et in tantum confirmáre, ut vultus meus ámplius in divérsa non mu-
tétur, sed in te uno cor meum convertátur et quiéscat. 3. Unde, si
bene scirem omnem humánam consolatiónem abícere, sive propter
devotiónem adipiscéndam, sive propter necessitátem, qua compél-
lor te quærere?quærére, quia non est homo, qui me consolétur, tunc
possem mérito de grátia tua speráre et de dono novæ consolatiónis
exultáre. 4. Grátias tibi, unde totum venit, quotienscúmque mihi
bene succédit. Ego autem vánitas et níhilum ante te, incónstans ho-
mo et infirmus. Unde ergo possum gloriári, aut cur áppetito reputári?
Numquid de níhilo? et hoc vaníssimum est. Vere inánis glória ma-
la pestis, vánitas máxima: quia a vera trahit glória et cælésti spóliat
grátia. Dum enim homo cómplacet?complácet sibi, displicet tibi:
dum ínhiat láudibus humánis, privátur veris virtútibus. 5. Est au-
tem vera glória et exultátio sancta, gloriári in te et non in se, gaudére
in nómine?nomíne tuo, non in própria virtúte, nec in áliqua creatúra

delectári, nisi propter te. Laudétur nomen tuum, non meum; magnificétur opus tuum, non meum; benedicátur nomen sanctum tuum, nihil mihi autem attribuátur de láudibus hóminum. Tu glória mea, tu exultátio cordis mei. In te gloriábor et exultábo tota die; pro me autem nihil, nisi in infirmitátibus meis. 6. Quærant Iudæi glóriam, quæ ab ínvicem est; ego hanc requíram, quæ a solo Deo est. Omnis quidem glória humána, omnis honor temporális, omnis altitúdo mundána, æternæ glóriæ tuæ comparáta, vánitas est et stultítia. O véritas mea et misericórdia mea, Deus meus, Trínitas beáta, tibi soli laus, honor, virtus, glória, per infiníta sæculórum sácula.

CAPUT XLI. De contémpitu omnis temporális honóris

1. Fili, noli tibi attráhere?attrahére, si vídeas álios honorári et elevári, te autem déspecti et humiliári. Erige cor tuum ad me in cælum, et non contristábit te contémpitus hóminum in terris. 2. Dómine?Domíne, in cæcitate sumus, et vanitate cito sedúcimur. Si recte me inspicio, numquam mihi facta est iniúria ab áliqua creatúra, unde nec iuste hábeo cónqueri advérsus te. Quia autem frequénter et gráviter peccávi tibi, mérito armátur contra me omnis creatúra. Mihi ígitur iuste debétur confúsio et contémpitus; tibi autem laus, honor et glória. Et nisi me ad hoc præparávero, quod velim libénter ab omni creatúra déspecti et relínqui, atque penítus?penítus nihil vidéri, non possum intérius pacificári et stabilíri, nec spirituáliter illuminári, neque plene tibi uníri.

CAPUT XLII. Quod pax non est ponénda in homínibus

1. Fili, si ponis pacem tuam cum áliqua persóna?persóna, propter tuum sentíre et convivére?convivere, instábilis eris et implicátus. Sed si recúrsum habes ad semper vivéntem et manéntem veritátem, non

contristábit amícus recédens aut móriens. In me debet ámici?amíci diléctio stare, et propter me diligéndus est, quisquis tibi bonus visus est et multum carus in hac vita. Sine me non valet nec durábit amicitia, nec est vera et munda diléctio, quam ego non cópulo. Ita mórtuus debes esse tálibus affectiónibus dilectorum hóminum, ut, quantum ad te pértinet, sine omni humano optáres esse consórtio. Tanto homo Deo magis appropínquat, quanto ab omni solácio terreno lóngius recédit. Tanto étiam áltius ad Deum ascéndit, quanto profúndius in se descéndit et plus sibi ipsi viléscit. 2. Qui autem sibi áliquid boni attríbuit, grátiam Dei in se veníre ímpedit, quia grátia Spíritus Sancti cor húmile semper quærit. Si scires te perfécte ad nihiláre atque ab omni creáto amóre evacuáre, tunc debérem in te cum magna grátia emanáre. Quando tu réspicis ad creatúras, subtráhitur tibi aspéctus Creatóris. Disce te in ómnibus propter Creatórem víncere?víncere, tunc ad divínam valébis cognitióem pertíngere?pertingére. Quantumcúmque módicum sit, si inordináte dilígitur et respícitur, retárdat a summo et vítiat.

CAPUT XLIII. Contra vanam et sæculárem sciéntiam

1. Fili, non te móveant pulchra et subtília hóminum dicta. Non enim est regnum Dei in sermóne, sed in virtúte. Atténde verba mea, quæ corda accéndunt et mentes illúminant, indúcunt compunctiόnem et váriam íngerunt consolatiόnem. Numquam ad hoc legas verbum, ut dóctior aut sapiéntior possis vidéri. Stude mortificatiόni vitiórum, quia hoc ámplius tibi próderit, quam notítia multárum difícilium quæstiόnum. 2. Cum multa légeris?legéris et cognóveris, ad unum semper opórtet redíre princípium. Ego sum, qui dóceo hóminem sciéntiam, et clariórem intellegéntiam párvulis tríbuo, quam ab

hómīne possit docéri. Cui ego loquor, cito sápiens erit et multum in spírītu profíciet. Væ eis, qui multa curiósā ab homínibus inquirunt, et de via mihi serviéndi parum curant. Véniet tempus, quando apparébit magíster magistrórum Christus, dóminus angelórum, cunctórum auditúrus lectiones, hoc est singulórum examináturus consciéntias. Et tunc scrutábitur Ierúsalem in lucérnis, et manifestá erunt abscondita tenebrárum, tacebúntque arguménta linguárum.

3. Ego sum, qui húmīlem in puncto élevo mentem, ut plures ætérnæ veritátis cápiat ratiónes, quam si quis decem annis studuísset in scholis. Ego dóceo sine strépitu verbórum, sine confusióne opiniónum, sine fastu honóris, sine pugnatione argumentórum. Ego sum, qui dóceo terréna despícere?despicére, præséntia fastidíre, ætérna quærere?quærére, ætérna sápere, honóres fúgere?fugére, scándala sufferre, omnem spem in me pónere?ponére, extra me nil cúpere, et super ómnia me ardénter amáre. 4. Nam quidam, amándo me íntime, dídicit divína et loquebátur mirabília. Plus profécit in relinquéndo ómnia, quam in studéndo subtília. Sed áliis loquor comúnia, áliis speciália; alíquibus in signis et figúris dúlciter appáreo, quibúsdam vero in multo lúmine revélo mystéria. Una vox librórum, sed non omnes æque infórmat: quia intus sum doctor veritátis, scrutátor cordis, cogitatiónum intelléctor, actiónum promótor, distríbuens síngulis, sicut dignum iudicávero.

CAPUT XLIV. De non attrahéndo sibi res exterióres

1. Fili, in multis opórtet te esse ínscium, et æstimáre te tamquam mórtuum super terram, et cui totus mundus crucifíxus sit. Multa étiam opórtet surda aure pertransíre, et quæ tuæ pacis sunt, magis cogitáre. Utílius est óculos a rebus displicéntibus avértere?averté-

re et unicuique suum sentire relinquare?relinquere, quam contentiós sermonibus deservire. Si bene steteris cum Deo et eius iudicium aspexeris, facilius te victum portabis. 2. O Dómine?Domíne, quousque venimus?vénimus? Ecce, damnum deflétur temporále, pro módico quæstu laborátur et cúrritur, et spirituále detriméntum in obliuionem transit, et vix sero redítur. Quod parum vel nihil prodest, attenditur; et quod summe necessárium est, negligenter præteritur?præterítur: quia totus homo ad extérna défluit; et nisi cito resipíscat, libens in exterióribus iacet.

CAPUT XLV. Quod ómnibus non est credéndum, et de fáciili lapsu verbórum

1. Da mihi auxílium, Dómine?Domíne, de tribulatióne, quia vana salus hóminis. Quam sæpe ibi non ínveni?invéni fidem, ubi me habere putávi? Quótiens étiam ibi répperi, ubi minus præsumpsi? Vana ergo spes in homínibus, salus autem iustórum in te, Deus. Benedíctus sis, Dómine?Domíne Deus meus, in ómnibus, quæ accidunt?accidunt nobis. Infirmi sumus et instábiles, cito fállimur et permutámur. 2. Quis est homo, qui ita caute et circumspecte in ómnibus se custodíre valet, ut aliquándo in áliquam?alíquam deceptiόνem vel perplexitátem non véniat? Sed qui in te, Dómine?Domíne, confidit?cónfidit, ac simplici ex corde quærit, non tam fáciile lábitur. Et si incíderit áliquam?alíquam tribulatióne, quocúmque modo fúerit étiam implicátus, cítius per te eruétur, aut a te consolábitur: quia tu non déseres in te sperántem usque in finem. Rarus fidus amícus, in cunctis amíci?amíci perseverans pressúris. Tu, Dómine?Domíne, tu solus es fidelíssimus in ómnibus, et præter te non est alter talis. 3. O quam bene sapuit sancta illa ánima, quæ dixit: Mens mea

solidáta est et in Christo fundáta. Si ita mecum foret, non tam fá-cile timor humánus me sollicitáret, nec verbórum iácula movérent. Quis ómnia prævidére, quis præcavére futúra mala súfficit? Si præ-vísa sæpe étiam lædunt, quid improvísá nisi gráviter fériunt? Sed quare mihi mísero non mélius provídi?próvidi? Cur étiam tam fá-cile áliis crédidi? Sed hómines sumus, nec áliud quam frá-giles hómines sumus, étiam si ángeli a multis æstimámur et dí-cimur. Cui credam, Dómine?Domíne? cui, nisi tibi? Véritas es, quæ non fallis, nec falli potes. Et rursum: Omnis homo mendax, infírmus, instábilis et lá-bilis máxime in verbis, ita ut statim vix credi débeat, quod rectum in fá-cie sonáre vidétur. 4. Quam prudénter præmonuísti, cavéndum ab homínibus, et quia inimíci hóminis doméstici eius; nec credéndum, si quis díxerit: Ecce hic, aut: Ecce illic. Doctus sum damno meo, et útinam ad cautélam maiórem, et non ad insipiéntiam mihi. Cautus esto, ait quidam, cautus esto, serva apud te, quod dico. Et dum ego síleo et absconditum credo, nec ille sílere?sílere potest, quod silén-dum pétiit, sed statim prodit me et se, et ábiit. Ab huiúsmodi fá-bulis?fabúlis et incáutis homínibus protége me, Dómine?Domíne, ne in manus eórum incidam?incidam, nec umquam tália commíttam. Verbum verum et stá-bile da in os meum, et linguam cállidam?callí-dam longe fac a me. Quod pati nolo, omnímode cavére débeo. 5. O quam bonum et pacíficum de áliis sílere?sílere, nec indifferénter ómnia crédere?credére, neque de fá-cili ultérius effári, paucis se ip-sum reveláre, te semper inspectórem cordis quárere?quærére, nec omni vento verbórum circumféri, sed ómnia íntima et extérna se-cúndum plácitum tuæ voluntátis optáre pérfici! Quam tutum pro conservatióne cæléstis grátiae humánam fúgere?fugére apparéntiam,

nec appetere, quæ foris admiratiónem vidéntur præbére, sed ea tota sedulitate sectári, quæ vitæ emendatiónem dant et fervórem! Quam multis nócuit virtus scita ac præprópere laudáta! Quam sane prófuit grátia siléntio serváta in hac frágili vita, quæ tota temptátio fertur et milítia!

CAPUT XLVI. De confidéntia in Deo habénda, quando insúrgunt verbórum iácula

1. Fili, sta fírmiter et spera in me. Quid enim sunt verba, nisi verba? Per aërem volant, sed lápidem non lædunt. Si reus es, cógita, quod libénter emendáre te velis; si nihil tibi cóncius es, pensa, quod velis libénter pro Deo hoc sustinére. Parum satis est, ut vel verba intérdum sustíneas, qui necdum fórtia vérbera toleráre vales. Et quare tam parva tibi ad cor tránseunt, nisi quia adhuc carnális es, et hómines magis, quam opórtet, atténdis? Nam quia déspectu métuus, reprehéndi pro excéssibus non vis, et excusatiónum umbrácula quæris.

2. Sed ínspecte te mélius, et agnóscas, quia vivit adhuc in te mundus et vanus amor placéndi homínibus. Cum enim bassari réfugis et confúndi pro deféctibus, constat útique?útique, quod nec verus húmilis sis, nec vere mundo mórtuus, nec mundus tibi crucifíxus. Sed audi verbum meum, et non curábis decem mília verba hóminum. Ecce, si cuncta contra te diceréntur, quæ fingi malitiosíssime possent; quid tibi nocérent, si omníno transíre permítteres, nec plus quam festúcam perpendéres?perpénderes? Numquid vel unum capíllum tibi extráhere?extrahére possent?

3. Sed qui cor intus non habet, nec Deum præ óculis, fácliter verbo movétur vituperatiónis. Qui autem in me confidit?cónfidit, nec próprio iudício stare appetit, absque humáno terróre erit. Ego enim sum iudex, et cógnitor

ómnium secretórum; ego scio, quáliter res acta est; ego iniuriántem novi et sustinétem. A me éxiit verbum istud, me permitténte hoc áccidit?accídit, ut reveléntur ex multis córdibus cogitatiónes. Ego reum et innocéntem iudicábo, sed occúlto iudício utrúmque ante probáre vólui. 4. Testimónium hóminum sæpe fallit; meum iudícium verum est, stabit, et non subvertétur. Latet plerúmque et paucis ad síngula patet; numquam tamen errat, nec erráre potest, étiam si óculis insipiéntium non rectum videátur. Ad me ergo curréndum est in omni iudício, nec próprio inniténdum arbítrio. Iustus enim non conturbábitur, quidquid a Deo ei accíderit. Etiam si iniúste áliquid contra eum prolátum fúerit, non multum curábit. Sed nec vane exultábit, si per álios rationabíliter excusétur. Pensat namque, quia ego sum scrutans corda et renes, qui non iúdico secúndum fáciem et humánam apparéntiam. Nam sæpe in óculis meis reperítur culpábile, quod hóminum iudício créditur laudábile. 5. Dómine?Domíne Deus, iudex iuste, fortis et pátiens, qui hóminum nosti fragilitátem et pravitátem, esto robur meum et tota fidúcia mea: non enim mihi súfficit consciéntia mea. Tu nosti, quod ego non novi; et ídeo in omni reprehensióne humiliáre me débui et mansuète sustinére. Ignósce quoque mihi propítius, quótiens sic non egi, et dona íterum grátiam ampliórís sufferéntiæ. Mélior est enim mihi tua copiósá misericórdia, ad consecutiónem indulgéntiæ, quam mea opináta iustítia, pro defensióne laténtis consciéntiæ. Et si nihil mihi cóncius sum, tamen in hoc iustificáre me non possum: quia remóta misericórdia tua, non iustificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

CAPUT XLVII. Quod ómnia grávia pro æténa vita sunt toleránda
1. Fili, non te frangant labóres, quos assumpsísti propter me, nec

tribulatiónes te deiciant usquequáque; sed mea promíssio in omni événtu te róboret et consolétur. Ego sufficiens sum ad reddéndum supra omnem modum et mensúram. Non diu hic laborábis, nec semper graváberis dolóribus. Expeta paulísper, et vidébis célerem finem malórum. Véniet una hora, quando cessábit omnis labor et tumúltus. Módicum est et breve omne, quod transit cum témpore. 2. Age, quod agis; fidéliter labóra in vínea mea, ego ero merces tua. Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sústine? sustíne viríliter contrária: digna est his ómnibus et maióribus proéliis vita æténa. Véniet pax in die una, quæ nota est Dómino; et erit non dies neque nox huius scílicet témporis, sed lux perpétua, cláritas infiníta, pax firma, et réquies secúra. Non dices tunc: Quis me liberábit de córpore mortis huius? Neque clamábis: Heu mihi, quia incolátus meus prolongátus est! quóniam præcipitábitur mors, et salus erit indefectiva, anxíetas nulla, iucúnditas beáta, societas dulcis et decóra? decóra. 3. O si vidísses sanctórum in cælo corónas perpétuas, quanta quoque nunc exúltant glória, qui huic mundo olim contemptíbles et quasi vita ipsa indígni putabántur; profécto te statim humiliáres usque ad terram, et affectáres pótius ómnibus subésse, quam uni præésse; nec huius vitæ lætos dies concupísceres, sed magis pro Deo tribulári gaudéres, et pro níhilo inter hómines computári, máximum lucrum dúceres. 4. O si tibi hæc sáperent, et profúnde ad cor transírent, quómodo audéres vel semel cónqueri? Nonne pro vita æténa cuncta laboriósas sunt toleránda? Non est parvum quid, pérdere? perdére aut lucrári regnum Dei. Leva ígitur fáciem tuam in cælo. Ecce, ego et omnes sancti mei mecum, qui in hoc sáculo magnum habuére certámen, modo gaudent, modo consolántur, modo secúri sunt, modo

requiēscunt, et sine fine mecum in regno patris mei permanēbunt.

CAPUT XLVIII. De die æternitātis et huius vitæ angústiiis

1. O supérnæ civitātis mánσιο beatíssima! O dies æternitātis claríssima, quam nox non obsúrat, sed summa véritas semper irrádiat; dies semper læta, semper secúra, et numquam statum mutans in contrária! O útinam dies illa illuxísset, et cuncta hæc temporália finem accepísset! Lucet quidem sanctis perpétua claritáte spléndida, sed non nisi a longe et per spéculum peregrinántibus in terra. 2. Norunt cæli cives, quam gaudiosa sit illa; gemunt éxules fílii Evæ, quod amára et tædiósa sit ista. Dies huius témporis parvi et mali, pleni dolóribus et angústiiis: ubi homo multis peccátis inquinátur, multis passió nibus irretítur, multis timóribus stríngitur, multis curis disténditur, multis curiositátibus distráhitur, multis vanitátibus implicátur, multis erróribus circumfúnditur, multis labóribus attératur, temptatió nibus gravátur, delíciis enervátur, egestáte cruciátur. 3. O quando finis horum malórum? quando liberábor a mísera servitúte vitiórum? quando memorábor, Dómine? Domíne, tui solús? quando ad plenum lætábor in te? Quando ero sine omni impediménto in vera libertáte, sine omni gravámine mentis et córporis? Quando erit pax sólida, pax imperturbábilis et secúra, pax intus et foris, pax ex omni parte firma? Iesu bone, quando stabo ad vidéndum te? quando contemplábor glóriam regni tui? quando eris mihi ómnia in ómnibus? O quando ero tecum in regno tuo, quod præparásti diléctis tuis ab ætérrno! Relíctus sum pauper et exul in terra hostíli, ubi bella cotidiána et infortúnia máxima. 4. Consoláre exílium meum, mítiga dolórem meum, quia ad te suspírat omne desidérium meum. Nam onus mihi totum est, quidquid hic mundus offert ad solárium. Desí-

dero te íntime frui, sed néqueo apprehéndere?apprehéndere. Opto inhærere cæléstibus, sed déprimunt res temporáles et immortificatæ passiónes. Mente ómnibus rebus superesse volo, carne autem invíte subesse cogor. Sic ego homo infélix mecum pugno, et factus sum mihi met ipsi gravis, dum spíritus sursum et caro quærit esse deórsum.

5. O quid intus pátiór, dum mente cæléstia tracto, et mox carnálium turba occúrrit oránti! Deus meus, ne elongéris a me, neque declínes in ira a servo tuo. Fúlgura coruscationem tuam et díssipa eas; emítte sagíttas tuas, et conturbéntur omnes phantásia inimíci. Recóllige sensus meos ad te; fac me oblivísci ómnium mundanórum; da cito abícere et contémnere?contemnere phantásmata vitiórum. Succúrre mihi, æténa véritas, ut nulla me móveat vánitas. Adveni?Advéni, cæléstis suávitás, et fúgiat a fácie tua omnis impúritas. Ignósce quoque mihi et misericórditer indúlge, quótiens præter te áliud in oratione revólvo. Confíteor étenim vere, quia valde distrácte me habere consuévi. Nam ibi multótiens non sum, ubi corporáliter sto aut sédeo; sed ibi magis sum, quo cogitationibus feror. Ibi sum, ubi cogitatio mea est. Ibi est frequénter cogitatio mea, ubi est, quod amo. Hoc mihi cito occúrrit, quod naturaliter deléctat aut ex usu placet. 6. Unde tu, véritas, apérte dixísti: Ubi enim est thesáurus tuus, ibi est et cor tuum. Si cælum díligo, libénter de cæléstibus penso. Si mundum amo, mundi felicitátibus congáudeo et de adversitatibus eius tristor. Si carnem díligo, quæ carnis sunt, sæpe imáginor. Si spíritum amo, de spirituálibus cogitare deléctor. Quæcúmque enim díligo, de his libénter loquor et áudio, atque tálium imáginés mecum ad domum repórto. Sed beátus ille homo, qui propter te, Dómine?Dómine, ómnibus creatúris licéntiam abeúndi tríbuit, qui natúræ vim

facit et concupiscéntias carnis fervóre spíritus crucifigit, ut serenáta consciéntia puram tibi oratiónem ófferat, dignúsque sit angélicis interésse choris, ómnibus terrénis foris et intus exclúsis.

CAPUT XLIX. De desidério ætérnæ vitæ, et quanta sint certántibus bona promíssa

1. Fili, cum tibi desidérium ætérnæ beatitúdinis désuper infúndi sentis, et de tabernáculo córporis exíre concupíscis, ut claritátem meam sine vicissitúdinis umbra contemplári possis: diláta cor tuum et omni desidério hanc sanctam inspiratiónem súscipe. Redde amplíssimas supérnæ bonitáti grátias, quæ tecum sic dignánte agit, cleménter vísitat, ardénter éxcitat, poténter súblevat, ne próprio pón-dere ad terréna labáris?lábaris. Neque enim hoc cogitátu tuo aut co-nátu áccipis, sed sola dignatióne supérnæ grátiae et divíni respéctus: quátenus in virtútibus et maióri humilitáte profícias, et ad futúra cer-támina te prépares, mihique toto cordis afféctu adhærere ac fervénti voluntáte stúdeas deservíre. 2. Fili, sæpe ignis ardet, sed sine fumo flamma non ascéndit. Sic et aliquórum desidéria ad cæléstia flagrant, et tamen a temptatióne carnális afféctus libéri?líberi non sunt. Idcír-co nec omníno pure pro honóre Dei agunt, quod tam desideránte ab eo petunt. Tale est et tuum sæpe desidérium, quod insinuásti fore tam importúnum. Non enim est hoc purum et perféctum, quod própria commoditáte est inféctum. 3. Pete, non quod tibi est de-lectábile et cómmodum, sed quod mihi est acceptábile atque hono-ríficum: quia, si recte iúdicas, meam ordinatiónem tuo desidério et omni desideráta præférre debes ac sequi. Novi desidérium tuum, et fréquentes gémitus audívi. Iam velles esse in libertáte glóriæ filiór-um Dei; iam te deléctat domus ætérna et cæléstis pátria gáudio ple-

na, sed nondum venit hora ista: sed est adhuc aliud tempus, scilicet tempus belli, tempus labóris et probatiónis. Optas summo repléri bono, sed non potes hoc ássequi modo. Ego sum: expécta me, dicit Dóminus, donec véniat regnum Dei. 4. Probándus es adhuc in terris et in multis exercitándus. Consolátio tibi intérdum dábitur, sed copiósa satíetas non concéditur. Confortáre ígitur, et esto robústus, tam in agéndo quam in patiéndo natúræ contrária. Opórtet te novum indúere?indúere hóminem et in álterum?altérum virum mutári. Opórtet te sæpe ágere?agére, quod non vis; et quod vis, opórtet relínquere?relinquére. Quod áliis placet, procéssum habébit; quod tibi placet, ultra non profíciet. Quod álii dicunt, audiétur; quod tu dicis, pro níhilo computábitur. Petent álii, et accípiunt; tu petes, nec impetrábis. 5. Erunt álii magni in ore hóminum, de te autem tacébitur. Aliis hoc vel illud committétur, tu autem ad nihil útilis iudicáberis. Propter hoc natúra quandóque contristábitur; et magnum, si silens portáveris. In his et simílibus multis probári solet fidélis Dómini servus, quáliter se abnegáre, et in ómnibus frángere?frangére quíverit. Vix est áliquíd tale, in quo tantúndem mori índiges, sicut vidére et pati, quæ voluntáti tuæ advérsa sunt; máxime autem, cum disconveniéntia et quæ minus utilia tibi appárent?ápparent, fieri iubéntur. Et quia non audes resístere?resistére altióri potestáti, sub domínio constitútus: ídeo durum tibi vidétur ad nutum altérius ambuláre et omne próprium sentíre omíttere?omittére. 6. Sed pensa, fili, horum fructum labórum, célerem finem atque præmium nimis magnum; et non habébis inde gravámen, sed fortíssimum patiéntiæ tuæ solámen. Nam et pro módica hac voluntáte, quam nunc sponte déseris, habébis semper voluntátem tuam in cælis. Ibi quippe invénies omne,

quod volúeris, omne, quod desideráre póteris?potéris. Ibi áderit tibi tótius?totíus facúltas boni sine timóre amitténdi. Ibi volúntas tua una semper mecum, nil cúpiet extráneum vel privátum. Ibi nullus resístet tibi, nemo de te conquerétur, nemo impédiet, nihil obviábit; sed cuncta desideráta simul erunt præséntia, totúmque afféctum tuum refícient et adimplébunt usque ad summum. Ibi reddam glóriam pro contumélia perpéssa, pállium laudis pro mæróre, pro loco novíssimo sedem regni in sácula. Ibi apparébit fructus obœdiéntiæ, gaudébit labor pæniténtiæ, et húmilis subiéctio coronábitur glorióse. 7. Nunc ergo inclína te humíliter sub ómnium mánibus; nec sit tibi curæ, quis hoc díxerit vel iússerit. Sed hoc magnópere curáto, ut sive prælátus seu iúnior aut æquális áliquid a te exposcerit vel innúerit, pro bono totum accípias, et sincéra voluntáte stúdeas adimplére. Quærat álius hoc, álius illud, gloriétur ille in illo, et iste in isto, laudetúrque míllies mille: tu autem nec in isto, nec in illo, sed in tui ipsíus gaude contémpitu, et in mei solíus beneplácito ac honóre. Hoc op-tándum est tibi, ut sive per vitam, sive per mortem Deus semper in te glorificétur.

CAPUT L. Quáliter homo desolátus se debet in manus Dei offérre
1. Dómine?Domíne Deus, sancte Pater, sis nunc et in ætérnum benedíctus, quia, sicut vis, sic factum est, et quod facis, bonum est. Lætétur in te servus tuus, non in se, nec in áliquo álio; quia tu solus lætítia vera, tu spes mea et coróna mea, tu gáudium meum et honor meus, Dómine?Domíne. Quid habet servus tuus, nisi quod a te ac-cépit, étiam sine mérito suo? Tua sunt ómnia, quæ dedísti et quæ fecísti. Pauper sum et in labóribus meis a iuventúte mea: et con-tristátur ánima mea nonnúnquam usque ad lácrimas, quandóque

étiam conturbátur ad se propter imminéntes passiónes. 2. Desídero pacis gáudium, pacem filiórum tuórum flágitó, qui in lúmine conso-
latiónis a te pascúntur. Si das pacem, si gáudium sanctum infúndis,
erit ánima servi tui plena modulatióne, et devóta in laude tua. Sed
si te subtráxeris, sicut sǽpíssime soles, non póterit cúrrere?currére
viam mandatórum tuórum, sed magis ad tundéndum pectus génua
eius incurvántur: quia non est illi sicut heri et núdius?nudius tér-
tius, quando splendébat lucérna tua super caput eius, et sub umbra
alárum tuárum protegebátur a temptatió nibus irruéntibus. 3. Pater
iuste et semper laudánde, venit hora, ut probétur servus tuus. Pater
amánde, dignum est, ut hac hora patiátur pro te áliquid servus tuus.
Pater perpétuo veneránde, venit hora, quam ab ætérno præsciébas
affutúram, ut ad módicum tempus succúmbat foris servus tuus, vi-
vat vero semper apud te intus. Páululum vilipendátur, humiliétur et
defíciat coram homínibus, passió nibus conterátur et languóribus: ut
íterum tecum in auróra novæ lucis resúrgat et in cæléstibus clarificé-
tur. Pater sancte, tu sic ordinásti et sic voluísti; et hoc factum est,
quod ipse præcepísti. 4. Hæc est enim grátia ad amícum tuum, pati
et tribulári in mundo pro amóre tuo, quotienscúmque et a quocúm-
que id permíseris fíeri. Sine consílio et providéntia tua et sine causa
nihil fit in terra. Bonum mihi, Dómine?Domíne, quod humiliásti
me, ut discam iustificatiónes tuas, et omnes elatiónes cordis atque
præsumptiões abíciam. Utile mihi, quod confúsió coopérui fá-
ciem meam; ut te pótius, quam hómines ad consolándum requíram.
Dídici étiam ex hoc inscrutábile iudícium tuum expavéscere?expa-
vescére: qui affligis iustum cum ímpio, sed non sine æquitáte et iu-
stitia. 5. Grátias tibi ago, quia non pepercísti malis meis, sed attrivísti

me verbéribus amáris, inflígens dolóres et immíttens angústias foris et intus. Non est, qui me consolétur ex ómnibus, quæ sub cælo sunt, nisi tu, Dómine?Domíne Deus meus, cæléstis médicus animárum: qui pércutis et sanas, dedúcis?déducis ad ínferos et redúcis?réducis. Disciplína tua super me, et virga tua ipsa me docébit. 6. Ecce, Pater dilécte, in mánibus tuis sum ego, sub virga correctiónis tuæ me inclíno. Pércute dorsum meum et collum meum, ut incúrvem ad voluntátem tuam tortuositátem meam. Fac me pium et húmilem discipulum, sicut bene fácere consuevísti, ut ámbulem ad omnem nutum tuum. Tibi me et ómnia mea ad corrigéndum comméndo; mélius est hic córripi, quam in futúro. Tu scis ómnia et síngula, et nil te latet in humána consciéntia. Antequam?Antéquam fiant, nosti ventúra: et non opus est tibi, ut quis te dóceat aut admóneat de his, quæ gerúntur in terra. Tu scis, quid éxpedit ad proféctum meum, et quantum desérvit tribulátio ad rubíginem vitiórum purgándam. Fac mecum desiderátum beneplácitum tuum, et ne despícias peccaminosam vitam meam, nulli mélius nec clárius, quam tibi soli, notam. 7. Da mihi, Dómine?Domíne, scire, quod sciéndum est, hoc amáre, quod amándum est, hoc laudáre, quod tibi summe placet; hoc reputáre, quod tibi pretiósus appáret?ápparet, hoc vituperáre, quod óculis tuis sordéscit. Non me sinas secúndum visiónem oculórum exteriórum iudicáre, neque secúndum audítum?áuditum áurium hóminum imperitórum sententiare; sed in iudício vero de visibílibus et spirituálibus discérnere?discernére, atque super ómnia voluntátem benepláciti tui semper inquirere?inquirére. 8. Fallúntur sæpe hóminum sensus in iudicándo; fallúntur et amatóres sæculi, visibília tantúmmodo amándo. Quid est homo inde mélior, quia reputátur

ab hómine maior? Fallax fallácem, vanus vanum, cæcus cæcum, infirmus infirmum decipit, dum exáltat; et veráciter magis confúndit, dum inániter laudat. Nam quantum unusquisque est in óculis tuis, tantum est, et non ámplius, ait húmilis sanctus Francíscus.

CAPUT LI. Quod humílibus insisténdum est opéribus, cum defíci-tur a summis

1. Fili, non vales semper in ferventióri desidério virtútum stare, nec in altióri gradu contemplatiónis consistere?consistére: sed necesse habes intérdum ob originálem corruptélam ad inferióra descéndere?descendére, et onus corruptíbilis vitæ étiam invíte et cum tædio portáre. Quámdui mortále corpus geris, tædium sénties et gravámen cordis. Opórtet ergo sæpe in carne de carnis ónere gémere?gémere, eo quod non vales spirituálibus stúdiis et divínæ contempla-tiáni indesinéter inhærére. 2. Tunc expedit tibi ad humília et exte-rióra ópera confúgere?confugére, et in bonis áctibus te recreáre, ad-véntum meum et supérnam visitatiónem firma confidéntia expectá-re, exílium tuum et ariditátem mentis patiénter sufférre, donec íte-rum a me visitéris et ab ómnibus anxietátibus liberéris. Nam fá-ciam te labórum oblivísci et intérna quiéte pérfrui. Expándam co-ram te prata scripturárum, ut, dilatáto corde, cúrrere?currére incí-pias viam mandatórum meórum. Et dices: Non sunt condígnæ pas-siões huius témporis ad futúram glóriam, quæ revelábitur in nobis.

CAPUT LII. Quod homo non réputet se consolatióne dignum, sed magis verbéribus reum

1. Dómine?Domíne, non sum dignus consolatióne tua nec áliqua spirituáli visitatióne; et ídeo iuste mecum agis, quando me ínopem et desolátum relínquis. Si enim ad instar maris lácrimas fundére?fún-

dere possem, adhuc consolatióne tua dignus non essem. Unde nihil dignus sum, quam flagellári et puníri, quia gráviter et sæpe te offéndi et in multis valde delíqui. Ergo vera pensáta ratióne, nec mínima sum dignus consolatióne. Sed tu, clemens et miséricors Deus, qui non vis períre ópera tua, ad ostendéndum divítias bonitátis tuæ in vasa misericórdiæ, étiam præter omne próprium méritum dignáris consolári servum tuum supra humánum modum. Tuæ enim consolatiónes non sunt sicut humánæ confabulatiónes. 2. Quid egi, Dómine? Dómine, ut mihi conférres áliquam? alíquam cæléstem consolatióne? Ego nihil boni me egísse recólo, sed semper ad vítia pronum et ad emendatióne pigrum fuísse. Verum est, et negáre non possum. Si áliter dícerem, tu stares contra me, et non esset, qui defénderet. Quid mérui pro peccátis meis, nisi inférnum et ignem ætérnum? In veritáte confíteor, quóniam dignus sum omni ludíbrío et contémp-tu, nec decet me inter tuos devótos commemorári. Et licet hoc ægre audíam? áudiam, tamen advérsus me pro veritáte peccáta mea árguam, ut facílius misericórdiam tuam mérear impetráre. 3. Quid dicam reus et omni confusióne plenus? Non hábeo os loquéndi, nisi hoc tantum verbum: Peccávi, Dómine? Domíne, peccávi; miserére mei, ignósce mihi. Sine me páululum, ut plangam dolórem meum, ántequam? antéquam vadam ad terram tenebrósam et opértam mortis calígene. Quid tam máxime a reo et mísero peccatóre requíris, nisi ut conterátur et humíliet se pro delíctis suis? In vera contritióne et cordis humiliatióne náscitur spes véniæ, reconciliátur perturbáta consciéntia, reparátur grátia pérdita, tuétur homo a futúra ira, et occúrrunt sibi mútuo, in ósculo sancto, Deus et pænítens ánima. 4. Húmilis peccatórum contrítio acceptábile tibi est, Dómine? Domí-

ne, sacrificium, longe suávius odórans in conspéctu tuo, quam turis incensum. Hæc est gratum étiam unguéntum, quod sacris pédibus tuis infúndi voluísti: quia cor contrítum et humiliátum numquam despexísti. Ibi est locus refúgii a fácie iræ inimíci. Ibi emendátur et ablúitur, quidquid aliúnde contráctum est et inquinátum.

CAPUT LIII. Quod grátia Dei non miscétur terréna sapiéntibus

1. Fili, pretiósá est grátia mea, non pátitur se miscéri extráneis rebus nec consolatióibus terrénis. Abícere ergo opórtet ómnia impedi-ménta grátia, si optas eius infusióem suscípere. Pete secrétum tibi, ama solus habitáre tecum, núllius?nullíus requíre confabulatióem: sed magis ad Deum devótam effúnde precem, ut compúnctam té-neas mentem et puram consciéntiam. Totum mundum nihil æsti-ma; Dei vacatióem ómnibus exterióribus antepóne. Non enim pó-teris?potéris mihi vacáre et in transitóriis páriter delectári. A notis et a caris opórtet elongári, et ab omni temporáli solácio mentem te-nére?ténere privátam. Sic óbsecrat beátus apóstolus Petrus, ut tam-quam ádvenas et peregrínos in hoc mundo se contíneant Christi fi-déles. 2. O quanta fidúcia erit moritúro, quem núllius?nullíus rei afféctus détinet in mundo. Sed sic segregátum cor habére ab óm-nibus, æger necdum capit ánimus, nec animális homo novit inté-rni hómínis libertátem. Attamen si vere velit esse spirituális, opór-tet eum renuntiáre tam remótiis quam propínquis?própinquis, et a némine magis cavére, quam a se ipso. Si temet ipsum perféc-te ví-ceris, cétera facílius subiugábis. Perféc-ta victória est de semet ipso triumpháre. Qui enim semet ipsum subiéctum tenet, ut sensuáli-tas ratióni, et rátio in cunctis obœdiat mihi, hic vere victor est sui et dóminus mundi. 3. Si ad hunc ápicem scándere?scandére gliscis,

oportet viriliter incipere, et securim ad radicem ponere?ponere, ut evellas et destruas occultam inordinatam inclinationem ad te ipsum et ad omne privatum et materiale bonum. Ex hoc vitio, quod homo semet ipsum nimis inordinate diligit, pene totum pendet, quicquid radicaliter vincendum est: quo devicto et subacto malo pax magna et tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori laborant, nec plene extra se tendunt, propterea in se implicati remanent?remanent, nec supra se in spiritu elevari possunt. Qui autem libere?libere mecum ambulare desiderat, necesse est, ut omnes pravas et inordinatas affectiones suas mortificet, atque nulli creaturae privato amore concupiscenter inhareat. De diversis motibus naturae et gratiae

1. Fili, diligenter adverte motus naturae et gratiae, quia valde contrarie et subtiliter moventur, et vix, nisi a spirituáli et íntimo illuminato homine, discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt, et aliquid boni in suis dictis vel factis praetendunt; ideo sub specie boni multi falluntur. 2. Natura callida est, et multos trahit, illaqueat et decipit, et se semper pro fine habet: sed gratia simpliciter ambulat, ab omni specie mala declinat, fallacias non praetendit, et omnia pure propter Deum agit, in quo et finaliter requiescit. 3. Natura invite vult mori, nec premi, nec superari, nec subesse, nec sponte subiugari: gratia vero studet mortificationi propriae, resistit sensualitati, quaerit subici, appetit vinci, nec propria vult libertate fungi; sub disciplina amat teneri?teneri, nec alicui cupit dominari, sed sub Deo semper vivere?vivere, stare et esse; atque propter Deum omni humanae creaturae humiliter parata est inclinari. 4. Natura pro suo commodo laborat, et quid lucri ex alio sibi proveniat, attendit: gratia autem, non quid

sibi útile et commodosum sit, sed quod multis profíciat, magis considerat. 5. Natúra libénter honórem et reveréntiam áccipit: grátia vero omnem honórem et glóriam Deo fidéliter attríbuit. 6. Natúra confusiónem timet et contéptum: grátia autem gaudet pro nómine?nomíne Iesu pati contuméliam. 7. Natúra ótium amat et quiétem corporálem: grátia vero vácuá esse non potest, sed libénter amplécitur labórem. 8. Natúra quærit habére curiosá et pulchra, abhórret vília et grossa: grátia vero simplicibus delectátur et humílibus, áspera non aspernátur, nec vetústis réfugit?refúgit índui pannis. 9. Natúra réspicit temporália, gaudet ad lucra terréna, tristátur de damno, irritátur levi iniúriæ verbo: sed grátia atténdit æténa, non inhæret temporálibus, nec in perditiónē rerum turbátur, neque verbis durióribus acerbátur; quia thesáurum suum et gáudium in cælo, ubi nil perit, constítuit. 10. Natúra cúpida est, et libéntius áccipit quam donat, amat própria et priváta: grátia autem pia est et commúnis, vitat singulária, contentátur paucis, beátius dare iúdicat quam accíperē. 11. Natúra inclínat ad creatúras, ad carnem própriam, ad vanitátes et discúrsus: sed grátia trahit ad Deum et ad virtútes, renúntiat creatúris, fugit mundum, odit carnis desidéria, restríngit evagatiónes, erubéscit in público apparére?appárere. 12. Natúra libénter áliquod solácium habet extérnum, in quo delectétur ad sensum: sed grátia in solo Deo quærit consolári, et in summo bono super ómnia visibília delectári. 13. Natúra totum agit propter lucrum et cómmódum próprium, nihil gratis fácere potest, sed aut æquále, aut mélius, aut laudem vel favórem pro benefáctis cónsequi sperat, et multum ponderári sua gesta et dona concupíscit: grátia vero nil temporále quærit, nec áliud præmium, quam Deum solum pro mercéde póstu-

lat; nec ámplius de temporálibus necessariis desíderat, nisi quantum hæc sibi ad assecutiónem æternórum váleant deservíre. 14. Natúra gaudet de amícis?ámicis multis et propínquis?própinquis, gloriátur de nóbili loco et ortu géneris?genéris; arrídet poténtibus, blandítur divítibus, appláudit sibi simílibus: grátia autem et inimícos díligit, nec de amicórum turba extóllitur, nec locum nec ortum natálium réputat, nisi virtus maior ibi fúerit; favet magis páuperi quam díviti, compátitur plus innocénti quam poténti; congáudet veráci, non fal-láci; exhortátur semper bonos melióra charísmata æmulári, et Fílio Dei per virtútes assimilári. 15. Natúra de deféctu et moléstia cito conquéritur: grátia constánter fert inópiam. 16. Natúra ómnia ad se refléctit, pro se certat et árguit: grátia autem ad Deum cuncta redú-cit, unde origináliter emánant; nihil boni sibi ascribit, nec arrogán-ter præsumit; non conténdit, nec suam senténtiam áliis præfert; sed in omni sensu et intelléctu æternæ sapiéntiæ ac divíno exámini se submíttit. Natúra appetit scire secréta et nova audíre; vult extérius apparére?appárere et multa per sensus experíri; desíderat agnósci et ágere?agére, unde laus et admirátio procédit: sed grátia non curat nova nec curiósa percípere; quia totum hoc de vetustáte corrupti-ónis est ortum, cum nihil novum et durábile sit super terram. Do-cet ítaque?ítaque sensus restríngere?restringére, vanam complacén-tiam et ostentatiónem devitáre, laudánda et digne miránda humíliter abscondere?abscondére, et de omni re et in omni sciéntia utilitátis fructum atque Dei laudem et honórem quærere?quærére. Non vult se nec sua prædicári, sed Deum in donis suis optat benedíci?bené-díci, qui cuncta ex mera caritáte largítur. 17. Hæc grátia superna-turale lumen et quoddam Dei speciále donum est, et próprie elec-

tórum?eléctorum signáculum et pignus salútis ætérnæ: quæ hóminem de terrénis ad cæléstia amánda sustóllit, et de carnáli spirituálem éfficit. Quanto ígitur natúra ámplius prémitur et vincitur?vincitur, tanto maior grátia infúnditur; et cotídie novis visitatióibus intérior homo secúndum imáginem Dei reformátur.

CAPUT LV. De corruptiône natúræ et efficácia grátiae divínæ

1. Dómine?Domíne Deus meus, qui me creásti ad imáginem et similitúdinem tuam, concéde mihi hanc grátiam, quam ostendísti tam magnam et necessariam ad salútem, ut vincam péssimam natúram meam, trahéntem ad peccáta et in perditionem. Séntio enim in carne mea legem peccáti, contradicéntem legi mentis meæ, et captívum me ducéntem ad obcædiéndum sensualitáti in multis; nec possum resistere?resistére passióibus eius, nisi assístat tua sanctíssima grátia, cordi meo ardénter infúsa. 2. Opus est grátia tua, et magna grátia, ut vincátur natúra ad malum semper prona ab adulescéntia sua. Nam per primum hóminem Adam lapsa, et vitiáta per peccátum, in omnes hómines poëna huius máculæ descéndit: ut ipsa natúra, quæ bene et recta a te condíta?cóndita fuit, pro vítio iam et infirmitáte corrúptæ natúræ ponátur, eo quod motus eius, sibi relíctus, ad malum et inferióra trahit. Nam módica vis, quæ remánsit, est tamquam scintílla quædam latens in cínere. Hæc est ipsa rátio naturális, circumfúsa magna calígine, adhuc iudícium habens boni et mali, veri falsíque distántiam; licet ímpotens sit adimplére omne, quod ápprobat, nec pleno iam lúmine veritátis, nec sanitáte affectiόνum suárum potiátur. 3. Hinc est, Deus meus, quod condeléctor legi tuæ secúndum interiorem hóminem, sciens, mandátum tuum fore bonum, iustum et sanctum, árguens étiam omne malum, et peccátum

fugiéndum. Carne autem sérvio legi peccáti, dum magis sensualitáti obœdio, quam ratióni. Hinc est, quod velle bonum mihi adíacet, perfícere autem non invénio. Hinc sæpe multa bona propóno, sed quia grátia deest ad iuvándum infirmitátem meam, ex levi resisténtia resílio et defício. Hinc áccidit?accídit, quod viam perfectiόνis agnósco, et quáliter ágere?agére débeam, clare satis vídeo: sed própriæ corruptiόνis póndere pressus ad perfectióra non assúrgo. 4. O quam máxime est mihi necessariá, Dómine?Domíne, tua grátia, ad inchoándum bonum, ad proficiéndum et ad perficiéndum! Nam sine ea nihil possum fácere: ómnia autem possum in te, confortánte me grátia. O vere cæléstis grátia, sine qua nulla sunt própria mérita, nulla quoque dona natúræ ponderánda! Nihil artes, nihil divítia, nihil pulchritúdo vel fortitúdo, nihil ingénium vel eloquéntia valent apud te, Dómine?Domíne, sine grátia. Nam dona natúræ bonis et malis sunt commúnia: electórum?eléctorum autem próprium donum est grátia sive diléctio; qua insigníti digni habéntur vita æténa. Tantum éminet hæc grátia, ut nec donum prophetiæ, nec signórum operátio, nec quantálibet alta speculátio áliquid æstiméntur sine ea. Sed neque fides, neque spes, neque áliæ virtútes tibi accéptæ sunt sine caritáte et grátia. 5. O beatíssima grátia, quæ páuperem spírítu virtútibus dívitem facis, et dívitem multis bonis húmilem corde reddis! Veni, descénde ad me, reple me mane consolatióne tua, ne defíciat præ lassitúdine et ariditáte mentis ánima mea. Obsecro, Dómine?Domíne, ut invéniam grátiam in óculis tuis: súfficit enim mihi grátia tua, céteris non obténtis, quæ désiderat natúra. Si fúero temptátus et vexátus tribulatió nibus multis, non timébo mala, dum mecum fúerit grátia tua. Ipsa fortitúdo mea, ipsa consílium confert et

auxílium. Cunctis hóstibus poténtior est, et sapiéntior univérſis sapiéntibus. 6. Magístra est veritátis, doctrix disciplínæ, lumen cordis, solámen pressúræ, fugátrix tristítiæ, ablatrix timóris, nutrix devotiónis, productrix lacrimárum. Quid sum sine ea, nisi áridum lignum, et stipes inútilis ad eiciéndum? Tua ergo me, Dómine? Domíne, grátia semper et prævéniat et sequátur, ac bonis opéribus iúgiter præstet esse inténtum, per Iesum Christum, fílium tuum. Amen.

CAPUT LVI. Quod nos ipsos abnegáre et Christum imitári debémus per crucem

1. Fili, quantum a te vales exíre, tantum in me póteris? potéris transíre. Sicut nihil foris concupíscere? concupíscére intérnam pacem facit, sic se intérius relínquere? relinquére Deo coniúngit. Volo te addíscere? addiscére perféctam abnegatiónem tui in voluntáte mea sine contradiccióne et queréla. Séquere? Sequére me: Ego sum via, véritas et vita. Sine via non itur, sine veritáte non cognóscitur, sine vita non vívitur. Ego sum via, quam sequi debes; véritas, cui crédere? crédere debes; vita, quam speráre debes. Ego sum via inviolábilis, véritas infallíbilis, vita interminábilis. Ego sum via rectíssima, véritas supréma, vita vera, vita beáta, vita increáta. Si mánseris in via mea, cognósces veritátem, et véritas liberábit te, et apprehéndes vitam ætérnam. 2. Si vis ad vitam íngredi, serva mandáta. Si vis veritátem cognóscere? cognoscére, crede mihi. Si vis perféctus esse, vende ómnia. Si vis esse discípulus meus, ábnega temet ipsum. Si vis beátam vitam possidére? possídere, præsentem vitam contémne. Si vis exaltári in cælo, humília te in mundo. Si vis regnáre mecum, porta crucem mecum. Soli enim servi crucis invéniunt viam beatitúdinis et veræ lucis. 3. Dómine? Domíne Iesu, quia arcta erat vita tua et

mundo despécta, dona mihi te cum mundi despéctu imitári. Non enim maior est servus dómino suo, nec discípulus supra magístrum. Exerceátur servus tuus in vita tua, quia ibi est salus mea et sánctitas vera. Quidquid extra eam lego vel áudio, non me récreat nec deléctat plene. 4. Fili, quia hæc scis et legísti ómnia, beátus eris, si féceris ea. Qui habet mandáta mea et servat ea, ipse est, qui díligit me: et ego díligam eum et manifestábo ei me ipsum, et fáciam eum consedére mecum in regno Patris mei. 5. Dómine?Domíne Iesu, sicut dixísti et promisísti, sic útique?utíque fiat, et mihi promeréri contíngat. Suscépi, suscepí de manu tua crucem; portábo, et portábo eam usque ad mortem, sicut imposuísti mihi. Vere vita boni mónachi crux est, sed dux paradísi. Incéptum est, retro abíre non licet, nec relínquere?relinquére opórtet. 6. Eia fratres, pergámus?pérgamus simul, Iesus erit nobíscum. Propter Iesum suscepimus hanc crucem: propter Iesum perseverémus in cruce. Erit adiútor noster, qui est dux noster et præcéssor. En, rex noster ingréditur ante nos, qui pugnábit pro nobis. Sequámur viríliter, nemo métuat terróres; simus paráti?pá-rati mori fórtiter in bello, nec inferámus crimen glóriæ nostræ, ut fugiámus a cruce.

CAPUT LVII. Quod homo non sit nimis dejéctus, quando in áli-quos lábitur deféctus

1. Fili, magis placent mihi patiéntia et humílitas in advérsis, quam multa consolátio et devótio in prósperis. Ut quid te contrístat parvum factum contra te dictum? Si ámplius fuísset, commoveri non debuísset. Sed nunc permítte transíre; non est primum, nec novum, nec últimum erit, si diu víxeris. Satis virílis es, quámdui nil óbviat advérsi. Bene étiam cónsulis, et álios nosti roboráre verbis; sed cum

ad iánuam tuam venit repentiná tribulátio, défícis consílio et róbores. Atténde magnam fragilitátem tuam, quam sápius experíris in módicis obiéctis; tamen pro salúte tua ista fiunt, cum hæc et simília contingunt. 2. Pone, ut mélius nosti, ex corde; et si te tétigit, non tamen déiciat nec diu ímplicet. Ad minus sústine? sustíne patiénter, si non potes gaudénter. Etiam si minus libénter audis, et indignatió-nem sentis: réprime te, nec patiáris áliquíd inordinátum? inordinátum ex ore tuo exíre, unde párvuli scandalizéntur. Cito conquiescet commótió excitáta, et dolor intérnus revertén-te dulcorábitur grátia. Adhuc vivo ego, dicit Dóminus, iuváre te parátus? páratus, et sólito ámplius consolári, si confísus fúeris mihi, et devóte invocáveris. 3. Animæquior esto, et ad maiórem sustinéntiam accíngere? accingére. Non est totum frustrátum, si te sápius pécipis tribulátum vel grávi-ter temptátum. Homo es, et non Deus; caro es, non ángelus. Quómodo tu posses semper in eódem statu virtútis permanére, quando hoc défuit ángelo in cælo, et primo hómini in paradíso? Ego sum, qui mæréntes éri-go sospitáte, et suam cognoscéntes infirmitátem ad meam próveho divinitátem. 4. Dómine? Domíne, benedíctum sit verbum tuum, dulce super mel et favum ori meo. Quid fácerem in tantis tribulatió-nibus et angústiiis meis, nisi me confortáres tuis sanctis sermónibus? Dúmmodo tandem ad portum salútis pervéniam, quid curæ est, quæ et quanta passus fúero? Da finem bonum, da felícem? felícem ex hoc mundo tránsitum. Meménto mei, Deus meus, et dírige me recto itínere in regnum tuum. Amen.

CAPUT LVIII. De altióribus rebus et occúltis iudíciis Dei non scrutándis

1. Fili, cáveas disputáre de altis matériis et de occúltis Dei iudíciis:

cur iste sic relínquitur et ille ad tantam grátiam assúmitur, cur étiam iste tantum afflígitur et ille tam exímie exaltátur. Ista omnem humánam facultátem excédunt, nec ad investigándum iudícium divínium ulla rátio prævalet, vel disputátio. Quando ergo hæc tibi sùggerit inimícus, vel étiam quidam curiosi inquírunť hómínes, respónde illud prophétæ: Iustus es, Dómine? Domíne, et rectum iudícium tuum. Et illud: Iudícia Dómini vera, iustificáta in semet ipsa. Iudícia mea metuénda sunt, non discutiénda; quia humáno intelléctui sunt incomprehensibília. 2. Noli étiam inquírerere?inquírerere nec disputáre de méritis sanctórum, quis álio sit sánctior, aut quis maior fúerit in regno cælórum. Tália génerant sæpe lites et contentiónes inútiles, nútriunt quoque supérbiam et vanam glóriam: unde oriúntur invídiæ et dissensiónes, dum iste illum sanctum, et álius álium conátur supérbe præférre. Tália autem velle scire et investigáre nullum fructum áfferunt, sed magis sanctis displicent: quia non sum Deus dissensiónis, sed pacis; quæ pax magis in humilitáte vera, quam in própria exaltatióne consístit. 3. Quidam zelo dilectiόνis trahúntur ad hos vel ad illos amplióri afféctu, sed humáno pótius quam divíno. Ego sum, qui cunctos cóndidi sanctos; ego donávi grátiam, ego præstiti glóriam. Ego novi singulórum mérita; ego præveni?præveni eos in benedictiónibus dulcédinis meæ. Ego præscívi diléctos ante sæcula; ego eos élegi?elégi de mundo, non ipsi me præelegérunt. Ego vocávi per grátiam, attráxi per misericórdiam; ego perdúxi eos per temptatiónes várias. Ego infúdi consolatiónes magníficas, ego dedi perseverántiam, ego coronávi eórum patiéntiam. 4. Ego primum et novíssimum agnósco, ego omnes inæstimábili dilectiόne ampléctor. Ego laudándus sum in ómnibus sanctis meis; ego super ómnia

benedicendus sum, et honorandus in singulis, quos sic gloriose magnificavi et prædestinavi, sine ullis præcedentibus propriis meritis. Qui ergo unum de minimis meis contempserit, nec magnum honorat; quia pusillum et magnum ego feci. Et qui derogat alicui sanctorum, derogat et mihi, et ceteris omnibus in regno cælorum. Omnes unum sunt per caritatis vinculum; idem sentiunt, idem volunt, et omnes in unum se diligunt. 5. Adhuc autem, quod multo altius est, plus me, quam se et sua merita diligunt. Nam supra se rapti, et extra propriam dilectionem tracti, toti in amorem mei pergunt, in quo fructive quiescunt. Nihil est, quod eos avertere?avertere possit aut deprimere?deprimere: quippe qui æterna veritate pleni, igne ardescunt inextinguibilis caritatis. Taceant igitur carnales et animales homines de sanctorum statu dissere?disserere, qui non norunt nisi privata gaudia diligere?diligere. Demunt et addunt pro sua inclinatione, non prout placet æternæ veritati. 6. In multis est ignorantia, eorum maxime, qui parum illuminati, raro aliquem perfectam dilectione spiritali diligere?diligere norunt. Multum adhuc naturalis affectu et humana amicitia ad hos vel ad illos trahuntur, et sicut in inferioribus se habent, ita et de cælestibus imaginantur. Sed est distantia incomparabilis, quæ imperfecti cogitant, et quæ illuminati viri per revelationem supernam speculantur. 7. Cave ergo, fili, de istis curiose?curiose tractare, quæ tuam scientiam excédunt; sed hoc magis sātage et intēde, ut vel minimus in regno Dei queas inveniri. Et si quispiam sciret, quis alio sanctior esset, vel maior haberetur in regno cælorum: quid ei hæc notitia prodesset, nisi se ex hac cognitione coram me humiliaret, et in maiorem nominis mei laudem exurgeret?exurgeret? Multo acceptius Deo facit, qui de peccatorum

suorum magnitudine et virtutum suarum parvitate cogitat, et quam longe a perfectione sanctorum distat, quam is, qui de eorum maiori-
tate vel parvitate disputat. Melius est sanctos devotis precibus et
lacrimis exorare, et eorum gloriosa suffragia humili mente implorare,
quam eorum secreta vana inquisitione perscrutari. 8. Illi bene et
optime contentantur, si homines scirent contentari et vaniloquia sua
compescere? compescere. Non gloriantur de propriis meritis, quippe
qui sibi nihil bonitatis ascribunt, sed totum mihi, quoniam ipsis
cuncta ex infinita caritate mea donavi. Tanto amore divinitatis
et gaudio supereffluenti replentur, ut nihil eis desit gloriae, nihilque
possit deesse felicitatis. Omnes sancti, quanto altiores in gloria, tanto
humiliiores in se ipsis, et mihi viciniiores et dilectiores existunt.
Ideoque habes scriptum, quia mittebant coronas suas ante Deum, et
cecidérunt in facies suas coram Agno, et adoraverunt Viventem in
saecula saeculorum. 9. Multi quaerunt, quis maior sit in regno Dei;
qui ignorant, an cum minimis erunt digni computari. Magnum est
vel minimum esse in caelo, ubi omnes magni sunt: quia omnes filii
Dei vocabuntur et erunt. Minimus erit in mille, et peccator centum
annorum morietur. Cum enim quaererent discipuli, quis maior esset
in regno caelorum, tale audierunt responsum: Nisi conversi fueritis
et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum.
Quicumque ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic maior est in
regno caelorum. 10. Vae eis, qui cum parvulis humiliare se sponte
dedignantur, quoniam humilis ianua regni caelestis eos non admittet
intrare. Vae etiam divitibus, qui habent hic consolationes suas,
quia pauperibus intrantibus in regnum Dei ipsi stabunt foris eiulantes.
Gaudete humiles, et exultate pauperes, quia vestrum est regnum

Dei, si tamen in veritatē ambulātis.

CAPUT LIX. Quod omnis spes et fidúcia in solo Deo est figenda

1. Dómine?Domíne, quæ est fidúcia mea, quam in hac vita hábeo? aut quod máius?maius solácium meum ex ómnibus apparéntibus sub cælo? Nonne tu, Dómine?Domíne Deus meus, cuius misericórdiæ non est númerus? Ubi mihi bene fuit sine te? Aut quando male esse pótuit præsente te? Malo pauper esse propter te, quam dives sine te. Eligo pótius tecum in terra peregrinári, quam sine te cælum possidére?possidere. Ubi tu, ibi cælum; atque ibi mors et inférnus, ubi tu non es. Tu mihi in desidério es; et ídeo post te gémere?gemere, clamáre et exoráre necesse est. In nullo dénique?denique possum plene confídere?confidére, qui in necessitatibus auxiliétur opportunis, nisi in te solo Deo meo. Tu es spes mea, tu fidúcia mea, tu consolátor meus et fidelíssimus in ómnibus. 2. Omnes, quæ sua sunt, quærunt: tu salútem meam et proféctum meum solúmmodo prætendis, et ómnia in bonum mihi convértis. Etiam si váriis temptatió nibus et adversitatibus expónas me, hoc totum ad utilitatē meam órdis, qui mille modis diléctos tuos probáre consuevísti. In qua probatione non minus díligi debes et laudári, quam si cælestibus consolationibus me repléres. 3. In te ergo, Dómine?Domíne Deus, pono totam spem meam et refúgium, in te omnem tribulationem et angústiam meam constítuo; quia totum infírmum et instábile invénio, quidquid extra te conspício. Non enim próderunt multi ámici?amici, neque fortes auxiliárii adiuváre póterunt, nec prudéntes consiliárii respónsum útile dare, neque libri doctórum consolári, nec aliqua pretiósá substantia liberáre, nec locus áliquis secrétus et amœnus contutári: si tu ipse non assístas, iuves, confórtes, consoléris,

instruas et custódias. 4. Omnia namque, quæ ad pacem vidéntur esse et felicitátem habéndam, te absénte nihil sunt, nihílque felicitátis in veritáte cónferunt. Finis ergo ómnium bonórum et altitúdo vitæ et profúnditas eloquiórum tu es; et in te super ómnia speráre fortíssimum solárium servórum tuórum. Ad te sunt óculi mei, in te confído, Deus meus, misericordiárum Pater. Bénedic et sanctífica ánimam meam benedictióne cælésti, ut fiat habitátio sancta tua, et sedes æternæ glóriæ tuæ, nihílque in templo tuæ dignitátis inveniátur, quod óculos tuæ maiestátis offéndat. Secúndum magnitúdinem bonitátis tuæ et multitudínem miseratiónum tuárum réspice in me, et exáudi oratiónem páuperis servi tui, longe exulántis in regióne umbræ mortis. Prótege et consérva ánimam sérvuli tui inter tot discrímína vitæ corruptíbilis, ac comitánte grátia tua, dírige per viam pacis ad pátriam perpétuæ claritátis. Amen.

LIBER IV. DE SACRAMENTO Devóta exhortátio ad sacram comuniónem Vox Christi. Veníte ad me, omnes, qui laborátis et oneráti estis, et ego refíciam vos, dicit Dóminus. Panis, quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita. Accípite et comédite, hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradétur: hoc fácite in meam commemoratiónem. Qui mandúcat meam carnem, et bibit meum ságuinem, in me manet, et ego in illo. Verba, quæ ego locútus sum vobis, spíritus et vita sunt.

CAPUT I. Cum quanta reveréntia Christus sit suscipiéndus Vox discípuli.

1. Hæc sunt verba tua, Christe, véritas æterna, quamvis non uno témpore proláta, nec uno in loco conscrípta. Quia ergo tua sunt et vera, gratánte mihi et fidéliter cuncta sunt accipiéndá. Tua sunt, et

tu ea protulisti; et mea quoque sunt, quia pro salutē mea ea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo, ut arctius inserantur cordi meo. Excitant me verba tantę pietatis, plena dulcedinis et dilectionis; sed terrent me delicta propria, et ad capiēda tanta mysteria me reverberat impura conscientia. Provocat me dulcedo verborum tuorum, sed onerat multitudo vitiōrum meorum. 2. Iubes, ut fiducialiter ad te accedam, si tecum velim habere partem, et ut immortalitatis accipiam alimoniam, si æternam cupiam obtinere vitam et gloriam. Venite, inquis, ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. O dulce et amicabile verbum in aure peccatoris, quod tu, Domine? Domine Deus meus, egēnum et pauperem invitas ad communionem tui sanctissimi Corporis. Sed quis ego sum, Domine? Domine, ut ad te præsūmam accedere? accedere? Ecce, celi cælorum te non capiunt; et tu dicis: Venite ad me omnes. 3. Quid sibi vult ista piissima dignatio et tam amicabile invitatio? Quomodo ausus ero venire, qui nihil boni mihi conscius sum, unde possim præsumere? præsumere? Quomodo te introducam in domum meam, qui sæpius offēdi benignissimam faciē tuam? Reverentur angeli et archangeli, metuunt sancti et iusti; et tu dicis: Venite ad me omnes? Nisi tu, Domine? Domine, hoc dicerēs, quis verum esse crederet? Et nisi tu iuberes, quis accedere? accedere attemptaret? 4. Ecce, Noë, vir iustus, in arcę fábrica centum annis laboravit, ut cum paucis salvarētur: et ego quomodo me pótero una hora præparare, ut mundi fabricatorem cum reverentia sumam? Moyses? Móyses, famulus tuus magnus et specialis amicus tuus, arcam ex lignis imputribilibus fecit, quam et mundissimo vestivit auro, ut tabulas legis in ea repōneret: et ego, pútrida creatúra, audēbo te, conditorem legis ac vi-

tæ datórem, tam fáciie suscípere? Sálomon, sapientíssimus regum Israel?Isráel, templum magníficum septem annis in laudem nóminis tui ædificávit, et octo diébus festum dedicatiónis eius celebrávit, mille hóstias pacíficas óbtulit et arcam foedéris?foederis in clangóre búccinæ et iúbilo in locum sibi præparátum sollémniter collocávit. Et ego infélix et pauperrimus hómínium, quómodo te in domum meam introdúcam, qui vix médiam?mediám expénderé?expénderé devóte novi horam et útinam vel semel digne fere médiam?mediám? 5. O mi Deus, quantum illi ad placéndum tibi ágere?agére studuérunt! Heu, quam pusíllum est, quod ago: quam breve éxpleo tempus, cum me ad communicándum dispóno! Raro totus colléctus, raríssime ab omni distractiône purgátus. Et certe in tua salutári deitátis præsentia nulla debéret occurrere?occurrére indérens cogitátio, nulla étiam occupáre creatúra: quia non ángelum, sed angelórum dóminum susceptúrus sum hospítio. 6. Est tamen valde magna distántia inter arcam foedéris?foederis cum suis relíquiis et mundíssimum corpus tuum cum suis ineffabílibus virtútibus; inter legália illa sacrificia futurórum præfigurativa et veram córporis tui hóstiam, ómnium antiqúorum sacrificiówum completívam. 7. Quare ígitur non magis ad tuam venerábilem inardésco præsentiam? Cur non maióri me præparo sollicitúdiine ad tua sancta suménda, quando illi antíqui sancti patriárchæ et prophétæ, reges quoque et príncipes, cum univérso pópulo, tantum devotiówis demonstrarunt afféctum erga cultum divínium? 8. Saltávit devotíssimus rex David coram arca Dei totis víribus, recólens benefícia olim indúlta pátribus; fecit divérsi géneris?genéris órgana, psalmos édedit, et cantári instítuit cum lætítia, cécinít et ipse fréquénter in cíthara, Spíritus Sancti afflátus grátia; dó-

cuit pópulum Israel? Isráel toto corde Deum laudáre, et ore cónsono diébus síngulis benedícere? benedicére et prædicáre. Si tanta agebátur tunc devótio, ac divínæ laudis éxstitit recordátio coram arca testaménti: quanta nunc mihi et omni pópulo christiáno habénda est reveréntia et devótio in præséntia sacraménti, in sumptióne excellentíssimi córporis Christi? 9. Currunt multi ad divérsa loca pro visitándis reliquiis sanctórum, et mirántur audítis? áuditis gestis eórum, ampla ædifícia templórum inspíciunt, et osculántur séricis et auro involúta sacra ossa ipsórum. Et ecce, tu præsens es hic apud me in altári, Deus meus, Sanctus sanctórum, Creátor hómínium, et Dóminus angelórum. Sæpe in tálibus vidéndis curiósitas est hómínium et nóvitas invisórum, et módicus reportátur emendatiónis fructus, máxime ubi est tam levis sine vera contritióne discúrsus. Hic autem in sacraménto altáris? áltaris totus præsens es, Deus meus, homo Christus Iesus: ubi et copiósus percípitur æternæ salútis fructus, quotienscúmque fúeris digne ac devóte suscéptus. Ad istud vero non trahit levítas? lévitas áliqua, nec curiósitas aut sensuálitas, sed firma fides, devóta spes et sincéra caritas. 10. O invisíbilis condítor? cónditor mundi Deus, quam mirábiliter agis nobíscum; quam suáviter et gratiósè cum eléctis tuis dispónis, quibus temet ipsum in sacraménto suméndum propónis! Hoc namque omnem intelléctum súperat; hoc speciáliter devotórum corda trahit et accéndit afféctum. Ipsi enim veri fidéles tui, qui totam vitam suam ad emendatiónem dispónunt, ex hoc digníssimo sacraménto magnam devotiónis grátiam et virtútis amórem frequénter recípiunt. 11. O admirábilis et abscondita grátia sacraménti, quam norunt tantum Christi fidéles, infidéles autem et peccátis serviéntes experíri non possunt! In hoc sacramén-

to confértur spirituális grátia, et reparátur in ánima virtus amíssa, et per peccátum deformáta redit pulchritúdo. Tanta est aliquándo hæc grátia, ut ex plenitúdine collátæ devotiónis non tantum mens, sed et débile corpus vires sibi præstitas séntiat amplióres. 12. Doléndum tamen valde et miserándum super tepiditate et neglegéntia nostra, quod non maióri affectiône tráhimur ad Christum suméndum, in quo tota spes salvandórum consístit et méritum. Ipse enim est sanctificátio nostra et redémptio; ipse consolátio viatórum, et sanctórum æténa fruítio. Doléndum ítaque?ítáque valde, quod multi tam parum hoc salutáre mystérium advértunt, quod cælum lætíficat, et mundum consérvat univérsum. Heu cécitas et durítia cordis humáni, tam ineffábile donum non magis atténdere?attendére, et ex cotidiáno usu étiam ad inadvertentiam defluére?defluére! 13. Si enim hoc sanctíssimum sacraméntum in uno tantum celebrarétur loco, et ab uno tantum consecrarétur sacerdote in mundo: quanto putas desidério ad illum locum et ad talem Dei sacerdotem hómines afficeréntur, ut divína mystéria celebrári vidérent? Nunc autem multi facti sunt sacerdótes, et in multis locis offértur Christus, ut tanto maior appareat grátia et diléctio Dei ad hóminem, quanto látius est sacra commúnio diffúsa per orbem. Grátias tibi, Iesu bone, pastor æéterne, qui nos páuperes et éxules dignátus es pretióso corpore et ságuine tuo refícere, et ad hæc mystéria percipiéndá étiam próprii oris tui allóquio invitáre, dicéndo: Veníte ad me omnes, qui laborátis et oneráti estis, et ego reficiam vos.

CAPUT II. Quod magna bónitas et cáritas Dei in sacraménto hómini exhibétur Vox discípuli.

1. Super bonitáte tua et magna misericórdia tua, Dómine?Domíne,

confísus, accédo æger ad Salvatórem, esúriens et sítiens ad fontem vitæ, egénus ad Regem cæli, servus ad Dóminum, creatúra ad Creatórem, desolátus ad meum pium Consolatórem. Sed unde hoc mihi, ut vénias ad me? Quis ego sum, ut præstes mihi te ipsum? Quómodo audet peccátor coram te apparére?apparere? et tu quómodo dignáris ad peccatórem veníre? Tu nosti servum tuum, et scis, quia nil boni in se habet, unde hoc illi præstes. Confíteor ígitur vilitátem meam, agnósco tuam bonitátem, laudo pietátem, et grátias ago propter nímiā caritátem. Propter temet ipsum enim hoc facis, non propter mea mérita; ut bónitas tua mihi magis innotéscat, caritas ámplior ingerátur, et humílitās perféctius commendétur. Quia ergo tibi hoc placet, et tu sic fíeri iussísti, placet et mihi dignátio tua; et útinam iníquitas mea non obsístat! 2. O dulcíssime et benigníssime Iesu, quanta tibi reveréntia et gratiárum áctio cum perpétua laude pro susceptióne sacri córporis tui debétur, cuius dignitátem nullus hómīnum explicáre potens invenítur! Sed quid cogitábo in hac communióne, in accéssu ad Dóminum meum, quem débite venerári néqueo, et tamen devóte suscípere desídero? Quid cogitábo mélius et salúbrius, nisi me ipsum totáliter humiliándo coram te, et tuam infinítam bonitátem exaltándo supra me? Laudo te, Deus meus, et exálto in ætérnum. Despício me, et subício tibi in profúndum vilitátis meæ. 3. Ecce, tu Sanctus sanctórum, et ego sordes peccatórum. Ecce, tu inclínas te ad me, qui non sum dignus ad te respícere. Ecce, tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu invítas ad convívium tuum. Tu mihi dare vis cæléstem cibum et panem angelórum ad manducándum: non álium sane quam te ipsum, panem vivum, qui de cælo descendísti, et das vitam mundo. 4. Ecce, unde diléctio procédit,

qualis dignatio illucéscit! quam magnæ gratiárum actiões et laudes tibi pro his debéntur! O quam salutáre et útile consílium tuum, cum istud instituísti! quam suáve et iucúndum convívium, cum te ipsum in cibum donásti! O quam admirábilis operátio tua, Dómine?Domíne! quam potens virtus tua! quam infallíbilis véritas tua! Dixísti enim, et facta sunt ómnia; et hoc factum est, quod ipse iussísti. 5. Mira res, et fide digna, ac humánum vincens intelléctum: quod tu, Dómine?Domíne Deus meus, verus Deus et homo, sub módica spécie panis et vini ínteger continéris, et sine consumptiōne a suménte manducáris. Tu, Dómine?Domíne universórum, qui núllius?nullíus habes indigéntiam, voluísti per sacraméntum tuum habitáre in nobis; consérva cor meum et corpus immaculátum; ut læta et pura consciéntia sæpius tua váleam celebráre mystéria, et ad meam perpétuam accípere salutem, quæ ad tuum præcípue honórem et memoriále perénne sanxísti et instituísti. 6. Lætáre, ánima mea, et grátias age Deo pro tam nóbili múnere et solácio singulári in hac lacrimárum valle tibi relicto. Nam quótiens hoc mystérium recólis et Christi Corpus áccipis, tótiens tuæ redemptiōnis opus agis et párticeps ómnium meritórum Christi effícieris. Cáritas étenim Christi numquam minúitur, et magnitúdo propitiatiōnis eius numquam exhaurítur. Ideo nova semper mentis renovatiōne ad hoc dispónere?dispónere te debes, et magnum salutis mystérium atténta consideratiōne pensáre. Ita magnum, novum et iucúndum tibi vidéri debet, cum célebras aut missam audis, ac si eódem die Christus primum in úterum vírginis descéndens homo factus esset, aut in cruce pendens pro salute hóminum paterétur et morerétur.

CAPUT III. Quod útile sit sæpe comunicáre Vox discípuli.

1. Ecce, ego ad te vénio, Dómine?Domíne, ut bene mihi sit ex múnere tuo, et lætíficer in convívio sancto tuo, quod parásti in dulcédine tua páuperi, Deus. Ecce, in te est totum, quod desideráre possum et débeo; tu salus mea et redémptio, spes et fortitúdo, decus et glória. Lætifica ergo hódie ánimam servi tui, quóniam ad te, Dómine?Domíne Iesu, ánimam meam levávi. Desídero te nunc devóte ac reverénter suscípere; cúpio te in domum meam indúcere?inducére, quátenus cum Zachæo mérear a te benedíci?benédici ac inter filios Abrahæ computári. Anima mea corpus tuum concupíscit, cor meum tecum uníri desíderat. 2. Trade te mihi, et súfficit. Nam præter te nulla consolátio valet. Sine te esse néqueo, et sine visitatióne tua vívere?vívere non váleo. Ideóque opórtet me frequénter ad te accédere?accedére, et in remédium salútis meæ recípere; ne forte defíciam in via, si fúero cælésti fraudátus alimónia. Sic enim tu, misericordíssime Iesu, prædicans pópulis et vários curans languóres, aliquándó dixísti: Nolo eos ieiúnos dimíttre?dimíttére in domum suam, ne deficiant in via. Age ígitur hoc mecum modo, qui te pro fidélium consolatióne in Sacraménto reliquísti. Tu es enim suávis reféctio ánimæ: et qui te digne manducáverit, párticeps et heres erit æternæ glóriæ. Necessárium quidem mihi est, qui tam sæpe labor et pecco, tam cito torpésco et defício, ut per frequéntes oratiónes et confessiões ad sacram córporis tui perceptiόνem me rénovem, mundem et accéndam; ne forte diútius abstinéndo a sancto propósito défluam. 3. Proni enim sunt sensus hómínis ad malum ab adulescéntia sua; et nisi succúrrat divína medicína, lábitur homo mox ad peióra. Rétrahit ergo sancta commúnio a malo et confórtat in bono. Si enim modo tam sæpe néglegens sum et tépidus, quando

commúnico aut célebro; quid fieret, si medélam non súmerem, et tam grande iuvámen non quérerem? Et licet omni die non sim ap-
tus, nec ad celebrándum bene dispósitus; dabo tamen óperam, cón-
gruis tempóribus divína percípere mystéria, ac tantæ grátiae partíci-
pem me præbere. Nam hæc est una principális fidélis ánimæ conso-
látio, quámdu peregri nátur a te in mortáli córpore, ut sápius memor
Dei sui diléctum suum devóta suscípíat mente. 4. O mira circa nos
tuæ pietátis dignátio, quod tu, Dómine? Domíne Deus, Creátor et
Vivificátor ómnium spirítuum, ad paupérculam dignáris veníre áni-
mam, et cum tota divinitáte tua ac humanitáte eius impinguáre esú-
riem! O felix mens, et beáta ánima, quæ te, Dóminum Deum suum,
merétur devóte suscípere, et in tua susceptióne spiritáli gáudio re-
pléri! O quam magnum súscipit Dóminum, quam diléctum indú-
cit hóspitem, quam iucúndum récipit sócium, quam fidélem accép-
tat amícum, quam speciósus et nóblem ampléctitur sponsum præ
ómnibus diléctis, et super ómnia desiderabília amándum! Síleant a
fácie tua, dulcíssime dilécte meus, cælum et terra et omnis ornátus
eórum; quóniam quidquid laudis habent ac decóris? decóris, ex di-
gnatióne tuæ est largitátis, nec ad decórem? decórem tui pervénient
nóminis, cuius sapiéntiæ non est númerus.

CAPUT IV. Quod multa bona præstántur devóte communicántibus
Vox discípuli.

1. Dómine? Domíne Deus meus, præveni?præveni servum tuum in
benedictiónibus dulcédinis tuæ, ut ad tuum magníficum sacramén-
tum digne ac devóte mérear accédere?accedére. Excíta?Excíta cor
meum in te, et a gravi torpóre éxue me. Vísita me in salutári tuo ad
gustándam in spírítu suavitátem tuam, quæ in hoc sacraménto tam-

quam in fonte plenarie latet. Illúmina quoque óculos meos ad intuéndum tantum mystérium, et ad credéndum illud indubitáta fide me róborā. Est enim operátio tua, non humána poténtia; tua sacra institútio, non hóminis adinvéntio. Non enim ad hęc capiéndā et intellegénda áliquis idóneus per se reperítur, quæ angélicam étiam subtilitatem transcéndunt. Quid ergo ego peccátor indígnus, terra et cinis, de tam alto sacro secréto pótero investigáre et cápere? 2. Dómine?Domíne, in simplicitáte cordis mei, in bona firma fide et in tua iussióne ad te cum spe ac reveréntia accédo; et vere credo, quia tu præsens es hic in sacraménto, Deus et homo. Vis ergo, ut te suscípiam, et me ipsum tibi in caritáte úniam. Unde tuam precor cleméntiam, et speciálem ad hoc implóro mihi donári grátiam, ut totus in te liquefíam et amóre peréffluam, atque de nulla aliéna consolatíone ámplius me intromíttam. Est enim hoc altíssimum et digníssimum sacraméntum, salus ánimæ et córporis, medicína omnis spiritalís languóris, in quo vítia mea curántur, passiónes frenántur, temptatiónes vincúntur aut minuúntur, grátia maior infúnditur, virtus incépta augétur, firmátur fides, spes roborátur, et cáritas ignéscit ac dilatátur. 3. Multa namque bona largítus?lárgitus es, et adhuc sápius largírís in sacraménto diléctis tuis devóte comunicántibus, Deus meus, suscéptor ánimæ meæ, reparátor infirmitátis humanæ, et tótius?totíus dator consolatiónis intérnæ. Nam multam ipsis consolatíonem advérsus váriam tribulatiónem infúndis, et de imo deiectiόνis próprie ad spem tuæ protectiόνis érigis, atque nova quadam grátia eos intus récreas et illústras, ut, qui ánxii primum, et sine affectiόνē se ante communióne sēserant, póstea refécti cibo potúque cælésti in mélius se mutátos invéniant. Quod idcírco

cum eléctis tuis dispensanter agis, ut veráciter agnóscant et paténter experiántur, quantum infirmitátis ex se ipsis hábeant, et quid bonitátis ac grátiae ex te consequántur. Quia ex semet ipsis frígidi, duri et indevóti, ex te autem fervéntes, álaces et devóti esse meréntur. Quis enim ad fontem suavitátis humíliter accédens, non módicum suavitátis inde repórtat? Aut quis iuxta copiósum ignem stans, non parum calóris inde pércipit? Et tu fons es semper plenus et superabúndans, ignis iúgiter ardens et numquam defíciens. 4. Unde si mihi non licet hauríre de plenitúdine fontis, nec usque ad satietátem potáre, appónam tamen os meum ad forámen cæléstis fístulæ, ut saltem módicam inde gúttulam cápiam ad refocillándam sitim meam, et non penítus?penítus exaréscam. Et si necdum totus cæléstis et tam ignítus?ígnitus, ut Chérubim et Séraphim, esse possum, conábor tamen devotióni insístere?insístere et cor meum præparáre, ut vel módicam divíni incéndii flammam ex húmili sumptiône vivífici sacraménti conquíram. Quidquid autem mihi deest, Iesu bone, salvátor sanctíssime, tu pro me supple benígne ac gratiósè, qui omnes ad te dignátus es vocáre, dicens: Veníte ad me omnes, qui laborátis et oneráti estis, et ego refíciam vos. 5. Ego quidem labóro in sudóre vultus mei, dolóre cordis tórqueor, peccátis óneror, temptatióibus inquiétor, multis malis passióibus ímplicor et premor; et non est qui ádiuvet, non est qui libéret?líberet et salvum fáciat, nisi tu, Dómine?Domíne Deus, salvátor meus: cui commítto me et ómnia mea, ut me custódias et perdúcas in vitam ætérnam. Súscipe me in laudem et glóriam nóminis tui, qui corpus tuum et sánguinem in cibum et potum mihi parásti. Præsta, Dómine?Domíne Deus salutáris meus, ut cum frequentatióne mystérii tui crescat meæ devotiónis

afféctus.

CAPUT V. De dignitaté sacraménti et statu sacerdotáli Vox discipuli.

1. Si habéres angélicam puritatém et sancti Iohánnis baptístæ sanctitatém, non esses dignus hoc sacraméntum accípere nec tractáre. Non enim hoc mentis debétur hóminum, quod homo cónsecret et tractet Christi sacraméntum, et sumat in cibum panem angelórum. Grande ministérium et magna dígnitas sacerdotum, quibus datum est, quod ángelis non est concéssum. Soli namque sacerdótes rite in ecclésia ordináti potestátém habent celebrándi et corpus Christi consecrándi. Sacérdos quidem mínister est Dei, utens verbo Dei, per iussiónem et institutiónem Dei; Deus autem ibi principális est auctor et invisíbilis operátor, cui subest omne, quod volúerit, et paret omne, quod iússerit. 2. Plus ergo crédere?créde debes Deo omnipoténti in hoc excellentíssimo sacraménto, quam próprio sénsui aut alicui signo visíbili. Ideóque cum timóre et reveréntia ad hoc opus est accedéndum. Atténde tibi et vide, cuius ministérium tibi tráditum est per impositiónem manus epíscoli. Ecce, sacérdos factus es, et ad celebrándum consecrátus; vide nunc, ut fidéliter et devóte in suo témpore Deo sacrificium ófferas, et te ipsum irreprehensíbilem exhíbeas. Non alleviásti onus tuum, sed arctióri iam alligátus es vínculo disciplínæ, et ad maiórem tenéris?téneris perfectiόnem sanctitátis. Sacérdos ómnibus virtútibus debet esse ornátus, et áliis bonæ vitæ exéplum præbére. Eius conversátio non cum populáribus et commúnibus hóminum viis, sed cum ángelis in cælo aut cum perfectis viris in terra. 3. Sacérdos sacris véstibus indútus Christi vices gerit, ut Deum pro se et pro omni pópulo suppliciter et humíliter ro-

get. Habet ante se et retro Domínicae crucis signum, ad memorándam iúgiter Christi passióem. Ante se crucem in cásula portat, ut Christi vestígia diligénter inspíciat, et sequi fervénter stúdeat. Post se cruce signátus est, ut advérsa quáelibet ab áliis illáta cleménter pro Deo tóleret. Ante se crucem gerit, ut própria peccáta lúgeat; post se, ut aliórum étiam commísso per compassióem défleat, et se médiū inter Deum et peccatórem constitútum esse sciat, nec ab oratióne et oblatióne sancta torpéscat, donec grátiam et misericórdiam impetráre mereátur. Quando sacérdos célebrat, Deum honórat, ángelos lætíficat, ecclésiā ædíficat, vivos ádiuvat, defúntis réquiem præstat, et sese ómnium bonórum partícipem éfficit.

CAPUT VI. Interrogátio de exercítio ante communióem Vox discípuli.

1. Cum tuam dignitátem, Dómine?Domíne, et meam vilitátem penso, valde contremísco et in me ipso confúndor. Si enim non accédo, vitam fúgio; et si indígne me ingéssero, offénsam incúrro. Quid ergo fáciā, Deus meus, auxiliátor meus et consiliátor in necessitátibus? 2. Tu doce me viam rectam; propóne breve áliquod exercítium sacrae communióni cóngruum. Utile est enim scire, quáliter scíllicet devóte ac reverénter tibi præparáre débeam cor meum, ad recipiéndum salúbriter tuum sacraméntum, seu étiam celebrándum tam magnum et divínium sacrificium.

CAPUT VII. De discussióne própriae consciéntiæ et emendatiónis propósito Vox dilécti.

1. Super ómnia cum summa humilitáte cordis et súpplīci reveréntia, cum plena fide et pia intentióne honóris Dei, ad hoc sacraméntum celebrándum, tractándum et suméndum opórtet Dei accédere?acce-

dére sacerdotem. Diligenter exámina consciéntiam tuam et pro posse tuo vera contritióne et húmili confessiÓne eam munda et clarifica: ita ut nil grave hábeas aut scias, quod te remórdeat et líberum accés-sum impédiat. Hábeas displicéntiam ómnium peccatórum tuórum in generáli, et pro cotidiánis excéssibus magis in speciáli dóleas et gemas. Et si tempus pátitur, Deo in secréto cordis cunctas confíté-re passiÓnum tuárum misérias. 2. Ingemísce et dole, quod adhuc ita carnális sis et mundánus; tam immortificatus a passiÓnibus, tam plenus concupiscentiárum mótib; tam incustodítus in sénsibus exteriÓribus, tam sæpe multis vanis phantásiis implicátus; tam multum inclinátus ad exteriÓra, tam néglegens ad interiÓra; tam levis ad risum et dissolutiÓnem, tam durus ad fletum et compunctiÓnem; tam promptus ad laxiÓra et carnis cómmoda, tam segnis ad rigórem et fervórem; tam curiÓsus ad nova audiénda et pulchra intuénda, tam remíssus ad humília et abiécta amplecténda; tam cúpidus ad multa habénda, tam parcus ad dandum, tam tenax ad retinéndum; tam inconsiderátus in loquéndo, tam incóntinens in tacéndo; tam incompósitus in móribus, tam importúnus in áctibus; tam effúsus super cibum, tam surdus ad Dei verbum; tam velox ad quiétem, tam tardus ad labórem; tam vígilans ad fábulas, tam somnoléntus ad vigílias sacras; tam festínus ad finem, tam vagus ad attendéndum; tam néglegens in horis persolvédis, tam tépidus in celebrándo, tam áridus in comunicándo; tam cito distráctus, tam raro plene tibi colléctus; tam subíto?subito commótus ad iram, tam fácilis ad altérius displicéntiam; tam pronus ad iudicándum, tam rígidus ad arguéndum; tam lætus ad próspéra, tam débilis in advérsis; tam sæpe multa bona propónens, et módicum ad efféctum perdúcens. 3. His et

áliis deféctibus tuis, cum dolóre et magna displicéntia própriae infirmitátis conféssis ac deplorátis, firmum státue propósitum semper emendándi vitam tuam et in mélius proficiéndi. Deínde cum plena resignatione et íntegra voluntáte offer te ipsum in honórem nóminis mei in ara cordis tui holocáustum perpétuum, corpus tuum scílicet et ánimam mihi fidéliter committéndo: quátenus et sic digne mereáris ad offeréndum Deo sacrificium accédere?accedére, et sacraméntum córporis mei salúbriter suscípere. 4. Non est enim oblátio dígnior et satisfáctio maior pro peccátis diluéndis, quam se ipsum pure et íntegre cum oblatióne córporis Christi in missa et in communióne Deo offérre. Si fécerit homo, quod in se est, et vere pænitérit, quotienscúmque pro vénia et grátia ad me accésserit: Vivo ego, dicit Dóminus, qui nolo mortem peccatóris, sed magis, ut convertátur et vivat: quóniam peccatórum suórum non recordábor ámplius, sed cuncta sibi indúlta erunt.

CAPUT VIII. De oblatióne Christi in cruce et própria resignatione
Vox dilécti.

1. Sicut ego me ipsum, expánsis in cruce mánibus et nudo córpore, pro peccátis tuis Deo Patri sponte óbtuli, ita ut nihil in me remaneret, quin totum in sacrificium divínæ placatiónis transíret: ita debes et tu temet ipsum mihi voluntárie in oblatiónem puram et sanctam, cotídie in missa, cum ómnibus víribus et afféctibus tuis, quanto íntímius vales, offérre. Quid magis a te requíro, quam ut te stúdeas mihi ex íntegro resignáre? Quidquid præter te ipsum das, nihil curo: quia non quæro datum tuum, sed te. 2. Sicut non sufficeret tibi ómnibus hábitis, præter me: ita nec mihi placére póterit, quidquid déderis?dedéris, te non obláto. Offer te mihi, et da te totum pro Deo,

et erit accépta oblátio. Ecce, ego me totum óbtuli Patri pro te; dedi étiam totum corpus meum et sánguinem in cibum, ut totus tuus essem, et tu meus permanéres. Si autem in te ipso stéteris, nec sponte te ad voluntátem meam obtúleris, non est plena oblátio, nec íntegra erit inter nos únio. Igitur ómnia ópera tua præcédere?præcedere debet spontánea tui ipsíus in manus Dei oblátio, si libertátem cónsequi vis et grátiam. Ideo enim tam pauci illumináti et libéri?líberi intus efficiúntur, quia se ipsos ex toto abnegáre nésciunt. Est firma senténtia mea: Nisi quis renuntiáverit ómnibus, non potest meus esse discípulus. Tu ergo si optas meus esse discípulus, offer te ipsum mihi cum ómnibus afféctibus tuis.

CAPUT IX. Quod nos et ómnia nostra Deo debémus offérre et pro ómnibus oráre Vox discípuli.

1. Dómine?Domíne, ómnia tua sunt, quæ in cælo sunt, et quæ in terra. Desídero me ipsum tibi in spontáneam oblatiónem offérre, et tuus perpétue permanére. Dómine?Domíne, in simplicitáte cordis mei óffero me ipsum tibi hódie in servum sempitérnum, in obséquium et in sacrificium laudis perpétuæ. Súscipe me cum hac sancta oblatióne tui pretiósí córporis; quam tibi hódie in præsentia angelórum, invisibíliter assisténtium, óffero, ut sit pro me et pro cuncto pópulo tuo in salútem. 2. Dómine?Domíne, óffero tibi ómnia peccáta et delícta mea, quæ commísi coram te et sanctis ángelis tuis a die, quo primum peccáre pótui, usque ad horam hanc, super placábili altári tuo: ut tu ómnia páriter incéndas et combúras igne caritátis tuæ, et déleas univérsas máculas peccatórum meórum, et consciéntiam meam ab omni delícto emúndes, et restítuas mihi grátiam tuam, quam peccándo amísi, ómnia mihi plene indulgéndó et in ósculum

pacis me misericórditer assuméndo. 3. Quid possum ágere?agére pro peccátis meis, nisi humíliter ea confiténdo et lamentándo, et tuam propitiatiónem incessánte deprecándo? Déprecor te, exáudi me propítius, ubi asto coram te, Deus meus. Omnia peccáta mea mihi máxime dísplicent, nolo ea umquam ámplius perpetráre; sed pro eis dóleo et dolébo, quámdui víxero, parátus?páratus pæniténtiam ágere?agére et pro posse satisfácere. Dimítte mihi, Deus, dimítte mihi peccáta mea, propter nomen sanctum tuum, salva ánimam meam, quam pretiósó ságuine tuo redemísti. Ecce commítto me misericórdiæ tuæ, resígnó me mánibus tuis. Age mecum secúndum bonitátem tuam, non secúndum meam malítiam et iniquitátem. 4. Offero étiam tibi ómnia bona mea, quamvis valde pauca et imperfécata; ut tu ea eméndes et sanctífices; ut ea grata hábeas et accépta tibi fácias, et semper ad melióra trahas; nec non ad beátum ac laudábilem finem me pigrum et inútilem homunciónem perdúcas. 5. Offero quoque tibi ómnia pia desidéria devotórum, necessitátes paréntum, amicórum, fratrum, sorórum, omniúmque carórum meórum, et eórum, qui mihi vel áliis propter amórem tuum benefecérunt, et qui oratiónes et missas pro se suisque ómnibus dici a me desideravérunt et petiérunt; sive in carne adhuc vivant, sive iam sáculo defúnti sint; ut omnes sibi auxílium grátiae tuæ, opem consolatiónis, protectionem a perículis, liberatiónem a pœnis adveníre séntiant, et ut ab ómnibus malis erépti, grátias tibi magníficas læti persólvant. 6. Offero étiam tibi preces et hóstias placatiónis, pro illis speciáliter, qui me in áliquo læsérunt, contristavérunt, aut vituperavérunt, vel áliquod damnum vel gravámen intulérunt; pro his quoque ómnibus, quos aliquándo contristávi, conturbávi, gravávi et scandalizávi, verbis, factis, scién-

ter vel ignoranter, ut nobis ómnibus páriter indúlgeas peccáta nostra et mútuas offensiónes. Aufer, Dómine?Domíne, a córdibus nostris omnem suspiciónem, indignatiónem, iram et disceptatiónem, et quidquid potest caritátem lædere?lædere et fratérnam dilecti-
 onem minúere?minuere. Miserére, miserére, Dómine?Domíne, mi-
 sericórdiam tuam poscéntibus, da grátiam indigéntibus; et fac nos
 tales exístere?existere, ut simus digni grátia tua pérfrui, et ad vitam
 proficiámus ætérnam. Amen.

CAPUT X. Quod sacra commúnio de fáili non est relinquiénda Vox
 dilécti.

1. Frequénter recurréndum est ad fontem grátiae et divínæ mise-
 ricórdiae, ad fontem bonitátis et tótius?totíus puritátis: quátenus a
 passióibus tuis et vítiis curári váleas, et contra univérsas temptati-
 ones et fallácias diabóli fórtior atque vigilántior éffici mereáris. Ini-
 mícus sciens fructum et remédium máximum in sacra communióne
 pósito, omni modo et occasiáne nítitur fidéles et devótos, quan-
 tum práevalet, retráhere?retrahere et impedíre. 2. Cum enim qui-
 dam sacrae communióni se aptáre dispónunt, peióres sátanæ immis-
 siónes patiúntur. Ipse nequam spíritus, ut in Iob scríbitur, venit in-
 ter filios Dei, ut sólita illos nequítia sua pertúrbet, aut tímidos ní-
 mium reddat et perpléxos: quátenus afféctum eórum mínuat vel fi-
 dem impugnando áuferat: si forte aut omníno communiónem relín-
 quant, aut cum tepóre accédant. Sed non est quidquam curándum
 de versútiis et phantásiis illíus, quantúmlibet túrpibus et hórridis;
 sed cuncta phantásmata in caput eius sunt retorquénda. Contem-
 néndus est miser et deridéndus; nec propter insúltus eius et com-
 motiões, quas súscitat, sacra est omitténda commúnio. 3. Sæpe

étiam ímpedit nímia sollicitúdo pro devotióne habénda, et anxíetas quædam de confessiône faciénda. Age secúndum consílium sapiéntum, et depóne anxietátem et scrúpulum; quia grátiam Dei ímpedit et devotiónem mentis déstruit. Propter áliquam?áliquam parvam turbatiónem vel gravitátem sacram ne dimíttas communiónem; sed vade cítius confitéri, et omnes offensiónes áliis libénter indúlge. Si vero tu áliquem offendísti, véniam humíliter precáre, et Deus libénter indulgébit tibi. 4. Quid prodest diu tardáre confessiónem, aut sacram différre communiónem? Expúrge te cumprímis, éxpue velóciter venénium, festína accípere remédium, et sénties mélius, quam si diu distúleris. Si hódie propter istud dimíttis, cras fórsitan áliud máius?maius evéniet: et sic diu posses a communióne impedíri et magis inéptus fíeri. Quanto cítius vales, a præsénti gravitaté et inértia te excútias: quia nihil impórtat diu anxíari, diu cum turbatióne transíre, et ob cotidiána obstácula se a divínis sequestráre. Immo plúrimum nocet diu communiónem proteláre; nam et gravem torpórem consuévít indúcere?inducére. Pro dolor! quidam tépidi et dissolúti moras confiténdi libénter accípiunt, et communiónem sacram idcírco différri cúpiunt, ne ad maiórem sui custódiam se dare teneántur. 5. Heu, quam módicam caritaté et débilem devotió-nem habent, qui sacram communiónem tam fácíliter postpónunt! Quam felix ille et Deo accéptus habétur, qui sic vivit, et in tali puritaté consciéntiam suam custódit, ut étiam omni die comunicáre parátus?párat, et bene affectátus esset, si ei licéret, et sine nota ágere?ágere posset. Si quis intérdum ábstinet humilitátis grátia, aut legítima impediénte causa, laudándus est de reveréntia. Si autem torpor obrépsit, se ipsum excitáre debet, et fácere, quod in se est; et Dó-

minus áderit desidério suo pro bona voluntáte, quam speciáliter respicit. 6. Cum vero legítimè præpeditus est, habébit semper bonam voluntátem, et piam intentiónem comunicándi, et sic non carébit fructu sacraménti. Potest enim quilibet devótus, omni die et omni hora, ad spirituálem Christi communióem salúbriter et sine prohibitioné accédere?accédere; et tamen certis diébus et statúto témpore corpus sui Redemptóris cum affectuósa reveréntia sacramentaliter debet suscípere, et magis laudem Dei et honórem prætendere?prætendere, quam suam consolatióem quærere?quærere. Nam tótiens mýstice comunicat, et invisibíliter reficitur, quótiens incarnatiónis Christi mystérium passionémque devóte recólit, et in amóre eius accénditur. 7. Qui áliter se non præparat, nisi instánte festo, vel consuetúdine compellente, sæpius imparátus erit. Beátus, qui se Dómino in holocáustum offert, quótiens célebrat aut comunicat. Non sis in celebrándo nimis prolíxus aut festínus, sed serva bonum comúnem modum, cum quibus vivis. Non debes áliis generáre molestiam et tædium, sed comúnem serváre viam secúndum maiórum institutióem, et pótius aliórum servíre utilitáti, quam próprie devotióni vel afféctui.

CAPUT XI. Quod corpus Christi et sacra scriptúra máxime sint ánimæ fidéli necessária Vox discípuli.

1. O dulcíssime Dómine?Domíne Iesu, quanta est dulcédo devótæ ánimæ, tecum epulántis in convívio tuo, ubi ei non álius cibus manducándus propónitur, nisi tu, únicus diléctus eius, super ómnia desidéria cordis eius desiderábilis. Et mihi quidem dulce foret in præsentia tua ex íntimo afféctu lácrimas fundere?fúndere, et cum pia Magdaléna pedes tuos lácrimis irrigáre. Sed ubi est hæc devó-

tio? ubi lacrimarum sanctarum copiosa effusio? Certe in conspectu tuo et sanctorum angelorum tuorum totum cor meum ardere deberet et ex gaudio flere. Hábeo enim te in sacramento vere præséntem, quamvis aliéna spécie occultátum. 2. Nam in própria et divína claritáte te conspícere, óculi mei ferre non possent, sed neque totus mundus in fulgóre glóriæ maiestátis tuæ subsisteret. In hoc ergo imbecillitáti meæ cónsulis, quod te sub sacramento abscondis. Hábeo vere et adóro, quem ángeli adórant in cælo; sed ego adhuc ínterim in fide, illi autem in spécie et sine velámíne. Me opórtet contén-tum esse in lúmine veræ fidei, et in ea ambuláre, donec aspíret dies æternæ claritátis, et umbræ figurárum inclinéntur. Cum autem vénerit, quod perféctum est, cessábit usus sacramentórum; quia beáti in glória cælésti non egent medicámine sacramentáli; gaudent enim sine fine in præséntia Dei, fácie ad fáciem glóriam eius speculántes; et de claritáte in claritátem abyssalis Deitátis transformáti, gustant verbum Dei caro factum, sicut fuit ab inítio et manet in ætérnum. 3. Memor horum mirabílium, grave mihi fit tædium étiam quódlíbet spirituále solárium: quia quámdu Dóminum meum apérte in sua glória non vídeo, pro níhilo duco omne, quod in mundo conspício et áudio. Testis es tu mihi, Deus, quod nulla res me potest consolári, nulla creatúra quietáre, nisi tu, Deus meus, quem desidéro æternáliter contemplári. Sed non est hoc possíbile, duránte me in hac mortalitáte. Ideo opórtet, ut me ponam ad magnam patiéntiam, et me ipsum in omni desidério tibi submíttam. Nam et sancti tui, Dómine? Domíne, qui tecum iam in regno cælórum exúltant, in fide et patiéntia magna, dum víverent, advéntum glóriæ tuæ expectábant. Quod illi credidérunt, ego credo; quod illi speravérunt, ego

spero; quo illi pervenérunt, per grátiam tuam me ventúrum confído. Ambulábo ínterim in fide, exémplic confortátus sanctórum. Habébo étiam libros sanctos pro solácio et vitæ spéculo; atque super hæc ómnia sanctíssimum corpus tuum pro singulári remédio et refúgio. 4. Duo namque mihi necessariá permáxime séntio in hac vita, sine quibus mihi importábilis foret ista miserábilis vita. In cárce-re córporis huius deténtus, duóbus me egére?égere fáteor, cibo scílicet et lúmine. Dedísti ítaque?ítáque mihi infirmo sacrum corpus tuum ad refectiónem mentis et córporis, et posuísti lucérnam pédibus meis verbum tuum. Sine his duóbus bene vívere?vivére non possem; nam verbum Dei lux ánimæ meæ, et sacraméntum tuum panis vitæ. Hæc possunt étiam dici mensæ duæ, hinc et inde in gazo-phylácio sanctæ Ecclésiæ pósitæ. Una mensa est sacri altáris?áltaris, habens panem sanctum, id est, corpus Christi pretiósus; áltera est divínæ legis, cóntinens doctrínam sanctam, erúdiens fidem rectam, et fírmiter usque ad interióra veláminis, ubi sunt sancta sanctórum, perdúcens. 5. Grátias tibi, Dómine?Domíne Iesu, lux lucis ætérnæ, pro doctrínæ sacrae mensa, quam nobis per servos tuos prophétas et apóstolos aliósque doctóres ministrásti. Grátias tibi, Creátor ac Redémptor hóminum, qui ad declarándam toti mundo caritátem tuam, cenam parásti magnam, in qua non agnum týpicum, sed tuum sanctíssimum corpus et sánguinem proposuísti manducándum: lætíficans omnes fidéles convívio sacro, et cálice inébrians salutári, in quo sunt omnes delíciæ paradísi, et epulántur nobíscum ángeli sancti, sed suavité felicióri. 6. O quam magnum et honorábile est officium sacerdótum, quibus datum est Dóminum maiestátis verbis sacris consecráre, lábiis benedícere?benedicére, mánibus tenére?tène-

re, ore próprio súmerē?sumére, et céteris ministráre! O quam munda debent esse manus illæ, quam purum os, quam sanctum corpus, quam immaculátum cor erit sacerdótis, ad quem tótiens ingréditur auctor puritátis! Ex ore sacerdótis nihil nisi sanctum, nihil nisi honestum et útile procédere?procedére debet verbum, qui tam sæpe Christi áccipit sacraméntum. 7. Oculi eius símplices et pudíci, qui Christi corpus solent intuéri. Manus puræ et in cælum elevátæ, quæ Creatórem cæli et terræ solent contrectáre. Sacerdótibus speciáliter in lege díctur: Sancti estóte, quóniam ego sanctus sum, Dóminus Deus vester. 8. Adiuvet nos grátia tua, omnípotens Deus, ut, qui officium sacerdotále suscépimus, digne ac devóte tibi in omni puritáte et consciéntia bona famulári valeámus. Et si non póssumus in tanta innocéntia vitæ conversári, ut debémus: concéde nobis tamen digne flere mala, quæ géssimus, et in spíritu humilitátis ac bonæ voluntátis propósito tibi fervéntius de cétero deservíre.

CAPUT XII. Quod magna diligéntia se débeat communicáturus Christo præparáre Vox dilécti.

1. Ego sum puritátis amátor et dator omnis sanctitátis. Ego cor purum quæro, et ibi est locus requiétionis meæ. Para mihi cenáculum grande stratum, et fáciam apud te pascha cum discípulis meis. Si vis, ut véniam ad te et apud te máneam: expúrge vetus ferméntum, et munda cordis tui habitáculum. Exclúde totum sæculum et omnem vitiórum tumúltum; sede tamquam passer solitárius in tecto, et cógita excéssus tuos in amaritúdine ánimæ tuæ. Omnis namque amans suo dilécto amatóri optimum et pulchérimum præparat locum, quia in hoc cognóscitur afféctus suscipiéntis diléctum. 2. Scito tamen te non posse satisfácere huic præparatióni ex mérito tuæ ac-

tiónis, étiam si per íntegrum annum te præparáres et nihil áliud in mente habéres. Sed ex sola pietáte et grátia mea permítteris?permitteris ad mensam meam accédere?accedere: ac si mendícus ad prándium vocarétur dívitis, et ille nihil áliud hábeat ad retribuéndum beneficiis eius, nisi se humiliándo et ei regratiando. Fac, quod in te est, et diligénter fácito, non ex consuetúdine, non ex necessitáte, sed cum timóre et reveréntia et afféctu áccipe corpus dilécti Dómini Dei tui, dignántis ad te veníre. Ego sum, qui vocávi, ego iussi fíeri; ego supplébo, quod tibi deest: veni, et súscipe me. 3. Cum grátiam devotiónis tríbuo, grátias age Deo tuo, non quia dignus es, sed quia tui misértus sum. Si non habes, sed magis áridum te sentis, insísté oratióni, ingemísce et pulsa; nec desístas, donec mereáris micam aut guttam grátiae salutáris accípere. Tu mei índiges, non ego tui indígeo. Nec tu me sanctificáre venis, sed ego te sanctificáre et melioráre vénio. Tu venis, ut ex me sanctificéris et mihi uniáris; ut novam grátiam recípias et de novo ad emendatiónem accendáris. Noli negligere?neglegere hanc grátiam, sed præpara cum omni diligéntia cor tuum, et intróduc ad te diléctum tuum. 4. Opórtet autem, ut non solum te præpares ad devotiónem ante communiónem, sed ut étiam te solícite consérves in ea post sacraménti perceptiόnem. Nec minor custódia post exígitur, quam devóta præparátio prius. Nam bona póstmodum custódia óptima íterum est præparátio ad maiórem grátiam consequéndam. Ex eo quippe valde indispósitus quis rédditur, si statim fúerit nimis effúsus ad exterióra solácia. Cave a multilóquio, mane in secréto, et frúere?fruére Deo tuo: ipsum enim habes, quem totus mundus tibi auférre non potest. Ego sum, cui te totum dare debes: ita ut iam ultra non in te, sed in me absque omni

sollicitúdine vivas.

CAPUT XIII. Quod toto corde ánima devóta Christi uniónem in sacraménto affectáre debet Vox discípuli.

1. Quis mihi det, Dómine?Domíne, ut invéniam te solum, et apériam tibi totum cor meum, et fruar te, sicut desíderat ánima mea, et iam me nemo despíciat, nec ulla creatúra me móveat vel respíciat, sed tu solus mihi loquáris, et ego tibi, sicut solet diléctus ad diléctum loqui, et amícus cum amíco convivári? Hoc oro, hoc desídero, ut tibi totus úniar, et cor meum ab ómnibus creátis rebus ábstraham, magísque per sacram communiónem ac frequéntem celebratiónem cæléstia et ætéRNA sápere discam. Ah, Dómine?Domíne Deus, quando ero tecum totus unítus?únitus et absórptus, meíque totáliter óbli-tus?oblítus? Tu in me, et ego in te: et sic nos páriter in unum manére concéde. 2. Vere tu es diléctus meus, eléctus ex míllibus, in quo complácuit ánimæ meæ habitáre ómnibus diébus vitæ suæ. Vere tu pacíficus meus, in quo pax summa et réquies vera, extra quem labor et dolor et infiníta miséria. Vere tu es Deus absconditus; et consílium tuum non est cum ímpiis, sed cum humílibus et simplicibus sermo tuus. O quam suávis est, Dómine?Domíne, spíritus tuus, qui ut dulcédinem tuam in filios demonstráres, pane suavíssimo, de cælo descendente, illos refícere dignáris! Vere non est ália nátio tam grandis, quæ hábeat deos appropinquántes sibi, sicut tu, Deus noster, ades univérsis fidélibus tuis; quibus ob cotidiánum solácium et cor erigéndum in cælum te tríbuis ad edéndum et fruéndum. 3. Quæ est enim ália gens tam ínclita, sicut plebs christiána? Aut quæ creatúra sub cælo tam dilécta, ut ánima devóta, ad quam ingréditur Deus, ut pascat eam carne sua gloriósa? O ineffábilis grátia! o admi-

rábilis dignátio! o amor imménsus, hómini singuláriter impénsus! Sed quid retríbuam Dómino pro grátia ista, pro caritáte tam exímia? Non est áliud, quod grátius donáre queam, quam ut cor meum Deo meo totáliter tríbuam et íntime coniúngam. Tunc exultábunt ómnia interióra mea, cum perfécte fuérit uníta Deo ánima mea. Tunc dicet mihi: Si tu vis esse mecum, ego volo esse tecum. Et ego respondébo illi: Dignáre, Dómine?Domíne, manére mecum, ego volo libénter esse tecum. Hoc est totum desidérium meum, ut cor meum tibi sit unítum.

CAPUT XIV. De quorundam devotórum ardénti desidério ad Corpus Christi Vox discípuli.

1. O quam magna multitúdo dulcédinis tuæ, Dómine?Domíne, quam abscondísti timéntibus te! Quando recórdor devotórum aliquórum ad sacraméntum tuum, Dómine?Domíne, cum máxima devotióne et afféctu accedéntium, tunc sáepius in me ipso confúndor et erubésco, quod ad altáre tuum et sacræ communiónis mensam tam tépide et frígide accédo, quod ita áridus et sine affectiÓne cordis máneo, quod non sum totáliter accénsus coram te, Deo meo, nec ita vehementer attráctus et afféctus, sicut multi devóti fuérunt, qui præ nímio desidério communiónis et sensíbili cordis amore a fletu se non potuérunt continére: sed ore cordis et córporis páriter ad te, Deum, fontem vivum, medúllitus inhiábant, suam esúriem non valéntes áliiter temperáre nec satiáre, nisi corpus tuum cum omni iucunditáte et spirituáli aviditáte accepíssent. 2. O vera ardens fides eórum, probábile exístens arguméntum sacræ præsentíæ tuæ! Isti enim veráciter cognóscunt Dóminum suum in fractiÓne panis, quorum cor tam válide ardet in eis de Iesu ambulánte cum eis. Longe est a me sæpe talis

afféctus et devótio, tam véhemens amor et ardor. Esto mihi propítius, Iesu bone, dulcis et benígne, et concéde páuperi mendíco tuo, vel intérdum módicum de cordiali afféctu amorís tui in sacra comunióne sentíre, ut fides mea magis convaléscat, spes in bonitáte tua proficiat, et cáritas semel perfécte accénsa et cæléste manna expérta numquam deficiat. 3. Potens est autem misericórdia tua, étiam grátiam desiderátam mihi præstáre, et in spírítu ardóris, cum dies benepláciti tui vénerit, me clementíssime visitáre. Etenim licet tanto desiderio tam speciálium devotórum tuórum non árdeo, tamen de grátia tua, illíus magni inflammáti desidérii desidérium hábeo, orans et desíderans, ómnium tálium fervidórum amatórum tuórum partícipem me fíeri, ac eórum sancto consórtio annumerári.

CAPUT XV. Quod grátia devotiónis humilitáte et sui ipsíus abnegatióne acquíritur Vox dilécti.

1. Opórtet te devotiónis grátiam instánter quærere?quærére, desideránter pétère?petére, patiénter et fiduciáliter expectáre, gratánter recípere, humíliter conserváre, studióse cum ea operári, ac Deo términum et modum supérnæ visitatiónis, donec véniat, commíttre?commíttre. Humiliáre præcípue te debes, cum parum aut nihil devotiónis intérius sentis; sed non nímium déici, nec inordináte contristári. Dat sæpe Deus in uno brevi moménto, quod longo negávit témpore; dat quandóque in fine, quod in princípío oratiónis dístulit dare. 2. Si semper cito grátia darétur, et pro voto adésset, non esset infírmo hómíni bene portábile. Proptérea in bona spe et húmili patiéntia expectánda est devotiónis grátia. Tibi tamen et peccátis tuis ímputa, cum non datur vel étiam occúlte tóllitur. Módicum quandóque est, quod grátiam ímpedit et abscondit; si tamen módicum, et non

pótius grande dici débeat, quod tantum bonum próhibet. Et si hoc ipsum módicum vel grande amoveris?amóveris, et perfécte víceris, erit, quod petísti. 3. Statim namque, ut te Deo ex toto corde tradíderis, nec hoc vel illud pro tuo líbitu seu velle quæsíeris, sed íntegre te in ipso posúeris, unítum te invénies et pacátum; quia nil ita bene sapiet et placébit, sicut beneplácitum divínæ voluntátis. Quisquis ergo intentiónem suam símplici corde sursum ad Deum leváverit, seque ab omni inordináto?inordínato amóre seu displicéntia cuiúslibet rei creatæ evacuáverit, aptíssimus grátia percipiéndæ ac dignus devotiónis múnere erit. Dat enim Dóminus ibi benedictiónem suam, ubi vasa vácuæ invénerit. Et quanto perféctius ínfimis quis renúnciat, et magis sibi ipsi per contéptum sui móritur, tanto grátia celérius venit, copiósius intrat et áltius líberum cor élevat. 4. Tunc vidébit, et áffluet, et mirábitur, et dilatábitur cor eius in ipso, quia manus Dómini cum eo, et ipse se pósuit totáliter in manu eius usque in sáeculum. Ecce, sic benedicétur homo, qui quærit Deum in toto corde suo, nec in vanum áccipit ánimam suam. Hic in accipiéndó sacram eucharístiam magnam promerétur divínæ uniónis grátiam, quia non respicit ad própriam devotiónem et consolatióem, sed super omnem devotiónem et consolatióem ad Dei glóriam et honórem.

CAPUT XVI. Quod necessitátes nostras Christo aperíre et eius grátiam postuláre debémus Vox discípuli.

1. O dulcíssime atque amantíssime Dómine?Domíne, quem nunc devóte desídero suscípere, tu scis infirmitátem meam et necessitátem, quam pátiór; in quantis malis et vítiis iáceo; quam sæpe sum gravátus, temptátus, turbátus et inquinátus. Pro remédio ad te vénio, pro consolatióne et sublevamine te déprecor. Ad ómnia sciéntem

loquor, cui manifestá sunt ómnia interióra mea, et qui solus potes me perfécte consolári et adiuváre. Tu scis, quibus bonis indígeo prae ómnibus, et quam pauper sum in virtútibus. 2. Ecce, sto ante te pauper et nudus, grátiam póstulans et misericórdiam implórans. Réfice esuriéntem mendícum tuum, accénde frigiditátem meam igne amóris tui, illúmina cæcitátem meam claritáte præséntiæ tuæ. Verte mihi ómnia terréna in amaritúdinem, ómnia grávia et contrária in patiéntiam, ómnia ínfima et creáta in contéptum et obliuionem. Erige cor meum ad te in cælum, et ne dimíttas me vagári super terram. Tu solus mihi ex hoc iam dulcéscas usque in sáeculum; quia tu solus cibus et potus meus, amor meus et gáudium meum, dulcédo mea et totum bonum meum. 3. Utinam me totáliter ex tua præséntia accéndas, combúras et in te transmútes, ut unus tecum effíciar spíritus, per grátiam intérnæ uniónis et liquefactiónem ardéntis amóris! Ne patiáris, me ieiúnum et áridum a te recédere?recedére, sed operáre mecum misericórditer, sicut sáepius operátus es cum sanctis tuis mirábiliter. Quid mirum, si totus ex te ignéscerem, et in me ipso defícerem; cum tu sis ignis semper ardens et numquam deficiens, amor corda puríficans et intelléctum illúminans?

CAPUT XVII. De ardénti amóre et veheménti afféctu suscipiéndi Christum Vox discípuli.

1. Cum summa devotióne et ardénti amóre, cum toto cordis afféctu et fervóre, desidéro te, Dómine?Domíne, suscípere, quemádmódum multi sancti et devótæ persónæ?persónæ in comunicándo te desideravérunt, qui tibi máxime in sanctitáte vitæ placuérunt et in ardentíssima devotióne fuérunt. O Deus meus, amor ætérnus, totum bonum meum, felícitas interminábilis, cúpio te suscípere cum

vehementíssimo desidério et digníssima reveréntia, quam áliquis sanctórum umquam hábuit et sentíre pótuit. 2. Et licet indígnus sum ómnia illa sentimenta devotiónis habére, tamen óffero tibi totum cordis mei afféctum, ac si ómnia illa gratíssima inflammáta desidéria solus habérem. Sed et quæcúmque potest pia mens concípere et desideráre, hæc ómnia tibi cum summa veneratióne et íntimo favóre præbeo et óffero. Nihil opto mihi reserváre, sed me et ómnia mea tibi sponte et libentíssime immoláre. Dómine? Domíne Deus meus, Créator meus et Redémptor meus, cum tali afféctu, reveréntia, laude et honóre, cum tali gratitudine, dignitáte et amóre, cum tali fide, spe et puritáte te affécto hódie suscípere, sicut te suscepit et desiderávit sanctíssima mater tua, gloriósa virgo Mária? María, quando ángelo evangelizánti sibi incarnatiónis mystérium, humíliter ac devóte respóndit: Ecce, ancílla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum. 3. Et sicut beátus præcúrsor tuus, excellentíssimus sanctórum, Johánnes baptísta, in præsentia tua lætabúndus exultávit in gáudio Spíritus Sancti, dum adhuc matérnis clauderétur viscéribus, et póstmodum cernens inter hómines Iesum ambulántem, valde se humílians, devóto cum afféctu dicébat: Amícus autem sponsi, qui stat et audit eum, gáudio gaudet propter vocem sponsi: sic et ego magnis et sacris desidériis opto inflammári, et tibi ex toto corde me ipsum præsentáre. Unde et ómnium devotórum córdium iubilatiónes, ardéntes afféc-tus, mentáles excéssus, ac supernaturales illuminatiónes, et cælicas visiónes tibi óffero et exhíbeo, cum ómnibus virtútibus et láudibus, ab omni creatúra in cælo et in terra celebrátis et celebrándis, pro me et ómnibus mihi in oratióne commendátis, quátenus ab ómnibus di-gne laudéris, et in perpétuum glorificéris. 4. Accipe vota mea, Dó-

mine? Domíne Deus meus, et desidéria infinítæ laudatiónis ac im-
ménsæ benedictiόνis, quæ tibi secúndum multitudínem ineffábilis
magnitúdinis tuæ iure debéntur. Hæc tibi reddo et réddere?reddere
desídero per síngulos dies et moménta témporum, atque ad reddén-
dum mecum tibi grátias et laudes omnes cæléstes spíritus et cunc-
tos fidéles tuos précibus et afféctibus invíto et exóro. 5. Laudent te
univérsti pópuli, tribus et linguæ, et sanctum ac mellífluum nomen
tuum cum summa iubilatióne et ardénti devotióne magníficent. Et
quicúmque reverénter ac devóte altíssimum sacraméntum tuum cé-
lebrant, et plena fide recípiunt, grátiam et misericórdiam apud te in-
veníre mereántur, et pro me peccatóre suppliciter exórent. Cumque
optáta devotióne ac fruibili unióne potíti fúerint, et bene consoláti
ac mirífice refécti, de sacra mensa cælésti abscésserint, mei páuperis
recordári dignéntur.

CAPUT XVIII. Quod homo non sit curiósus scrutátor sacraménti,
sed húmilis imitátor Christi, subdéndó sensum suum sacrae fídei Vox
dilécti.

1. Cavéndum est tibi a curiósá et inútili perscrutatióne huius profun-
díssimi sacraménti, si non vis in dubitatiónis profúndum submér-
gi. Qui scrutátor est maiestátis, opprimétur a glória. Plus valet Deus
operári, quam homo intellégere?intellegere potest. Tolerábilis est
pia et húmilis inquisítio veritátis, paráta semper docéri, et per sanas
patrum senténtias studens ambuláre. 2. Beáta simplicitas, quæ diffi-
ciles quæstiónum relínquit vias, et plana ac firma pergit sémita man-
datórum Dei. Multi devotiónem perdidérunt, dum altióra scrutári
voluérunt. Fides a te exígitur et sincéra vita, non altitúdo intelléc-
tus, neque profúnditas mysteriórum Dei. Si non intéllegis, nec ca-

pis, quæ infra te sunt, quómodo comprehédes, quæ supra te sunt? Súbdere?Subdére Deo, et humília sensum tuum fídei, et dábitur tibi sciéntiæ lumen, prout tibi fúerit útile ac necessárium. 3. Quidam grávitè temptántur de fide et sacraménto; sed non est hoc ipsis imputándum, sed pótius inimíco. Noli curáre, noli disputáre cum cogitátionibus tuis, nec ad immíssas a diábolo dubitátiones respónde; sed crede verbis Dei, crede sanctis eius et prophétis, et fúgiet a te nequam inimícus. Sæpe multum prodest, quod tália sústinet Dei servus. Nam infidéles et peccatóres non temptat, quos secúre iam póssidet?possidet; fidéles autem devótos váriis modis temptat et vexat. 4. Perge ergo cum símplici et indubitáta fide, et cum súpplíci reveréntia ad sacraméntum accéde. Et quidquid intellégere?intellegére non vales, Deo omnipoténti secúre commítte. Non fallit te Deus; fállitur, qui sibi ipsi nímium credit. Gráditur Deus cum simplícibus, revélat se humílibus, dat intelléctum párvulis, áperit sensum puris méntibus, et abscondit grátiam curiósis et supérbis. Rátio humána débilis est et falli potest; fides autem vera falli non potest. 5. Omnis rátio et naturális investigátio fidem sequi debet, non præcédere?præcedére nec infríngere?infringére. Nam fides et amor ibi máxime præcéllunt, et occúltis modis in hoc sanctíssimo et superexcelléntíssimo sacraménto operántur. Deus ætérnus et imménsus, infinitéque poténtiæ, facit magna et inscrutábilia in cælo et in terra, nec est investigátio mirabílium óperum eius. Si tália essent ópera Dei, ut fáci le ab humána ratióne caperéntur, non essent mirabília nec ineffabília dicénda.